

Bachelorwerkstuk SOBA313A

Maakt status verschil? Hoe interculturele ervaringen en subjectieve status de mondiale identiteit vormen

Naam: Kadiza Johnson

Studentnummer: S4437217

E-mail: k.johnson.1@student.rug.nl

Dataset: Longitudinal Internet Studies for the Social Sciences (LISS-panel)

Onderzoeksvraag: Wat is de invloed van interculturele ervaringen op mondiale identiteit?

Is dit verband minder sterk voor mensen die een lage subjectieve status ervaren?

Begeleider: Rita Smaniotto (r.c.smaniotto@rug.nl)

Eindwerkstuk

Datum: 4-6-2025

Aantal woorden: 20146

Abstract

De wereld raakt steeds verder geglobaliseerd. Deze toenemende globalisering levert echter niet alleen meer onderlinge verwevenheid tussen samenlevingen op, maar brengt ook in toenemende mate problematiek op wereldniveau met zich mee zoals klimaatverandering, oorlogen en migratie. De roep om effectieve samenwerking op wereldschaal wordt daarom voortdurend groter. Een manier om deze samenwerking te stimuleren is het ontwikkelen van een mondiale identiteit. Mensen met een mondiale identiteit voelen zich verbonden met de wereld in zijn geheel. Eerdere onderzoeken focussen op de invloed van interculturele ervaringen op mondiale identiteitsvorming om te achterhalen of mondiale samenwerking op deze wijze kan worden bewerkstelligd (Grimalda et al., 2018; McFarland et al., 2019). Weinig onderzoek richt zich echter op de invloed van de subjectieve statuspositie van een individu op deze relatie. In dit onderzoek wordt daarom aan de hand van de data van het LISS-panel (Longitudinal Internet Studies for the Social Sciences) antwoord gegeven op de volgende vraag: wat is de invloed van interculturele ervaringen op mondiale identiteit? En welke rol speelt de subjectieve status van een individu hierbij? De resultaten zijn gebaseerd op een steekproef van 1179 huishoudhoofden van Nederlandse gezinnen. Er zijn ook twee hypothesen getoetst: hypothese I (hoofdeffect) verwacht dat mensen met meer interculturele ervaringen een sterkere mondiale identiteit ontwikkelen dan mensen met minder interculturele ervaringen; hypothese II (moderatie-effect) behelst de verwachting dat het positieve effect van interculturele ervaringen op mondiale identiteit minder sterk zou zijn voor mensen die een lage subjectieve status ervaren. De resultaten ondersteunden de eerste hypothese: mensen met meer positieve interculturele ervaringen ontwikkelen een sterke mondiale identiteit. Er is geen ondersteuning gevonden voor het modererende effect van subjectieve statuspositie op de relatie tussen interculturele ervaringen en mondiale identiteit. Wel komt naar voren dat mensen met een hogere subjectieve status, zich meer verbonden voelen met de wereld. De resultaten benadrukken het belang van interculturele ervaringen voor het ontwikkelen van onderlinge verbondenheid tussen mensen over de hele wereld. Tegelijkertijd benadrukt dit onderzoek het belang van vervolgonderzoek naar de invloed van maatschappelijke contexten en verschillende dimensies van interculturele ervaringen op de werking van subjectieve statuspositie.

Inhoudsopgave

Inleiding	4
Theoretisch kader	7
Ontwikkeling van mondiale identiteit.....	7
Invloed van interculturele ervaringen op mondiale identiteit.....	8
Impact van subjectieve statuspositie: hoge versus lage status	10
Leeftijd, opleiding en geslacht	12
Methoden	14
Dataset	14
Vragenlijst	15
Operationalisering	15
Mondiale identiteit	16
Interculturele ervaringen	17
Subjectieve statuspositie	18
Extra analyse: sociale ladder.....	19
Leeftijd.....	20
Opleidingsniveau.....	20
Geslacht	20
Analyseplan	20
Resultaten	23
Beschrijvende analyse	23
Bivariate analyse	25
Multivariate analyse	25
Hypothesetoetsing.....	25
Modelevaluatie.....	27
Extra analyse: sociale ladder.....	29
Conclusie en discussie	30
Literatuurlijst	34
Bijlage I	37
Bijlage II.....	66
Bijlage III.....	84

Inleiding

We leven in een steeds verder geglobaliseerde samenleving, wat zowel kansen als uitdagingen met zich meebrengt. Enerzijds zijn mensen wereldwijd sterker met elkaar verweven door open grenzen, internationale handel, digitalisering en politieke samenwerking. Anderzijds gaat deze vervlechting gepaard met onzekerheid en ingrijpende kwesties en crises op mondiaal niveau, zoals migratie, toenemende ongelijkheid, uitbuiting van arbeiders en de verspreiding van ziektes (Robertson, 1992). Opvallend is dat deze ingewikkelde kwesties – evenals mondiale problemen die minder direct voortvloeien uit het globaliseringsproces zoals klimaatverandering, oorlogen en armoede – allemaal het belang benadrukken van onderlinge verwevenheid en samenwerking op wereldschaal (Grimalda et al., 2023). In sommige gevallen verloopt deze mondiale samenwerking relatief succesvol zoals bij het uitbreken van de coronacrisis (COVID-19) in 2020 (Miltenburg et al., 2024). Om besmetting en verdere spreiding van het coronavirus te voorkomen, moesten mensen samenwerken en zich houden aan wereldwijd ingevoerde maatregelen. Toch zijn er ook mondiale kwesties waarbij het niet lukt om de neuzen dezelfde kant op te krijgen. Een schrijnend en actueel voorbeeld is de problematiek rondom klimaatverandering. Ondanks de noodzaak tot actie blijven economische ongelijkheid en politieke verdeeldheid een effectieve samenwerking in de weg staan (Boonstoppel et al., 2020). Wat een kwestie als klimaatverandering extra ingewikkeld maakt, is het ontbreken van een concreet aanwijsbare verantwoordelijke, met als gevolg dat niemand het voortouw neemt. Hoe zorgen we ervoor dat de wereldgemeenschap haar collectieve verantwoordelijkheid wél op zich neemt, zodat dit soort abstracte, doch ingrijpende problemen op een effectieve wijze worden opgelost?

Volgens recent onderzoek vormt een mondiale identiteit een mogelijke oplossing voor dergelijke mondiale problematiek (Grimalda et al., 2018). Mensen met een mondiale identiteit kunnen zich identificeren met mensen over de hele wereld en voelen zich verbonden met en verantwoordelijk voor anderen, waardoor ze eerder bereid zijn om samen te werken aan gemeenschappelijke doelen. Zo houden zij zich vaker bezig met mensenrechten en dragen ze bij aan hulporganisaties die zich inzetten tegen honger en armoede in andere landen (McFarland et al., 2019). Dergelijke mensen worden ook wel 'kosmopolieten' genoemd: burgers van de wereld (Manokara et al., 2024). Voor dit onderzoek verwijst de term mondiale identiteit specifiek naar het vermogen van een individu om zich betrokken te voelen bij de levensomstandigheden van mensen over de hele wereld en de mate waarin mensen zich verbonden voelen met de wereld (Grimalda et al., 2018).

Hoe een individu zo'n mondiale identiteit ontwikkelt, hangt volgens eerder onderzoek deels af van de interculturele ervaringen die ze hebben (Grimalda et al., 2018; McFarland et al., 2019; Römpke et al., 2018). Interculturele ervaringen ontstaan uit het globaliseringsproces en kunnen gedefinieerd worden als de interacties die individuen hebben met mensen en elementen van andere culturen (Grimalda et al., 2018; Römpke et al., 2018). Deze interacties spelen zich zowel via werk, reizen, vrienden en familie, als via sociale media of andere platformen af. Wanneer mensen in contact komen met verschillende culturen, worden zij ook blootgesteld aan diverse wereldbeelden en opvattingen. Dit stelt hen in staat om problemen in de wereld vanuit een ander perspectief te zien. Een multiculturele samenleving zoals de onze vormt daarom ook een bijdrage aan een sterke mondiale identiteit. Blootstelling aan mensen van diverse culturele achtergronden en verschillende culturele elementen kan ertoe bijdragen dat individuen zich verantwoordelijker voelen voor het welzijn van anderen en dit integreren als onderdeel van hun morele overtuigingen (Manokara et al., 2024; McFarland et al., 2019).

Interculturele ervaringen die voortvloeien uit globalisering spelen dus een cruciale rol bij het ontwikkelen van een 'kosmopolitische denkwijze' en voor het oplossen van vraagstukken op mondiaal niveau. Het is echter de vraag of de invloed van deze ervaringen met culturen wel even positief is voor verschillende groepen in de samenleving. Zo ervaart niet iedereen de positieve gevolgen van het globaliseringsproces en dit hangt mogelijk mede af van hun subjectieve statuspositie: de gepercipieerde positie die men denkt in te nemen in de samenleving. Hierbij geldt dat mensen die zich hoger positioneren zich meer gewaardeerd voelen in de maatschappij. Mensen die zichzelf lager inschatten, ervaren daarentegen dat zij een achtergestelde positie in de samenleving innemen (Gidron & Hall, 2017). Individen met zo'n lage subjectieve statuspositie beschouwen globalisering en de daarbij behorende interculturele ervaringen mogelijk eerder als een bedreiging voor hun bestaan en positie binnen de samenleving (Ariely, 2016; Manokara et al., 2024). Hoe is het dan gesteld met mensen met een hoge subjectieve statuspositie in een globaliserende samenleving? Hebben zij niets te vrezen? Onderzoekers stellen dat deze 'kosmopolitische elite' juist veel voordelen haalt uit globalisering en de interculturele ervaringen die daaruit voortvloeien (Gidron & Hall, 2017). Zo zouden mensen met een hoge subjectieve statuspositie dankzij het globaliseringsproces hun kennis en kapitaal kunnen uitbreiden. Hieruit volgt het mogelijke probleem dat de positieve kant van globalisering alleen is toebedeeld aan de mensen die een hogere positie innemen in de maatschappij (Boonstoppel et al., 2020; Manokara et al., 2024).

Tot op heden is er veel onderzoek verricht naar hoe ervaringen met mensen van andere culturen iemands gevoel van verbondenheid met de wereld beïnvloeden, maar is

er weinig onderzocht of de subjectieve statuspositie van een persoon dit effect versterkt of verzwakt. Dit onderzoek beoogt daarom duidelijkheid en nieuwe perspectieven te verschaffen op dit punt. De onderzoeksvraag luidt als volgt: Wat is de invloed van interculturele ervaringen op mondiale identiteit? Is dit verband minder sterk voor mensen die een lage subjectieve status ervaren? In dit onderzoek wordt eerst aandacht besteed aan het theoretisch kader met daarin een uitwerking van de relevante concepten en hypothesen aan de hand van onder andere de kosmopolitismehypothese (Römpke et al., 2018; Sparkman & Hamer, 2020) en de intergroup contact theorie van Allport (1958). Vervolgens zal in de methodesectie in worden gegaan op de data van LISS-panel (Longitudinal Internet Studies for the Social Sciences), de bijbehorende vragenlijst, operationalisering en analyseplan. Daarna zullen de resultaten van de beschrijvende, bivariate en multivariate analyse worden beschreven. Hierna volgt een beschrijving van de modelinspectie met daarin de controle van de assumpties van de lineaire regressie. Het onderzoek wordt afgesloten met een conclusie.

Theoretisch kader

Ontwikkeling van mondiale identiteit

Conceptualisering mondiale identiteit

Voor de bestudering van het effect van interculturele ervaringen op mondiale identiteit is het allereerst van belang om mondiale identiteit te voorzien van een heldere definitie. Römpke en collega's (2018) stellen dat mensen met een mondiale identiteit zich verbonden voelen met mensen over de hele wereld en daarbij een gevoel van verantwoordelijkheid ervaren voor het oplossen van mondiale vraagstukken zoals sociale en economische ongelijkheid (McFarland et al., 2019). Deze verbondenheid reikt echter verder dan identificatie met de eigen sociale groep (ingroup) zoals familie en vrienden (Allport, 1958). Juist de verbondenheid met mensen buiten deze groep (outgroup), stimuleert de ontwikkeling van een mondiale identiteit. Een benaming voor het ontwikkelen van een mondiale identiteit is 'global identification with all humanity' (IWAH): het behelst de mate waarin mensen zichzelf als onderdeel zien van de mensheid in zijn geheel (McFarland et al., 2019). Dit houdt in dat de gehele mensheid als ingroup wordt beschouwd. In dit onderzoek wordt deze definitie van mondiale identiteit gehanteerd, aangezien deze zowel de component verbondenheid als identificatie met anderen omvat.

Sociale identiteitstheorie

De neiging van mensen om zich met anderen te identificeren vloeit voort uit de sociale identiteitstheorie (Tajfel & Turner, 1986). Deze theorie suggereert dat mensen de neiging hebben om zichzelf te categoriseren. Dit houdt in dat zij zichzelf als onderdeel van een groep (ingroup) beschouwen, waarbij gelijkenis en het nastreven van gezamenlijke doelen belangrijke factoren zijn die hen samenbrengen als groep (Robertson, 1992). De kenmerken van deze groep worden vervolgens geïntegreerd in de eigen identiteit van het individu (Grimalda et al., 2018; Tajfel & Turner, 1986). Denk bijvoorbeeld aan een studenten- of sportvereniging. Gelijkenissen, zoals dezelfde sport beoefenen of dezelfde studie volgen, brengen deze individuen dicht bij elkaar. Ze hebben dan immers de tendens om zich te identificeren met andere groepsleden. De normen en waarden binnen de vereniging – zoals de wijze waarop men elkaar groet en hoe men zich kleedt – worden dan als het ware onderdeel van de eigen identiteit.

Hoe verloopt de identificatie bij een mondiale identiteit? Voor het ontwikkelen van een mondiale identiteit dienen individuen volgens Grimalda en collega's (2018) het vermogen te hebben om zichzelf als onderdeel te zien van een veel grotere groep dan slechts de ingroup, namelijk de wereld in zijn geheel. Deze categorisatie op het hoogste niveau is echter nog niet zo makkelijk te bewerkstelligen (Rebechi & Rohde, 2022; Tajfel

& Turner, 1986). Hoewel we allemaal mensen zijn, ligt het niet voor de hand dat we gelijkenissen vinden tussen mensen met verschillende culturen, gewoonten, talen en andere elementen. Gezamenlijke doelen vormen daarom een effectiever middel om verbondenheid en samenwerking met leden van outgroups te stimuleren, vooral in een geglobaliseerde samenleving. Globalisering brengt immers tal van gezamenlijke doelen en uitdagingen met zich mee die samenwerking op wereldschaal vereisen, zoals het bestrijden van armoede of economische ongelijkheid (Römpke et al., 2018; Sparkman & Hamer, 2020). Maar zijn mensen in een geglobaliseerde samenleving als de onze daadwerkelijk eerder geneigd om samen te werken vanwege deze gezamenlijke doelen en voelen zij zich werkelijk meer verbonden met anderen wereldwijd? Zo ja, welke mechanismen spelen hier een rol bij en hoe dragen deze processen vervolgens bij aan de ontwikkeling van een sterke mondiale identiteit?

Invloed van interculturele ervaringen op mondiale identiteit

Conceptualisering interculturele ervaringen

Onderzoek naar de relatie tussen interculturele ervaringen en mondiale identiteit wijst doorgaans op een positief verband: mensen met meer positieve interculturele ervaringen ontwikkelen een sterke mondiale identiteit (Grimalda et al., 2018; Sparkman & Hamer, 2020). Interculturele ervaringen kunnen gedefinieerd worden als de directe en indirecte interacties tussen individuen en mensen van andere culturele groepen (Römpke et al., 2018). Voorbeelden van directe interacties zijn ontmoetingen met mensen in het buitenland in het kader van werk, vakantie of familiebezoek, waarbij men in aanraking komt met andere culturele elementen zoals normen, waarden en gewoonten (Grimalda et al., 2018; Sparkman & Eidelman, 2018). Indirecte interacties kunnen plaatsvinden via sociale media of andere vormen van digitaal contact, waarbij men wordt blootgesteld aan personen van diverse culturele achtergronden. Het is echter van belang om interculturele ervaringen niet te verwarren met interetnisch contact: hoewel beide begrippen aan elkaar zijn gerelateerd, verwijzen ze naar verschillende concepten (Sparkman & Hamer, 2020). Zo stellen Tadmor en collega's (2012) dat interetnisch contact kan worden beschouwd als een specifieke vorm van interculturele ervaringen. Naast het contact met mensen uit andere culturen (interetnisch contact), omvatten interculturele ervaringen namelijk ook de interacties met culturele elementen zoals normen en waarden (Sparkman & Hamer, 2020).

Globalisering op micro- en macroniveau: de kosmopolitismehypothese

Volgens de kosmopolitismehypothese van Grimalda en collega's (2018) ontwikkelen mensen een mondiale identiteit via interculturele ervaringen en interetnisch contact (Sparkman & Hamer, 2020). Deze interculturele ervaringen en interetnisch contact

ontstaan onder invloed van het globaliseringsproces (Grimalda et al., 2018). Het is hierbij van belang om in acht te nemen dat er een verschil is tussen het globaliseringsproces op macroniveau en microniveau. Het globaliseringsproces op macroniveau behelst de onderlinge verwevenheid tussen mensen en landen door toenemende interacties en afhankelijkheid op het gebied van politiek, cultuur en economie (Grimalda et al., 2018). Globalisering is hierin het proces waarin mensen in hun verbindingen met anderen niet worden beperkt door de fysieke locatie waarin zij zich bevinden: bij globalisering nemen de barrières om te interacteren met anderen op bovengenoemde gebieden af (Scholte, 2008). Scholte (2008) omschrijft globalisering derhalve als een ontwikkeling van de wereld tot één geheel waarin mensen in staat zijn om met elkaar in contact te komen. Een voorbeeld hiervan is het gebruik van digitale middelen zoals sociale media, die mensen in staat stellen om, ongeacht hun fysieke locatie, te interacteren met anderen over de hele wereld.

Globalisering op macroniveau creëert de voorwaarden voor globalisering op microniveau. Dit microniveau duidt op het proces van individuele globalisering, dat tevens centraal staat in de kosmopolitismehypothese (Grimalda et al., 2018). Vanuit deze visie ontwikkelen individuen die worden blootgesteld aan mondiale netwerken – via interculturele ervaringen en interetnisch contact – een sterkere mondiale identiteit dan individuen die minder aan globalisering zijn onderworpen (Grimalda et al., 2018; Sparkman & Hamer, 2020). Deelname aan mondiale netwerken stelt individuen namelijk in staat om meer kennis en inzicht op te doen over andere culturele en sociale groepen. Hierdoor worden vooroordelen geminimaliseerd en wordt begrip voor en verbondenheid met anderen versterkt (Grimalda et al., 2023; Sparkman & Eidelman, 2018). Zo doen individuen die in het buitenland werken informatie en ervaringen op over hun collega's met diverse culturele achtergronden, wat het begrip voor de normen en waarden van deze groepen vergroot. Bovendien suggereren diverse onderzoeken dat mensen eerder gelijkenis zien tussen hun eigen gedragingen en die van anderen wanneer zij veel interculturele ervaringen opdoen (Campbell, 1958; McFarland et al., 2019). Op deze wijze zullen zij zich eerder identificeren met de mensheid in zijn geheel (Sparkman & Eidelman, 2018). Des te meer geglobaliseerd een individu is, des te sterker hij of zij zich verbonden voelt met mensen over de hele wereld. Deze sterk geglobaliseerde individuen worden ook wel 'kosmopolieten' genoemd (Grimalda et al., 2018).

De theorie van Grimalda en collega's (2018) omtrent individuele globalisering is een recente variatie op de *intergroup contact theory* van Allport (1958). Vanuit de *intergroup contact theory* heerst namelijk het gedachtegoed dat mensen die positief contact hebben met leden van outgroups minder vooroordelen hebben jegens deze groepen. Sparkman & Eidelman (2018) voegen daaraan toe dat dergelijke interacties ook empathie voor mensen buiten de eigen groep kunnen aanwakkeren. Deze empathie kan

er vervolgens toe bijdragen dat mensen zich sterker verbonden voelen met anderen wereldwijd, wat op mondiaal niveau samenwerking en behulpzaam gedrag kan bevorderen (Pettigrew & Tropp, 2006).

Aangezien bovenstaande theorieën er voornamelijk op duiden dat interculturele ervaringen een positieve invloed hebben op iemands verbondenheid met de wereld, veronderstel ik in dit onderzoek de volgende hypothese:

Hypothese 1: mensen met meer interculturele ervaringen ontwikkelen een sterkere mondiale identiteit dan mensen met minder interculturele ervaringen.

Impact van subjectieve statuspositie: hoge versus lage status

Conceptualisering subjectieve statuspositie

Voor een beter begrip van het effect van interculturele ervaringen op mondiale identiteit, is het van belang om de rol van de subjectieve statuspositie van individuen in ogenschouw te nemen. Subjectieve statuspositie kan worden gedefinieerd als de gepercipieerde sociale positie van een individu in vergelijking met anderen binnen een samenleving (Manokara et al., 2024). Volgens Gidron & Hall (2017) draait dit concept specifiek om de mate waarin mensen zich gewaardeerd voelen in vergelijking met anderen, en de plaats die zij zichzelf toekennen op de sociale ladder. Mensen die zichzelf hoger op deze ladder positioneren, ervaren voor hun gevoel doorgaans meer waardering en sociale erkenning dan degenen die zichzelf lager inschatten.

De rol van een lage of hoge subjectieve statuspositie

Bij mensen met een lage gereciperde statuspositie speelt de perceptie van een gemarginaliseerd achtergestelde positie in de samenleving mee (Inglehart & Norris, 2016; Steiner et al., 2022). Deze ervaren achterstelling en het idee dat men tot de *losers* van globalisering behoort, kan van invloed zijn op hoe individuen interculturele ervaringen evalueren en in welke mate zij zich verbonden voelen met de wereld in zijn geheel (Boonstoppel et al., 2020; Gidron & Hall, 2017). Het gaat hierbij niet zozeer om het aantal interculturele ervaringen, maar om de subjectieve beleving daarvan: voelen mensen zich gewaardeerd in interacties met anderen, of juist buitengesloten, bedreigd of ongelijk behandeld (McFarland et al., 2019; Sparkman & Eidelman, 2018)?

Voor mensen die hun eigen statuspositie in de samenleving als laag ervaren, kunnen interculturele ervaringen die voortvloeien uit het globaliseringsproces eerder beladen zijn (Gidron & Hall, 2017). Globalisering brengt namelijk sociale en economische onzekerheden met zich mee, zoals veranderingen op de arbeids- en woningmarkt, culturele differentiatie en migratie door open grenzen (Boonstoppel et al., 2020; Inglehart & Norris, 2016; Kurer, 2020). Dergelijke veranderingen en het verdwijnen van traditionele waarden kunnen voor hen gevoelens van vervreemding, controleverlies of

culturele bedreiging oproepen (Boonstoppel et al., 2020; Steiner et al., 2022). In dat geval worden interculturele ervaringen eerder beleefd als confronterend dan als verrijkend en trekt men zich eerder terug naar mensen van hun eigen groep (Manokara et al., 2024). Het is derhalve moeilijker voor dergelijke individuen om zich verbonden te voelen met mensen buiten hun eigen groep, wat de ontwikkeling van een mondiale identiteit belemmert.

Volgens Manokara en collega's (2024) ervaren mensen met een hoge subjectieve statuspositie de gevolgen van globalisering daarentegen als positief. Mensen met een hoge subjectieve status voelen zich namelijk minder achtergesteld en dus meer gewaardeerd in de samenleving (Boonstoppel et al., 2020; Steiner et al., 2022). Dit betekent dat zij over het algemeen minder te vrezen hebben voor globalisering en minder onzekerheden ervaren over hun bestaan en positie in de samenleving (Manokara et al., 2024). Hierdoor zullen zij het globaliseringsproces met de daarbij behorende interculturele ervaringen minder gauw als negatief ingrijpend zien, en eerder als een mogelijkheid om toegang te krijgen tot internationale netwerken die kansen bieden voor groei in kapitaal en cultuur (Boonstoppel et al., 2020; Sparkman & Eidelman, 2018). Denk aan de mogelijkheid om te reizen voor werk, vakantie en familie in het buitenland (Sparkman & Eidelman, 2018). De interculturele ervaringen die zij opdoen verschillen daarbij met die van mensen die niet genieten van de vruchten van globalisering. De kwaliteit van de interculturele ervaringen die ze hebben is als het ware positiever, wat de ontwikkeling van een gevoel van verbondenheid met de mensheid als geheel juist bevordert (Manokara et al., 2024).

Populisme en parochialisme

De subjectieve status van een individu is bovendien verweven met ideologische overtuigingen. Zo hangt de lage subjectieve statuspositie van een individu mogelijk samen met rechtsextremistische denkwijzen (Rebechi & Rohde, 2022). Mensen die ervaren dat zij een achtergestelde positie innemen in de samenleving steunen namelijk vaker populistische opvattingen aangezien deze partijen inspelen op hun onzekerheden en angsten (Gidron & Hall, 2017; Kurer, 2020). Dergelijke partijen leggen de schuld voor hun nadelige maatschappelijke positie bij de elite en bij mensen met andere culturele achtergronden (Rebechi & Rohde, 2022; Steiner et al., 2022). Het gevolg hiervan is dat mensen met een lage subjectieve status zich verzetten tegen globalisering, zich steeds verder terugtrekken in hun eigen kringen en niet in staat zijn om samen te werken met vreemden (Sparkman & Eidelman, 2018; Sparkman & Hamer, 2020).

Deze weerstand tegen globalisering en terugtrekking naar mensen met gedeelde normen en waarden noemt men "het parochialisme" (Ariely, 2016; Grimalda et al., 2018). Mensen met een parochiale denkwijze geven prioriteit aan de normen en belangen van

hun eigen groep (ingroup) (McFarland et al., 2019). Daarnaast zien mensen met een parochiale denkwijze het proces van globalisering als een bedreiging voor het behoud van hun eigen traditionele waarden en staat men vanwege sterke identificatie met de ingroup minder gauw open voor andere perspectieven en culturele elementen (Ariely, 2016; Inglehart & Norris, 2016). Deze parochiale houding staat derhalve tegenover solidariteit met de gehele mensheid: door toenemende globalisering komt er een grotere kloof en nadruk te staan op dat wat mensen ervaren als 'ingroup' en 'outgroup' (Grimalda et al., 2018). Hierdoor zullen mensen zich minder verbonden voelen met de mensheid in zijn geheel en zullen mensen minder gauw coöpereren om mondiale problemen op te lossen (Grimalda et al., 2018; Manokara et al., 2024; McFarland et al., 2019).

Een lagere subjectieve statuspositie zorgt derhalve voor een minder sterk positief effect van interculturele ervaringen op mondiale identiteit. Individuen met een lage subjectieve statuspositie vallen namelijk door angst en onzekerheid – veroorzaakt door globalisering en de daaruit voortvloeiende interculturele ervaringen – eerder terug op hun eigen groep. Hierdoor zijn zij eerder geneigd vooroordelen tegenover outgroups te vormen en ontwikkelen zij minder empathie voor hen, wat resulteert in een zwakkere verbondenheid met mensen wereldwijd (Sparkman & Hamer, 2020). Op basis van bovenstaande argumenten voor een modererend verband stel ik de volgende hypothese op:

Hypothese II: het positieve effect van interculturele ervaringen op mondiale identiteit is minder sterk voor mensen die een lage subjectieve status ervaren.

Leeftijd, opleiding en geslacht

Om te waarborgen dat het verband tussen interculturele ervaringen en mondiale identiteit niet geheel of gedeeltelijk wordt toegeschreven aan andere factoren (schijnverband), wordt gecontroleerd voor leeftijd, opleiding en geslacht. Op deze wijze kan worden voorkomen dat er onware conclusies worden getrokken over de invloed van interculturele ervaringen op mondiale identiteit.

Onderzoek toont aan dat ouderen een sterkere mondiale identiteit hebben dan jongeren (Grimalda et al., 2018). Dit kan verklaard worden door de interculturele ervaringen met mensen en culturele elementen die men gedurende het leven heeft opgedaan.

Daarnaast wordt er gecontroleerd voor geslacht aangezien in dit onderzoek de focus ligt op het huishoudshoofd van de ondervraagde gezinnen. Bij het ondervragen van mensen in hetzelfde gezin wordt de assumptie van onafhankelijkheid geschonden: mensen kunnen andermans antwoorden beïnvloeden en om dit op te lossen dient men één iemand uit het huishouden te kiezen. Het probleem van het selecteren van het

huishoudshoofd is een overrepresentatie van mannen: vrouwen worden eerder uitgesloten aangezien mannen eerder huishoudshoofd zijn. Kortom, er wordt gecontroleerd voor geslacht om deze mogelijke bias teniet te doen.

Bovendien wordt er gecontroleerd voor opleiding. Onderzoekers stellen dat hoger opgeleiden doorgaans een sterkere mondiale identiteit ontwikkelen dan lager opgeleiden (Grimalda et al., 2018; Manokara et al., 2024). Zo zouden hoger opgeleiden op de universiteit of hogeschool eerder blootgesteld worden aan mensen met andere culturen, waardoor vooroordelen over anderen worden geminimaliseerd en men eerder een mondiale identiteit ontwikkelt (Killick, 2012). Daarnaast voelen hoger opgeleiden zich vaker verbonden met de wereld aangezien zij doorgaans een hoger inkomen hebben wat hen in staat stelt om vrijwillig te reizen en hen toegang geeft tot meer cultureel kapitaal (Harvey, 2008).

Methoden

Dataset

Voor dit onderzoek is gebruik gemaakt van data van het LISS-panel (Longitudinal Internet Studies for the Social Sciences). Het LISS-panel is een longitudinaal internet panel van Nederlandse huishoudens dat wordt gebruikt voor wetenschappelijk of maatschappelijk relevant onderzoek. Het LISS-panel is eigendom van Centerdata: een stichting voor onderzoek en gegevensverzameling die verbonden is aan Tilburg University. Voor de samenstelling van het panel is een aselechte steekproef uit de bevolkingsregisters getrokken, waarbij tevens individuen zonder computer of internetverbinding zijn opgenomen om selectiebias te voorkomen. Deze groep individuen verkreeg gratis apparatuur te leen van Centerdata zodat zij toegang hadden tot het internet. De apparatuur betreft een SimPC: een gebruiksvriendelijke computer die is ontwikkeld voor mensen met weinig tot geen ervaringen met een PC. De steekproef is getrokken in samenwerking met het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS).

De oorspronkelijke steekproef bestond uit 10.000 Nederlandse huishoudens in 2007. Om representativiteit van het panel te waarborgen werd de steekproef in 2009 ter verversing gestratificeerd op de variabelen 'huishoudtype', 'leeftijd' en 'etniciteit'. Deze steekproef werd in samenwerking met het CBS getrokken. Tegenwoordig bestaat het LISS-panel uit circa 5000 huishoudens en 7500 panelleden die verspreid zijn over heel Nederland.

De populatie waarop dit onderzoek betrekking heeft zijn inwoners van Nederland van 18 jaar of ouder. Ik heb ervoor gekozen om de steekproef aan te scherpen door slechts te focussen op de huishoudhoofden van de gezinnen. De positie van het individu in een gezin is belangrijk voor de selectie ten behoeve van de onafhankelijkheidsassumptie. Na het selecteren van de huishoudhoofden bleven er 4348 respondenten over. Voor de uiteindelijke steekproef zijn alleen de respondenten geselecteerd die aan de relevante onderdelen voor het onderzoek hebben deelgenomen. Dit houdt in dat de respondenten zijn uitgenodigd voor de betreffende vragenlijsten, deze ook hebben ingevuld en huishoudhoofd zijn. Na het toepassen van deze selectie blijven er van de 4348 respondenten 1179 over.

Er zijn verschillende momenten waarop sprake is van non-respons in dit langdurige panelonderzoek. Redenen voor non-respons voor de aanvang van het onderzoek zijn gefaalde contactpogingen en weigering tot deelname. Redenen voor non-response gedurende het onderzoek zijn vragenlijsten die niet zijn afgerond, mensen die hun lidmaatschap stopzetten of mensen die niet zijn uitgenodigd voor een vragenlijst. Om non-respons tegen te gaan hadden respondenten de mogelijkheid om zelf te bepalen wanneer zij de vragenlijst gingen invullen. Daarnaast werden twee herinneringsberichten

gestuurd naar respondenten die nog niet hadden gereageerd, zodat zij de vragenlijsten alsnog zouden invullen. Deelnemers werden telefonisch en fysiek benaderd. De vragenlijst Internationale Solidariteit (2022) van het LISS-panel is voorgelegd aan 5.134(100,0%) panelleden en daarvan behoort 1.349 (26,3%) tot non respons.

Vragenlijst

Huishoudens werden door onderzoeksbureau Ipsos I&O benaderd per brief met daarin een uitnodiging om deel te nemen aan het LISS-panel. Vervolgens volgde een telefonisch gesprek en/of werden zij fysiek benaderd (huisbezoek). Ieder lid kreeg vervolgens een eigen panellidnummer en wachtwoord. De deelnemers van het panel moesten via het internet op een beveiligde webpagina maandelijks vragenlijsten invullen. Voor het invullen van de vragenlijsten kregen zij een maand te tijd. De uitnodigings-mail voor deze vragenlijsten volgde elke eerste maandag van de maand. Deelnemers kregen na elke drie maanden een vergoeding voor elke vragenlijst die zij invulden. De hoogte van de vergoeding is gebaseerd op de hoeveelheid tijd die een gemiddelde deelnemer kwijt is aan het invullen van de vragenlijst.

De vragenlijsten hebben geen voortgangsindicator, maar deelnemers van het panel kregen tijdens het invullen van de vragenlijsten wel een geschatte invultijd te zien. Daarnaast werd er per vragenlijst aangegeven of de lijst lang of kort was (de hoeveelheid schermen). Deelnemers waren voor het invullen van de vragenlijsten elke maand niet meer dan één uur kwijt. Daarnaast hadden zij de mogelijkheid om zelf te bepalen wanneer zij de vragenlijst gingen invullen.

Voor de vragenlijst over de achtergrondvariabelen geldt dat ieder huishouden in het LISS-panel één contactpersoon heeft die deze vragenlijst invult. Deze vragenlijst met daarin vragen over de algemene kenmerken van de huishoudens wordt aangemerkt als de 'huishoudbox'. De huishoudbox wordt iedere maand opnieuw voorgelegd aan de contactpersoon. Pas als de huishoudbox is ingevuld kon het huishouden andere vragenlijsten invullen.

Operationalisering

Voor dit onderzoek is geanalyseerd in hoeverre interculturele ervaringen en subjectieve statuspositie mondiale identiteit kunnen verklaren. De concepten leeftijd, opleiding en geslacht fungeren als controlevariabelen. Voor iedere variabele en bijbehorende items heb ik de noodzakelijke bewerkingen uitgevoerd. Allereerst heb ik de huishoudhoofden geselecteerd. Daarna zijn van de 4348 deelnemers 3169 verwijderd die de relevante vragenlijsten niet hadden ingevuld en een missende waarde hadden op één van de voor het onderzoek relevante items. Deze items stonden in de achtergrond module en in het

codeboek van Internationale Solidariteit (2022) van het LISS-panel. Dit codeboek bevat zaken omtrent interculturele ervaringen, mondiale identiteit subjectieve statuspositie. Elke LISS-vragenlijst begint met een variabele die aangeeft in welke maand de vragenlijst is afgenomen (aab22a_m). Deze variabele geeft aan of de respondent is uitgenodigd om de vragenlijst in te vullen. Dit houdt in dat respondenten die hier een missing op hebben de vragenlijst niet hebben gekregen en niet geselecteerd zijn voor de steekproef van dit onderzoek. Bovendien zijn de ontbrekende en inhoudsloze antwoorden voor alle items gecodeerd als 'system missing' of 'Missing values'. De variabele interculturele ervaringen had de meeste missende waarden. De uiteindelijke dataset omvatte daarom 1179 deelnemers.

Mondiale identiteit

Beschrijving oorspronkelijke variabelen

De afhankelijke variabele mondiale identiteit is gemeten aan de hand van twee vragen: (1) "In hoeverre voelt u zich betrokken bij de levensomstandigheden van mensen over de hele wereld?" (aab22a155); (2) "Hoe verbonden voelt u zich met de wereld?" (aab22a201). Voor het eerste item (1) konden respondenten antwoorden op een 5-puntsschaal waarbij 1= zeer sterk betrokken en 5= helemaal niet betrokken. Voor het tweede item (2) kon men antwoorden op een 4-puntsschaal waarbij 1= zeer verbonden en 4= helemaal niet verbonden. Daarnaast hadden respondenten voor beide vragen de mogelijkheid om niet te antwoorden (9) of aan te geven het antwoord niet te weten (8).

Uitgevoerde bewerkingen

Om een variabele te krijgen waarbij een hogere score duidt op een sterke mondiale identiteit, zijn de itemscores van beide items gespiegeld. Voor het samenvoegen tot de variabele 'mondiale identiteit' is het item met de kleinere range (verbondenheid) uit elkaar getrokken zodat de hoogste en de laagste scores samenvallen met die van het item met de grotere range (betrokkenheid). Vervolgens is het item omtrent verbondenheid vermenigvuldigd met 4 en het item over betrokkenheid met 3, zodat beide items een range hebben van 0-12. De items zijn daarna bij elkaar opgeteld en vervolgens gedeeld door 4, om een minder uitgestrekte schaal te krijgen. De scores 9 (geen antwoord) en 8 (weet niet) zijn gecodeerd als systems missing (missende waarden), omdat ze geen inhoudelijke waarde hebben.

Voor het samenvoegen van de twee vragen tot de variabele 'mondiale identiteit' wordt gekeken naar de interne consistentie en de cronbach's alpha. De itemscores van de twee vragen zijn bij elkaar opgeteld en gemiddeld tot een schaal (Cronbach's alpha= 0,706). Aangezien de Cronbach's alpha boven de 0.7 ligt, kan gesteld worden dat de

variabelen een goede interne consistentie hebben. Het samenvoegen van de variabelen geeft een betrouwbare meting van mondiale identiteit.

Rechtvaardiging

In dit onderzoek wordt gefocust op mondiale identiteit in de zin van verbondenheid en betrokkenheid bij mensen over de wereld. Vanwege de goede interne consistentie levert het samenvoegen van de variabelen tot één variabele een betrouwbare meting van het concept mondiale identiteit.

Interculturele ervaringen

Beschrijving oorspronkelijke variabelen

De onafhankelijke variabele interculturele ervaringen is gemeten aan de hand van de vraag: "Kunt u aangeven of de volgende situatie voor u wel of niet van toepassing is?". De respondenten konden kiezen uit de volgende antwoordmogelijkheden: (aab22a351) "Ik heb familie of vrienden die in het buitenland wonen", (aab22a352) "Ik heb ooit 3 maanden of langer in een ander land gewoond", (aab22a353) "Ik ben in de afgelopen 12 maanden op vakantie geweest in het buitenland", (aab22a354) "Ik ben in de afgelopen vijf jaar ten minste 1 keer voor werk of studie naar het buitenland geweest", (aab22a355) "Ik maak gebruik van email of sociale media (bijvoorbeeld Facebook) om met mensen in het buitenland te communiceren", (aab22a356) "voor mijn werk of studie heb ik regelmatig contact met organisaties of mensen in het buitenland". Respondenten konden antwoorden met ja (1) of nee (2). Bovendien hadden respondenten de mogelijkheid om niet van toepassing (7), ik weet het niet (8) en geen antwoord (9) te geven.

Uitgevoerde bewerkingen

De originele variabele is gehercodeerd tot een binaire-variabele (dummy-variabele) met antwoordopties 1=ja en 0=nee. De score 0 is van belang, omdat in analyses de 0-score de referentiecategorie is. Vervolgens heb ik de itemscores bij elkaar opgeteld. De somscore (0-6) geeft een continue variabele. Dit betekent dat respondenten die hoger scoren interculturele ervaringen hebben. De scores op de antwoordmogelijkheden 'niet van toepassing' (7), 'ik weet het niet' (8) en 'geen antwoord' (9) hebben inhoudelijk geen waarde en zijn daarom gecodeerd als missende waarden.

Voor het samenvoegen tot de variabele 'Interculturele ervaringen' zijn de itemscores bij elkaar opgeteld en gemiddeld tot een schaal (Cronbachs alpha=0,660). De Cronbachs alpha ligt onder 0.7 wat betekent dat de variabelen een matige interne consistentie hebben. De Cronbachs alpha is bovendien niet op te hogen door enkele

items te schrappen. Het samenvoegen van de variabelen geeft een matig betrouwbare meting van interculturele ervaringen.

Aangezien deze variabele onderdeel is van de interactieterm wordt deze gecentreerd. De gecentreerde variabele wordt alleen gebruikt voor de modelschattingen. Voor de beschrijvende statistieken en correlaties is de uiteindelijke variabele 'Interculturele ervaringen' gebruikt.

Rechtvaardiging

In dit onderzoek worden interculturele ervaringen gemeten aan de hand van items die zich richten op individuele globalisering. Interculturele ervaringen vloeien namelijk voort uit het individuele globaliseringsproces: hoe meer geglobaliseerd een persoon is, hoe meer deze persoon is blootgesteld aan interculturele ervaringen. Interculturele ervaringen kunnen cumulatief werken: hoe meer ervaringen iemand heeft, hoe sterker hun interculturele blootstelling. Sparkman en Eidelman (2018) gebruiken vergelijkbare items om interculturele ervaringen te meten. De items vormen daarom een valide meetinstrument voor het theoretische concept.

Subjectieve statuspositie

Beschrijving oorspronkelijke variabele

Voor de onafhankelijke variabele subjectieve statuspositie is gebruik gemaakt één item: "Ik heb het gevoel dat sommige groepen bevoordeeld worden ten koste van mensen zoals ik" (aab22a313). Voor het item konden respondenten antwoorden op een 5-puntsschaal waarbij 1= helemaal eens en 5= helemaal oneens. Hierbij geldt dat een hogere score inhoudt dat de respondent zich minder achtergesteld voelt ten opzichte van andere groepen: respondenten met een hoge score zijn er minder van overtuigd dat sommige groepen bevooroordeeld worden ten koste van hen. Respondenten hadden daarnaast de mogelijkheid om niet te antwoorden (9) of aan te geven het antwoord niet te weten (8).

Uitgevoerde bewerkingen

De variabele is onderdeel van de interactieterm en is daarom gecentreerd zodat multicollineariteit kan worden voorkomen. De scores 'weet niet' (8) en 'geen antwoord' (9) van het tweede item hebben geen inhoudelijke waarde en zijn gecodeerd als missende waarden.

Rechtvaardiging

De subjectieve statuspositie van een individu is in dit onderzoek op een andere wijze gemeten dan in vergelijkbare studies. Zo meten Gidron & Hall (2017) het concept aan de

hand van de positie die mensen zichzelf toekennen op de sociale ladder. Dit instrument is afgeleid van de *MacArthur Scale of Subjective Social Status*, ontwikkeld door Adler en collega's (2000). Volgens deze schaal voelen mensen die zichzelf hoger op de ladder plaatsen zich meer gewaardeerd in de samenleving ten opzichte van anderen. Deze meetmethode oogt vanuit de sociale vergelijkingstheorie van Festinger (1954) gezien plausibel en betrouwbaar: mensen hebben immers de neiging om zichzelf te evalueren in relatie tot anderen. De toepassing in de praktijk is echter problematisch. De positie die mensen zichzelf toekennen wordt namelijk sterk beïnvloed door contextuele factoren, zoals het moment van afname en de maatschappelijke situatie op dat moment. Denk hierbij de politieke actualiteit, internationale conflicten of andere externe factoren die de zelfinschatting kunnen vertekenen. Zo voelen mensen met een beroep waarvoor veel vraag is op de arbeidsmarkt, zoals in de zorg of techniek, zich waarschijnlijk meer gewaardeerd dan mensen in sectoren waar minder personeelstekorten zijn.

Op basis van deze informatie kan geconcludeerd worden dat individuen zich niet consistent plaatsen op de sociale ladder, met onbetrouwbare resultaten als gevolg. Daarnaast heb ik ook getracht om de twee items samen te voegen tot één variabele, maar dit zou eveneens in onbetrouwbare resultaten resulteren vanwege de matige interne consistentie: de items correleerden te weinig. Meten in hoeverre individuen gevoelens van achterstelling ervaren – zoals in dit onderzoek is gedaan – geeft daarom een nauwkeuriger beeld van hun subjectieve statuspositie in de maatschappij. Zo sluit deze meetmethode aan bij de theorie over het globaliseringsproces op micro- en macroniveau waarbij de zogenaamde verliezers van dit proces zich meer achtergesteld voelen ten opzichte van de winnaars (Boonstoppel et al., 2020). Voor de volledigheid is er echter wel een extra analyse uitgevoerd met het item omtrent de sociale ladder. De beschrijving van dit item volgt in de volgende subparagraaf.

Extra analyse: sociale ladder

Beschrijving oorspronkelijke variabele

Voor de onafhankelijke variabele subjectieve statuspositie is gebruik gemaakt van het item: "Waar plaatst u zichzelf op de ladder?"(vm20a029). Voor het item verwijst de term 'ladder' naar de sociale ladder: een sociale rangorde waarbij mensen meer gewaardeerd worden in de samenleving naarmate ze een hogere positie op de ladder innemen. Respondenten hadden voor het eerste item de keuze om te antwoorden op een 7-puntsschaal waarbij 1= laag en 7= hoog.

Leeftijd

De controlevariabele leeftijd is gemeten aan de hand van het item (lftdhhh) "*leeftijd van het huishoudhoofd*" waarbij een hogere score een hogere leeftijd betekent. Leeftijd is een continue variabele met interval.

Opleidingsniveau

Opleiding is een controlevariabele die is gemeten met het item (oplmet) "*hoogste opleiding met diploma*". Respondenten hadden de keuze uit volgende antwoorden: (1) basisonderwijs, (2) vmbo, (3) havo/vwo, (4) mbo, (5) hbo, (6) wo, (7) 'anders', (8) 'nog geen onderwijs afgerond' en (9) 'nog geen opleiding gestart'.

Uitgevoerde bewerkingen

De scores op 'anders' (7) en 'nog geen opleiding gestart' (9) hebben inhoudelijk geen waarde en zijn daarom gehercodeerd als missende waarden. Antwoordoptie (8) 'nog geen onderwijs afgerond' is gehercodeerd naar de laagste score die men kan behalen op de variabele opleiding.

Geslacht

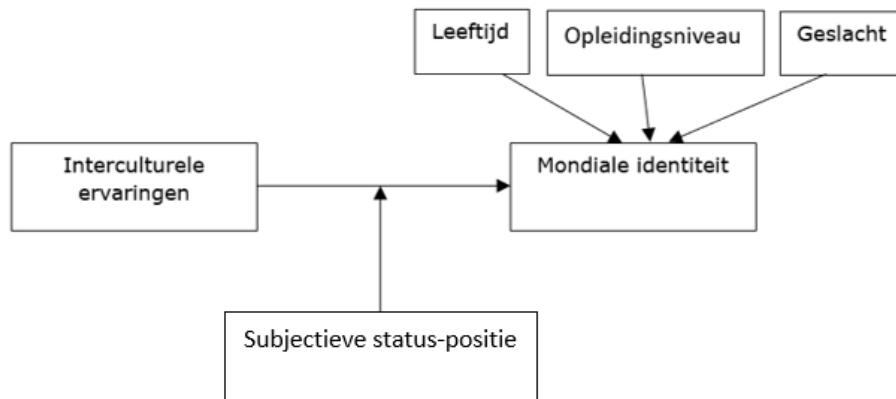
De controlevariabele geslacht is gemeten aan de hand van het item "geslacht" waarbij respondenten de mogelijkheid hadden om te kiezen uit de antwoorden man (1) en vrouw (2). De variabele is gehercodeerd naar een dummy-variabele met de categorieën 0=man en 1=vrouw.

Analyseplan

De onderzoeksvraag luidt als volgt: Wat is de invloed van interculturele ervaringen op mondiale identiteit? Is dit verband minder sterk voor mensen die een lage subjectieve status ervaren? De factoren die in dit onderzoek centraal staan zijn mondiale identiteit, interculturele ervaringen, subjectieve status als de modererende variabele, en de controlevariabelen leeftijd, opleiding en geslacht. Om een antwoord te kunnen geven op de onderzoeksvraag zijn twee hypothesen getrokken: een hypothese omtrent de relatie tussen interculturele ervaringen en mondiale identiteit (I), en een hypothese omtrent het moderatie-effect van het ervaren van een lage subjectieve status (II). Figuur 1 geeft het conceptuele model van deze moderatieanalyse weer.

Hypothese I: ik verwacht dat mensen met meer interculturele ervaringen een sterkere mondiale identiteit hebben, dan mensen met minder interculturele ervaringen.

Hypothese II: ik verwacht dat het positieve effect van interculturele ervaringen op mondiale identiteit minder sterk is voor mensen die een lage subjectieve status ervaren.

Figuur 1: Grafische weergave van het conceptuele model met mondiale identiteit als afhankelijke variabele, interculturele ervaringen als onafhankelijke variabele, subjectieve status als modererende variabele en leeftijd, opleidingsniveau en geslacht als controlevariabelen.

Voor deze analyse heb ik een multi-pele lineaire regressie uitgevoerd: de afhankelijke variabele mondiale identiteit is niet binair (de variabele heeft meer dan twee mogelijke waarden). Omdat deze variabele redelijk normaal verdeeld is, leent de data zich goed voor het toepassen van lineaire regressie. Aangezien het model meerdere onafhankelijke variabelen heeft (interculturele ervaringen en subjectieve statuspositie), heb ik een multi-pele lineaire regressie uitgevoerd.

Aan de hand van univariate en bivariate statistieken is het verband tussen de variabelen (figuur 1) onderzocht. De univariate statistieken geven inzicht in de verdeling en spreiding van de variabelen. De bivariate statistieken laten de samenhang tussen de variabelen zien. De univariate en bivariate statistieken bieden meer inzicht in de interpretatie van de resultaten van de multivariate analyses. Daarnaast is er ook een assumptie controle uitgevoerd voor multicollineariteit, homoscedasticiteit en lineariteit.

Modellen

Voor de analyse heb ik gebruik gemaakt van onderstaande hiërarchische regressieanalyse. Er zijn vier regressiemodellen waaraan de hypothesen zijn getoetst:

1. Mondiale identiteit wordt voorspeld uit leeftijd, opleiding en geslacht.

2. Mondiale identiteit wordt voorspeld uit leeftijd, opleiding, geslacht en interculturele ervaringen.
3. Mondiale identiteit wordt voorspeld uit leeftijd, opleiding, geslacht, interculturele ervaringen en subjectieve statuspositie.
4. Mondiale identiteit wordt voorspeld uit leeftijd, opleiding, geslacht, interculturele ervaringen, subjectieve statuspositie en de interactieterm interculturele ervaringen x subjectieve statuspositie.

De afhankelijke variabele in de analyse is mondiale identiteit en de onafhankelijke variabelen zijn interculturele ervaringen en subjectieve statuspositie. De variabelen interculturele ervaringen en subjectieve statuspositie vormen de interactieterm. De interactieterm is nodig om het moderatie-effect in hypothese II uiteen te zetten. Voor het maken van de interactieterm heb ik de onafhankelijke variabelen interculturele ervaringen en subjectieve statuspositie gecentreerd. Hypothese I is getoetst aan de hand van model 2 waarin mondiale identiteit wordt voorspeld uit leeftijd, opleiding, geslacht en interculturele ervaringen. Dit model geeft het hoofdeffect weer: het effect van interculturele ervaringen op mondiale identiteit, gecontroleerd voor leeftijd, opleiding en geslacht. Hypothese II met daarin het moderatie-effect is getoetst aan de hand van model 4 waarin mondiale identiteit wordt voorspeld uit leeftijd, opleiding, geslacht, interculturele ervaringen, subjectieve statuspositie en de interactieterm interculturele ervaringen x subjectieve statuspositie.

Aan de hand van een modelinspectie is de kwaliteit van model 4 geanalyseerd. De assumpties voor lineaire regressie zijn onafhankelijkheid van observaties, een lineair verband tussen de afhankelijke en onafhankelijke variabelen, homoscedasticiteit en een normale verdeling van residuen. Daarnaast is er een blik geworpen op mogelijke invloedrijke waarnemingen.

Aanvullende analyse: sociale ladder

Om te beoordelen of het item over de sociale ladder een betere indicator is voor subjectieve statuspositie dan het item over een gevoel van achterstelling, is een aanvullende analyse uitgevoerd. Voor deze extra analyse is dezelfde multiële lineaire regressie toegepast en is er getoetst aan dezelfde vier regressiemodellen.

Resultaten

Beschrijvende analyse

Tabel 1 geeft een overzicht van de beschrijvende statistieken van alle in de analyse opgenomen variabelen. Mondiale identiteit is redelijk normaal verdeeld: het gemiddelde en de mediaan verschillen niet veel van elkaar ($M=2,22$; $Q2=2,50$). De respondenten in de steekproef voelen zich niet heel verbonden met de wereld ($M=2,22$). Gegeven de schaal die loopt van 1 tot 6 is de spreiding rond de scores vrij groot ($SD=1,29$). Wat betreft de interculturele ervaringen ligt het gemiddelde niet al te hoog ($M=2,34$). Er is sprake van een rechtsscheve verdeling wat betekent dat mensen dus minder geglobaliseerd zijn ($M=2,34$; $Q2=2,00$). Respondenten scoren vrij laag op interculturele ervaringen en de spreiding in scores is, gegeven de schaal die loopt van 1 tot 6, vrij groot ($SD=1,66$). Het gemiddelde van de subjectieve statuspositie is vrijwel gelijk aan de mediaan, wat duidt op een normale verdeling ($M=2,93$; $Q2=3,00$). De meeste mensen in de steekproef voelen zich dus niet sterk achtergesteld. Gegeven de schaal is de spreiding in scores vrij groot ($SD=1,08$).

De leeftijden van de respondenten liggen tussen de 19 en 91 jaar. De spreiding in scores is vrij groot en de respondenten zijn gemiddeld 57 jaar oud ($M=56,52$; $SD=15,56$). De gemiddelde leeftijd in de steekproef wijkt sterk af van de gemiddelde leeftijd in Nederland in 2022 die op 42,4 jaar staat (CBS, z.d.) Dit betekent dat jongere respondenten ondervertegenwoordigd lijken in de steekproef. Dit heeft mogelijk negatieve gevolgen voor de generaliseerbaarheid van de resultaten. Een verklaring is dat onderzoek niet is gericht op alle gezinsleden, maar enkel op huishoudhoofden. Het gemiddelde opleidingsniveau van de respondenten is vrij hoog ($M=5,18$). Er is sprake van een linksscheve verdeling en de spreiding in scores is redelijk hoog gegeven de schaal die loopt van 1 tot 7 ($SD=1,38$). Het grootste deel van de respondenten is man (66,2%). Vrouwen zijn dus ondervertegenwoordigd. Een verklaring voor deze overrepresentatie van mannen is de selectie die is gemaakt voor de positie van het huishoudhoofd. Hiermee dient rekening gehouden te worden bij de interpretatie van de resultaten.

Tabel 1: Beschrijving van de in de analyse opgenomen variabelen: gemiddelde (standaarddeviatie), minimum- en maximumwaarde, mediaan, eerste en derde kwartiel, en totaal aantal respondenten, zonder ontbrekende waarden.

Variabele	Gemiddelde (standaarddeviatie) ^a	Minimum	Maximum	Q1	Mediaan	Q3	N totaal
Mondiale identiteit	2,22 (1,29)	0	6	1,75	2,50	3,50	1179
Interculturele ervaringen	2,34 (1,66)	0	6	1,00	2,00	3,00	1179
Subjectieve statuspositie	2,93 (1,08)	1	5	2,00	3,00	4,00	1179
Leeftijd	56,52 (15,56)	19	91	45,00	59,00	69,00	1179
Opleiding	5,18 (1,38)	1	7	4,00	5,00	6,00	1179
Geslacht (vrouw=1; man=0)	33,8% Vrouw 66,2% Man	0	1				1179

^a Bij nominale variabelen is de frequentieverdeling vermeld in percentages.

Tabel 2: Pearson's correlaties tussen alle variabelen die zijn opgenomen in de analyse.

	1.	2.	3.	4.	5.	6.
1. Mondiale identiteit	-					
2. Interculturele ervaringen	0,165**	-				
3. Subjectieve statuspositie	0,183**	0,107**	-			
4. Leeftijd	0,127**	-0,274**	0,049	-		
5. Opleiding	0,087**	0,347**	0,185**	-0,284**	-	
6. Geslacht (vrouw=1; man=0)	0,175**	-0,045	0,087**	- 0,014	0,014	-

* significant bij $p < 0,05$; ** significant bij $p < 0,01$; tweezijdige toets; N=1179

Bivariate analyse

Tabel 2 geeft de correlaties tussen de variabelen in het model weer. Het grootste deel van de correlaties is significant. Uit de tabel blijkt dat mensen met meer interculturele ervaringen een iets sterkere mondiale identiteit hebben ($r=0,165$; $p<0,001$). De correlatie tussen subjectieve statuspositie en mondiale identiteit is iets hoger en eveneens positief en significant: mensen met een hoge subjectieve statuspositie hebben vaak ook een sterkere mondiale identiteit ($r=0,183$; $p<0,001$). Daarnaast hebben mensen met meer interculturele ervaringen een hogere subjectieve statuspositie ($r=0,107$; $p<0,001$). Uit tabel 2 blijkt eveneens dat naarmate mensen ouder worden zij zich ook sterker verbonden voelen met de wereld ($r=0,165$; $p<0,001$). Hetzelfde geldt voor het opleidingsniveau van mensen, maar dan in een minder sterk positief verband: hoe hoger mensen zijn opgeleid, hoe sterker hun mondiale identiteit ($r=0,087$; $p<0,001$). Daarnaast komt naar voren dat vrouwen zich sterker verbonden voelen met de wereld dan mannen ($r=0,175$; $p<0,001$).

Multivariate analyse

Tabel 3 geeft een overzicht van de geschatte coëfficiënten van de vier regressiemodellen (b , SE en p). In deze tabel staan ook de fitmaten van de meervoudige regressieanalyse (R^2 , R^2 -adjusted, F en F -change). In deze paragraaf behandel ik de resultaten van de meervoudige regressieanalyse per hypothese.

Hypothesetoetsing

Bij de eerste hypothese verwachtte ik dat interculturele ervaringen een positief effect hebben op de mondiale identiteit. Deze hypothese wordt ondersteund door de resultaten van model 2 met daarin de controle variabelen en interculturele ervaringen. Daarnaast heeft de variabele interculturele ervaringen een positieve helling die significant is in het tweede model ($b=0,158$; $p<0,001$). Dit duidt op een positief effect: mensen met meer positieve interculturele ervaringen voelen zich over het algemeen sterker verbonden met de wereldbevolking. Dit effect is redelijk sterk: iemand die laag (minimaal) scoort op mondiale identiteit verschilt bijna een volledig punt met iemand met de hoogste waarde op mondiale identiteit ($1=0,158$; $6*0,158= 0,948$). Dit is bijna een volledig punt op een schaal van mondiale identiteit die loopt van 1 tot 6.

Ook in model 3, waarin subjectieve statuspositie als extra voorspeller wordt toegevoegd, blijft interculturele ervaringen een positieve significante voorspeller van mondiale identiteit ($b=0,151$; $p<0,001$). Dit bevestigt de robuustheid van het positieve effect van interculturele ervaringen. Het is interessant om te signaleren dat de helling van interculturele ervaringen in het derde model kleiner is ten opzichte van het tweede model ($b=0,158$; $p<0,001$). De iets kleinere helling suggereert dat er enige overlap,

oftewel multicollineariteit bestaat tussen de twee voorspellers, maar de relatie blijft desondanks wel significant en substantieel. Daarnaast blijkt dat subjectieve statuspositie ook een positief effect heeft op mondiale identiteit ($b=0,152$; $p<0,001$): mensen die zichzelf een hogere sociale statuspositie toekennen, blijken zich ook sterker te identificeren met de wereldgemeenschap.

Voor de tweede hypothese voorspelde ik dat de invloed van interculturele ervaringen op mondiale identiteit sterker wordt voor mensen met een hogere subjectieve statuspositie. Het vierde model onderzoekt of de invloed van interculturele ervaringen op mondiale identiteit sterker of zwakker wordt afhankelijk van iemands ervaren sociale status. Er is weinig samenhang tussen de interactieterm en de variabele mondiale identiteit en daarnaast suggereren de regressieparameter eveneens dat hypothese II niet wordt ondersteund door de data: hoewel beide factoren (interculturele ervaringen en subjectieve statuspositie) afzonderlijk positief bijdragen aan de mondiale identiteit van een individu, blijkt uit de analyse dat de geschatte coëfficiënt van de interactieterm in het vierde model negatief is en niet significant ($b=-0,032$; $p=0,105$). De helling van de interactieterm is de verandering in het effect van interculturele ervaringen op mondiale identiteit voor elke eenheidsverandering in subjectieve statuspositie, en omgekeerd. Het positieve effect van interculturele ervaringen op mondiale identiteit zal gemiddeld genomen zwakker worden indien subjectieve status met één eenheid stijgt. Concreet betekent dit dat bij mensen die zichzelf een hogere status toekennen, interculturele ervaringen minder sterk bijdragen aan een gevoel van verbondenheid met de wereld. De sterkte van negatieve effect van de interactieterm is echter zeer klein als men kijkt naar de schaal van interculturele ervaringen die loopt van 0 tot 6.

Overige bevindingen

De helling van de controlevariabele leeftijd is in het vierde model zwak positief en significant ($b=0,016$; $p<0,001$). De helling is het positieve effect van leeftijd op mondiale identiteit, gecontroleerd voor opleiding, geslacht, interculturele ervaringen, subjectieve statuspositie en de interactieterm. De helling suggereert dus dat als iemands leeftijd stijgt, de mondiale identiteit ook toeneemt met 0,016.

In het vierde model heeft controlevariabele geslacht een sterke positieve helling die significant is ($b=0,472$; $p<0,001$). De helling suggereert een sterk positief effect van geslacht op mondiale identiteit, gecontroleerd voor alle andere variabelen in het model. Inhoudelijk betekent dit dat vrouwen zich gemiddeld sterker verbonden voelen met de wereld dan mannen.

Tot slot valt op dat het positieve effect van de controlevariabele opleiding op mondiale identiteit in de eerste twee modellen significant is, maar verdwijnt zodra in het derde en vierde model respectievelijk de subjectieve statuspositie en interactieterm

worden toegevoegd ($b=0,043$; $p=0,132$). Dit duidt op een indirect effect van opleiding op mondiale identiteit: opleiding draagt via indirecte routes bij aan de ontwikkeling van een mondiale identiteit. Het verband tussen opleiding en mondiale identiteit wordt dus grotendeels verklaard via de subjectieve statuspositie van een individu en interculturele ervaringen. Zo hebben hoger opgeleiden vaker een hogere subjectieve status positie, wat op zijn beurt de mondiale identiteit versterkt.

Tabel 3: Resultaten vier lineaire regressieanalyses met mondiale identiteit als afhankelijke variabele, interculturele ervaringen als onafhankelijke variabele, subjectieve statuspositie als modererende variabele en leeftijd, opleiding en geslacht als controlevariabelen.

	Model 1		Model 2		Model 3		Model 4		VIF
	<i>b</i> (SE)	<i>p</i>	<i>b</i> (SE)	<i>p</i>	<i>b</i> (SE)	<i>p</i>	<i>b</i> (SE)	<i>p</i>	
Constante	0,645 (0,229)	0,005	0,743 (0,225)	<0,001	0,949 (0,228)	<0,001	0,964 (0,228)	<0,001	
Leeftijd	0,014 (0,002)	<0,001	0,017 (0,002)	<0,001	0,016 (0,002)	<0,001	0,016 (0,002)	<0,001	1,148
Opleiding	0,123 (0,027)	<0,001	0,067 (0,028)	0,018	0,044 (0,028)	0,122	0,043 (0,028)	0,132	1,230
Geslacht	0,479 (0,077)	<0,001	0,507 (0,076)	<0,001	0,476 (0,075)	<0,001	0,472 (0,075)	<0,001	1,013
Interculturele ervaringen*			0,158 (0,023)	<0,001	0,151 (0,023)	<0,001	0,152 (0,023)	<0,001	1,193
Subjectieve Statuspositie*					0,152 (0,034)	<0,001	0,156 (0,034)	<0,001	1,066
Interculturele ervaringen x Subjectieve statuspositie							-0,032 (0,020)	0,105	1,006
R^2	0,063		0,099		0,114		0,116		
R^2 Adjusted	0,061		0,096		0,110		0,112		
F Change	26,483	<0,001	45,897	<0,001	20,694	<0,001	2,627	0,105	
N	1197		1197		1197		1197		

* De variabelen interculturele ervaringen en subjectieve statuspositie zijn gecentreerd.

Modelevaluatie

In Bijlage III wordt de modelinspectie uitgebreid uitgevoerd om de kwaliteit van het uiteindelijke model te controleren. Deze paragraaf geeft een bondige beschrijving van de kwaliteit van de modellen en of is voldaan aan de assumpties van lineaire regressie.

Kwaliteit van de modellen

In het eerste model worden alleen de controlevariabelen leeftijd, opleiding en geslacht meegenomen. De variabelen kunnen samen 6,3% van de variantie in de afhankelijke variabele mondiale identiteit verklaren. De proportie verklaarde variantie ($R^2=0,063$) is vrij klein. Hoewel deze waarde vrij laag is, blijkt uit de analyse dat het toevoegen van de

controlevariabelen wel degelijk zorgt voor een significante verbetering van het model ten opzichte van het lege model ($F(3,1175) = 26,483$; $p < 0,001$). Er is dus sprake van een verband tussen deze variabelen en de mate waarin mensen zich verbonden voelen met de wereld als geheel.

Het tweede model is significant beter in het verklaren van de variantie in mondiale identiteit dan model 1: na het toevoegen van de onafhankelijke variabele interculturele ervaringen kan 9,9% van de variantie in mondiale identiteit verklaard worden ($F(1,1174) = 45,897$; $R^2 = 0,099$; $p < 0,001$). Gegeven de complexiteit en abstractheid van het begrip mondiale identiteit is een verklaring van 9,9% variantie – mede door de andere variabelen in het model – alsnog betekenisvol.

In het derde model kan 11,4% van de variantie verklaard worden ($R^2 = 0,114$). Het toevoegen van subjectieve statuspositie zorgt dus voor een significante verbetering van het model en de waarde van de extra verklaarde variantie is wederom vrij laag ($F(1,1173) = 20,694$; $p < 0,001$).

Het vierde model kan 11,6% van de variantie in mondiale identiteit verklaren na het toevoegen van de interactieterm ($R^2 = 0,116$). Er kan dus meer variantie in mondiale identiteit verklaard worden ten opzichte van het derde model. De extra verklaarde variantie heeft echter een lage waarde en is bovendien niet significant ($F(1,1172) = 2,627$; $p = 0,105$). Het toevoegen van de interactieterm zorgt derhalve niet voor een significante verbetering van het model en past dus niet beter bij de data dan het lege model.

Kortom, het tweede model is in termen van R^2 het beste model om de afhankelijke variabele mondiale identiteit te voorspellen, omdat in dit model 9,9% van de variantie in mondiale identiteit wordt verklaard ($R^2 = 0,099$). Deze extra verklaarde variantie is een significante verbetering ten opzichte van het eerste model. Het vierde model levert geen significante verbetering van de modellen op in termen van R^2 .

Assumptions lineaire regressie

Er is voldaan aan de assumpties van lineaire regressie: er is sprake van een lineair verband tussen de afhankelijke en onafhankelijke variabelen, homoscedasticiteit, onafhankelijke waarnemingen en normale verdeling van de residuen. De onafhankelijke waarnemingen zijn niet statistisch getoetst. Voor de andere assumpties heb ik gebruik gemaakt van een PP-Plot en residuen plot.

Voor de controle van multicollineariteit is gekeken naar de scores op de Variance Inflation Factor (VIF). Uit tabel 3 blijkt dat de variabelen geen multicollineariteit ($VIF < 4$) vertonen. Aan de hand van de gestandaardiseerde residuen, leverage, DFFIT en Cook's distance is gecontroleerd voor mogelijke uitbijters en invloedrijke punten. Vier cases blijken de grenswaarden van gestandaardiseerde residuen te overschrijden. Acht cases

overschrijden de leverage grenswaarden en 40 cases overschrijden de grenswaarden van de Cook's Distance. Aangezien deze invloedrijke punten de modelfit mogelijk negatief konden beïnvloeden is de analyse opnieuw uitgevoerd na het verwijderen van 10 cases met de hoogste scores op bovenstaande waarden. De uitbijters bleken enige invloed te hebben op de modelfit, maar veranderden vooralsnog weinig aan de richting en grootte van de hellingen: de verklaarde variantie per model steeg nihil. Er was daarom geen aanleiding om te kiezen voor de resultaten zonder invloedrijke punten. De analyse die is gepresenteerd in de resultatenparagraaf is dus degene met uitbijters.

Extra analyse: sociale ladder

In bijlage III worden de resultaten van de aanvullende analyse gepresenteerd. De resultaten van deze aanvullende analyse bevestigen dat het item over de sociale ladder minder geschikt is als indicator voor subjectieve status dan het item over een gevoel van achterstelling: het verklaart minder variantie en heeft bovendien een lager aantal respondenten, hetgeen de generaliseerbaarheid van het onderzoek beperkt ($R^2 = 0,107$; $N = 397$). De effecten blijven echter wel allemaal ongeveer hetzelfde qua significantie en richting. Wel wordt de helling van de interactieterm kleiner.

Conclusie en discussie

Een geglobaliseerde samenleving gaat gepaard met problematiek die vraagt om effectieve samenwerking op mondiaal niveau (Grimalda et al., 2023). Een belangrijke voorwaarde om deze samenwerking op wereldschaal te bewerkstelligen is dat individuen een mondiale identiteit ontwikkelen (Grimalda et al., 2018; McFarland et al., 2019). In dit onderzoek is aan de hand van de data van het LISS-panel onderzocht hoe interculturele ervaringen de mondiale identiteit van een individu beïnvloeden en welke rol de subjectieve statuspositie hierbij speelt.

De resultaten laten zien dat mensen met meer interculturele ervaringen – en die dus meer geglobaliseerd zijn – zich sterker verbonden voelen met de wereld. Hypothese I wordt derhalve ondersteund. Uit de resultaten volgt ook dat subjectieve statuspositie een positieve invloed heeft op mondiale identiteit. Dat wil zeggen, dat mensen met een hoge subjectieve statuspositie zich meer verbonden voelen met mensen over de hele wereld. Omgekeerd geldt dat individuen die hun statuspositie in de samenleving als laag ervaren zich minder verbonden voelen met de wereld in zijn geheel. Daarnaast werd in dit onderzoek verondersteld dat de impact van interculturele ervaringen afhankelijk zou kunnen zijn van iemands subjectieve statuspositie. De resultaten suggereren echter het volgende: het effect van interculturele ervaringen op mondiale identiteit hangt niet af van iemands subjectieve statuspositie. Inhoudelijk betekent dit dat het in deze steekproef niet uitmaakt of iemand een hoge of lage subjectieve status heeft: interculturele ervaringen dragen hier ongeacht iemands subjectieve status op een vergelijkbare manier bij aan de ontwikkeling van een mondiale identiteit. Hypothese II wordt dus niet ondersteund. Bovendien is het interessant om te signaleren dat het effect van opleidingsniveau op mondiale identiteit deels wordt verklaard door subjectieve statuspositie en interculturele ervaringen.

Beperkingen van het onderzoek

Dit onderzoek kent echter ook enkele beperkingen en geeft twee methodologische aanbevelingen.

Metingen van subjectieve status

Ten eerste zijn er contextuele invloeden die zowel meegewogen moeten worden bij de beoordeling van de geschiktheid van de sociale ladder als alternatieve meetmethoden, zoals het meten van een gevoel van achterstelling. Aangezien de data van dit onderzoek midden in de coronacrisis zijn verzameld in september 2020, dient er bij de interpretatie van de resultaten rekening te worden gehouden met de maatschappelijke context van die periode. De crisis ging gepaard met maatschappelijke spanningen, waaronder polarisatie

tussen mensen die zich wel of niet lieten vaccineren. Individuen die zich niet vaccineerden werden soms uitgesloten van deelname aan bepaalde maatschappelijke onderdelen van het leven doordat zij bijvoorbeeld niet mochten reizen of sporten. Deze uitsluiting kan gevoelens van achterstelling en lage waardering opwekken onder individuen die zichzelf qua subjectieve status doorgaans hoger zouden inschatten. Dergelijke contextuele invloeden werpen derhalve twijfels over de betrouwbaarheid bij metingen omtrent sociaal geladen percepties. Toekomstig onderzoek zal zich daarom specifiek moeten richten op de wisselende invloed van maatschappelijke omstandigheden op de subjectieve statuspositie.

Dimensies van interculturele ervaringen

Ten tweede richt dit onderzoek zich uitsluitend op interculturele ervaringen in de zin van de mate waarin een individu geglobaliseerd is. Hierbij is gekeken naar de ervaringen van mensen met het buitenland via werk, school, vrienden en familie. Andere vormen van interetnisch contact of blootstelling aan culturele kenmerken zijn daarmee buiten beschouwing gelaten. Dit is problematisch aangezien mensen ook op andere manieren geglobaliseerd kunnen zijn binnen onze multiculturele samenleving, bijvoorbeeld door blootstelling aan culturele elementen en contacten via hun sociale kringen op werk of de buurt waarin ze opgroeien. Deze laatste vorm van blootstelling richt zich op de rol van vroege jeugdervaringen. Toekomstig onderzoek kan meer inzicht bieden in de verschillende dimensies van interculturele ervaringen en de sterkte van de effecten daarvan op mondiale identiteit.

Implicaties

De bevindingen van dit onderzoek hebben daarnaast ook een aantal relevante maatschappelijke en theoretische implicaties. Zo onderstrepen de resultaten het belang van interculturele ervaringen voor mondiale identiteitsvorming, in lijn met de kosmopolitismehypothese: hoe meer interculturele ervaringen iemand opdoet, hoe sterker diens mondiale identiteit (Grimalda et al., 2018). In een wereld waarin we steeds meer afhankelijk van elkaar raken en de lijst met mondiale uitdagingen – zoals klimaatverandering en oorlog – alsmaar toeneemt, zijn interculturele ervaringen essentieel voor het bevorderen van onderlinge verbondenheid en samenwerking op wereldschaal (Pettigrew & Tropp, 2006). Deelname aan mondiale netwerken stelt individuen namelijk in staat om meer informatie op te doen over andere culturele en sociale groepen (outgroups). Vooroordelen worden hierdoor geminimaliseerd en verbondenheid met anderen versterkt (Grimalda et al., 2023; Sparkman & Eidelman, 2018). In een multiculturele samenleving als de onze ligt er derhalve een actieve rol voor burgers weggelegd: het openstaan voor perspectieven van anderen en het deelnemen

aan diverse sociale en culturele netwerken, zodat men blootgesteld wordt aan uiteenlopende culturele elementen en mondiale samenwerking kan worden bewerkstelligd.

Tegelijkertijd laten de resultaten zien dat het ontwikkelen van een mondiale identiteit niet vanzelfsprekend is voor iedereen. Mensen met een lage subjectieve statuspositie voelen zich doorgaans minder verbonden met de wereld dan mensen met een hoge subjectieve status. De subjectieve status maakt dus wel degelijk verschil in hoe verbonden mensen zich met de wereld voelen. Deze bevindingen sluiten aan bij eerdere onderzoeken en theorieën over de invloed van subjectieve statuspositie op de mondiale identiteit (Boonstoppel et al., 2020; Rebecchi & Rohde, 2022; Steiner et al., 2022). Daarin wordt ook gesteld dat een lage subjectieve status doorgaans gepaard gaat met rechtsextremistische denkwijzen, wat de identificatie met de wereldgemeenschap belemmert (Rebecchi & Rohde, 2022; Kurer, 2020). Een samenleving waarin iedere burger zich verbonden voelt met de wereld vraagt derhalve om overheidsbeleid dat actief inzet op het bevorderen van maatschappelijke erkenning en het versterken van het gevoel van eigenwaarde bij mensen die zich achtergesteld voelen.

Het ontbreken van een interactie-effect in deze steekproef roept echter vragen op over de exacte rol van de subjectieve status binnen het proces van mondiale identiteitsvorming. De subjectieve status van een individu is minder bepalend in het kader van interculturele ervaringen dan werd verwacht: zowel mensen met een hoge als lage subjectieve status kunnen interculturele ervaringen op doen en vervolgens een sterke of zwakke mondiale identiteit ontwikkelen. Dit impliceert ook een mogelijk universele werking van interculturele ervaringen die status overstijgt. Het is dus interessant om – zoals ook in bovenstaande methodologische aanbevelingen is aangegeven – te onderzoeken of deze interculturele ervaringen nog steeds een universele werking hebben wanneer deze worden gemeten aan de hand van andere dimensies van interculturele ervaringen.

Bovendien tonen de resultaten aan dat het effect van opleiding op mondiale identiteit deels verklaard wordt via de subjectieve statuspositie van een individu en interculturele ervaringen. Hoger opgeleiden kennen zichzelf vaker een hoger subjectieve status toe, wat eveneens samenhangt met een sterkere mondiale identiteit. Daarnaast hebben zij doorgaans meer interculturele ervaringen (Harvey, 2008). Dit geeft aanleiding om nader onderzoek te doen naar de wijze waarop opleidingsniveau via deze onderliggende mechanismen bijdraagt aan de ontwikkeling van een mondiale identiteit.

Kortom, interculturele ervaringen dragen bij aan de ontwikkeling van een mondiale identiteit, terwijl de subjectieve status van een individu – tegen theoretische verwachtingen in – geen doorslaggevende rol speelt in dit verband. Hoewel het verwachtte modererende effect van subjectieve status niet is aangetoond, biedt dit

onderzoek weliswaar waardevolle inzichten in de werking van interculturele ervaringen en subjectieve status op de mondiale identiteit. Zo geeft dit onderzoek richting aan hoe we wereldburgerschap kunnen versterken. Daarnaast verstrekt dit onderzoek relevante aanbevelingen voor toekomstig onderzoek. Zo is het in een tijd zoals deze – waarin tal van zekerheden wankelen zoals het toeslagenschandaal, de wooncrisis en de vluchtelingenproblematiek – des te belangrijker dat nader onderzoek oog heeft voor de maatschappelijke context bij het analyseren van sociaal geladen percepties, zoals de subjectieve status van een individu. Mogelijk komt het modererende effect van subjectieve status in dergelijke context wel tot uiting. Hoe dit moderatie effect zich dan manifesteert, is echter een andere discussie.

Literatuurlijst

- Adler, N. E., Epel, E. S., Castellazzo, G., & Ickovics, J. R. (2000). Relationship of subjective and objective social status with psychological and physiological functioning: Preliminary data in healthy, White women. *Health Psychology*, 19(6), 586–592.
<https://doi.org/10.1037/0278-6133.19.6.586>.
- Allport, G. (1958). *The nature of prejudice*. Garden City, NY: Doubleday.
- Ariely, G. (2016). Globalization and global identification: a comparative multilevel analysis. *National Identities*, 20(2), 125–141.
<https://doi.org/10.1080/14608944.2015.1136610>.
- Campbell, D. T. (1958). Common fate, similarity, and other indices of the status of aggregates of persons as social entities. *Systems Research And Behavioral Science*, 3(1), 14–25. <https://doi.org/10.1002/bs.3830030103>.
- Centraal Bureau voor de Statistiek. (z.d.). *Leeftijdsverdeling*. Centraal Bureau Voor de Statistiek.
<https://www.cbs.nl/nl-nl/visualisaties/dashboard-bevolking/leeftijd/bevolking#:~:text=Hoe%20ziet%20de%20leeftijdsopbouw%20van,Nederland%2042%2C4%20jaar%20oud>.
- Boonstoppel, E., Dekker, P., Hurenkamp, M., Middendorp, I., Tonkens, E., & Sociaal en Cultureel Planbureau. (2020). *Dealen met de grote wereld: Globalisering in de publieke opinie en op het werk* (P. Dekker, Red.). Sociaal en Cultureel Planbureau.
<https://www.scp.nl/binaries/scp/documenten/publicaties/2020/12/21/dealen-met-de-grote-wereld/Dealen+met+de+grote+wereld.pdf>.
- Festinger, L. (1954). A Theory of Social Comparison Processes. *Human Relations*, 7(2), 117–140.
<https://doi.org/10.1177/001872675400700202>.
- Gidron, N., & Hall, P. A. (2017). The politics of social status: economic and cultural roots of the populist right. *British Journal Of Sociology*, 68(S1).
<https://doi.org/10.1111/1468-4446.12319>.
- Grimalda, G., Buchan, N., & Brewer, M. (2018). Social identity mediates the positive effect of globalization on individual cooperation: Results from international experiments. *PLoS ONE*, 13(12), e0206819.
<https://doi.org/10.1371/journal.pone.0206819>.

- Grimalda, G., Buchan, N. R., & Brewer, M. B. (2023). Global social identity predicts cooperation at local, national, and global levels: Results from international experiments. *Frontiers in Psychology, 14*.
<https://doi.org/10.3389/fpsyg.2023.1008567>.
- Harvey, D. 2008. *Cosmopolitanism and the Geographies of Freedom*. New York: Columbia University Press.
- Inglehart, R. F., & Norris, P. (2016). Trump, Brexit, and the Rise of Populism: Economic Have-Nots and Cultural Backlash. *SSRN Electronic Journal*.
<https://doi.org/10.2139/ssrn.2818659>.
- Killick, D. (2012). Seeing-Ourselves-in-the-World: Developing Global Citizenship Through International Mobility and Campus Community. *Journal Of Studies in International Education, 16*(4), 372–389.
<https://doi.org/10.1177/1028315311431893>.
- Kurer, T. (2020). The Declining Middle: Occupational Change, Social Status, and the Populist Right. *Comparative Political Studies, 53*(10–11), 1798–1835.
<https://doi.org/10.1177/0010414020912283>.
- LISS Panel (2024). Centerdata, Tilburg University. <https://www.lissdata.nl/>
- Manokara, K., Hornsey, M. J., & Jetten, J. (2024). The Elite Global Citizen: How Wealth Shapes Cosmopolitan Identity and Charitable Intentions. *European Journal Of Social Psychology*. <https://doi.org/10.1002/ejsp.3114>.
- McFarland, S., Hackett, J., Hamer, K., Katzarska-Miller, I., Malsch, A., Reese, G., & Reysen, S. (2019). Global Human Identification and Citizenship: A Review of Psychological Studies. *Political Psychology, 40*(S1), 141–171.
<https://doi.org/10.1111/pops.12572>.
- Miltenburg, E., Geurkink, B., den Ridder, J., Kunst, S., & Sipma, T. (2024). *Burgerperspectieven 2024 bericht 1*. Sociaal en Cultureel Planbureau. Geraadpleegd via
<https://www.scp.nl/publicaties/publicaties/2024/04/25/burgerperspectieven-2024-bericht-1>.
- Pettigrew, T. F., & Tropp, L. R. (2006). A meta-analytic test of intergroup contact theory. *Journal Of Personality And Social Psychology, 90*(5), 751–783. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.90.5.751>.
- Rebechi, A., & Rohde, N. (2022). Economic insecurity, racial anxiety, and right-wing populism. *Review Of Income And Wealth, 69*(3), 701–724.
<https://doi.org/10.1111/roiw.12599>.

- Robertson, R. (1992). *Globalization: Social Theory and Global Culture*. SAGE.
- Römpke, A., Fritsche, I., & Reese, G. (2018). Get together, feel together, act together: International personal contact increases identification with humanity and global collective action. *Journal Of Theoretical Social Psychology*, 3(1), 35–48. <https://doi.org/10.1002/jts5.34>.
- Scholte, J. A. (2008). Defining globalisation. *World Economy*, 31(11), 1471–1502. <https://doi.org/10.1111/j.1467-9701.2007.01019.x>.
- Sparkman, D. J., & Eidelman, S. (2018). We Are the “Human Family”. *Social Psychology*, 49(3), 135–153. <https://doi.org/10.1027/1864-9335/a000337>.
- Sparkman, D. J., & Hamer, K. (2020). Seeing the human in everyone: Multicultural experiences predict more positive intergroup attitudes and humanitarian helping through identification with all humanity. *International Journal Of Intercultural Relations*, 79, 121–134. <https://doi.org/10.1016/j.ijintrel.2020.08.007>.
- Steiner, N. D., Schimpf, C. H., & Wuttke, A. (2022). Left Behind and United by Populism? Populism’s Multiple Roots in Feelings of Lacking Societal Recognition. *Politische Vierteljahresschrift*, 64(1), 107–132. <https://doi.org/10.1007/s11615-022-00416-4>.
- Tadmor, C. T., Hong, Y., Chao, M. M., Wiruchnipawan, F., & Wang, W. (2012). Multicultural experiences reduce intergroup bias through epistemic unfreezing. *Journal Of Personality And Social Psychology*, 103(5), 750–772. <https://doi.org/10.1037/a0029719>.
- Tajfel, H., & Turner, J. C. (1986). The social identity theory of intergroup behavior. In S. Worchel & W. G. Austin (Eds.), *Psychology of intergroup relations* (pp. 7–24). Hall Publishers.

Bijlage I

```
GET
  FILE='C:\Users\kadiz\OneDrive\Documenten\Sociologie\Jaar
3\Bachelorwerkstuk\BAW kopie dataset\MERGE
backgroundjan2022__aab22a_EN_1.0__ox17a_EN_1.0p__oz18a_EN_1.0p__vm20
a_EN_1.0p.sav'.
DATASET NAME DataSet1 WINDOW=FRONT.
```

```
* Encoding: UTF-8.
*BIJLAGE I.
*Selectie van de steekproef waarin alleen huishoudshoofden en
respondenten die op beide vragenlijsten hebben gescoord zijn
meegenomen.
DATASET ACTIVATE DataSet1.
USE ALL.
COMPUTE filter_$=(aab22a_m > 0 & positie = 1).
VARIABLE LABELS filter_$ 'aab22a_m > 0 & positie = 1 (FILTER)'.
VALUE LABELS filter_$ 0 'Not Selected' 1 'Selected'.
FORMATS filter_$ (f1.0).
FILTER BY filter_$.
EXECUTE.
```

***MONDIALE IDENTITEIT.**

*Beschrijving oorspronkelijke variabelen.

*De afhankelijke variabele mondiale identiteit wordt gemeten aan de hand van twee items: 1) "verbondenheid met de wereld" en 2) "betrokkenheid bij levensomstandigheden".

*Voor item (1) konden respondenten antwoorden op een 4 puntsschaal waarbij 1= zeer verbonden en 4= helemaal niet verbonden.

*Voor item (2) kon men antwoorden op een 5-puntsschaal waarbij 1= zeer betrokken en 5= helemaal niet betrokken.

*De scores 9 (geen antwoord) en 8 (weet niet) zijn gecodeerd als systems missing (missende waarden) voor beide items, omdat ze geen inhoudelijke waarde hebben.

```
MISSING VALUES aab22a201 aab22a155 (8, 9).
EXECUTE.
```

```
FREQUENCIES VARIABLES=aab22a201 aab22a155
  /NTILES=4
  /STATISTICS=STDDEV VARIANCE MINIMUM MAXIMUM MEAN
  /HISTOGRAM NORMAL
  /ORDER=ANALYSIS.
```

Frequencies

[DataSet1] C:\Users\kadiz\OneDrive\Documenten\Sociologie\Jaar 3\Bachelorwerkstuk\BAW kopie dataset\MERGE backgroundjan2022__aab22a_EN_1.0__ox17a_EN_1.0p__oz18a_EN_1.0p__vm20a_EN_1.0p.sav

Statistics

		aab22a201 How much of a connection do you feel with ... The world	aab22a155 To what extent do you feel involved in the living conditions of the following groups of people? People around the world
N	Valid	1806	1831
	Missing	113	88
Mean		2,74	3,62
Std. Deviation		,819	,845
Variance		,670	,714
Minimum		1	1
Maximum		4	5
Percentiles	25	2,00	3,00
	50	3,00	4,00
	75	3,00	4,00

Frequency Table

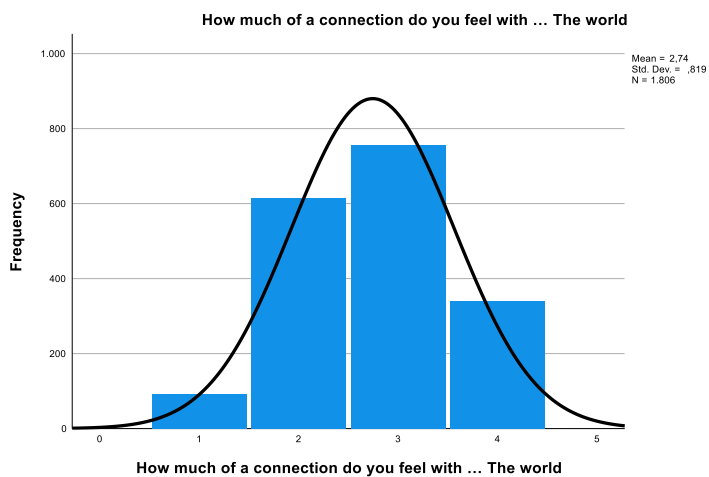
aab22a201 How much of a connection do you feel with ... The world

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1 strongly connected	93	4,8	5,1	5,1
	2 connected	616	32,1	34,1	39,3
	3 not very connected	757	39,4	41,9	81,2
	4 not at all connected	340	17,7	18,8	100,0
	Total	1806	94,1	100,0	
Missing	8 don't know	60	3,1		
	9 no answer	33	1,7		
	System	20	1,0		
	Total	113	5,9		
Total		1919	100,0		

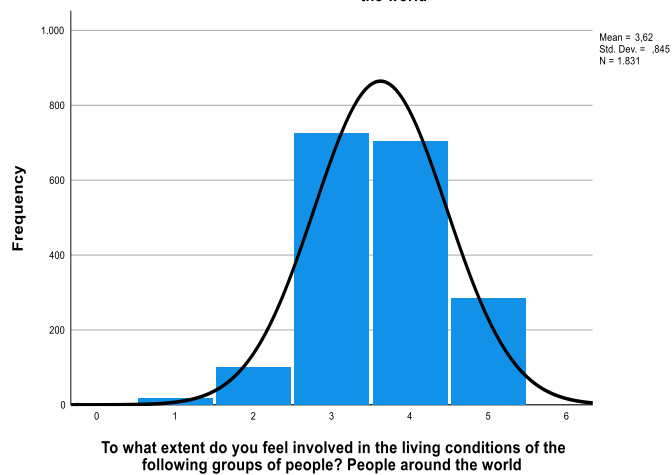
aab22a155 To what extent do you feel involved in the living conditions of the following groups of people? People around the world

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1 Very strongly	18	,9	1,0	1,0
	2 Strongly	99	5,2	5,4	6,4
	3 To some degree	725	37,8	39,6	46,0
	4 Not very strongly	704	36,7	38,4	84,4
	5 Not at all	285	14,9	15,6	100,0
	Total	1831	95,4	100,0	
Missing	8 don't know	51	2,7		
	9 no answer	33	1,7		
	System	4	,2		
	Total	88	4,6		
Total		1919	100,0		

Histogram

To what extent do you feel involved in the living conditions of the following groups of people? People around the world

*Toelichting

Voor de variabele "betrokkenheid bij de levensomstandigheden van mensen over de hele wereld" geldt een redelijk normale verdeling. De variabele heeft een minimum van 1 en een maximum van 5.

*Gegeven de schaal is de spreiding in scores vrij groot ($SD=0,85$).

Er zijn duidelijke pieken te zien bij de scores 3 en 4. Mensen voelen zich derhalve niet heel betrokken bij de levensomstandigheden van mensen over de hele wereld.

*Ten opzichte van het gemiddelde ($M= 3.62$) zijn de scores behoorlijk verspreid ($SD=0,85$). Voor de variabele gelden 1831 geldige waarden en 88 missende waarden.

*De variabele "verbondenheid met de hele wereld" is redelijk normaal verdeeld. De variabele heeft een minimum van 1 en een maximum van 4. De piek bij score 3 is duidelijk zichtbaar en de meeste respondenten voelen zich niet verbonden met de wereld.

*Gegeven de schaal is de spreiding in scores van deze variabele vrij groot ($M=2,74$; $SD=0,82$). De variabele heeft 1806 geldige waarden en 113 missende waarden.

*De missende waarden van beide variabelen vormen geen probleem, gezien het aantal geldige waarden houdt men genoeg respondenten over.

*Uitgevoerde bewerkingen.

*Spiegelen oorspronkelijke variabele - "verbondenheid met de wereld".

*De itemscores zijn gespiegeld zodat een hogere score meer verbondenheid aanduidt. Voor de nieuwe gespiegelde variabele geldt dan een 4-puntsschaal waarbij 0= helemaal niet verbonden en 3= zeer verbonden.

```
RECODE aab22a201 (1=3) (2=2) (3=1) (4=0) (ELSE=SYSMIS) INTO  
verbondenheid_wereld.  
EXECUTE.
```

*Spiegelen oorspronkelijke variabele - "betrokkenheid bij levensomstandigheden met mensen over de hele wereld".

*Om een variabele te krijgen waarbij een hogere score meer betrokkenheid aanduidt, zijn de itemscores gespiegeld. Voor de nieuwe gespiegelde variabele geldt dan een 5-puntsschaal waarbij 0= helemaal niet betrokken en 4= zeer betrokken.

```
RECODE aab22a155 (1=4) (2=3) (3=2) (4=1) (5=0) (ELSE=SYSMIS) INTO  
betrokkenheid_wereld.  
EXECUTE.
```

*De scores 9 (geen antwoord) en 8 (weet niet) zijn gecodeerd als systems missing (missende waarden) voor beide items, omdat ze geen

inhoudelijke waarde hebben.

*Samenvoegen "betrokkenheid_wereld" en "verbondenheid_wereld" voor uiteindelijke variabele.

*Voor het samenvoegen is de variabele "verbondenheid_wereld" met de kleinere range uit elkaar getrokken zodat de hoogste en de laagste scores samenvallen met die van de variabele "betrokkenheid_wereld" met de grotere range.

*De variabele "verbondenheid_wereld" is vermenigvuldigd met 4 en de variabele "betrokkenheid_wereld" met 3, zodat beide items een range hebben van 0-12.

*De items zijn daarna bij elkaar opgeteld en vervolgens gedeeld door 4, om een minder uitgestrekte schaal te krijgen.

```
COMPUTE Mondiale_identiteit=(verbondenheid_wereld * 4 +
betrokkenheid_wereld * 3) / 4.
```

```
VARIABLE LABELS Mondiale_identiteit 'Mondiale identiteit'.
```

```
EXECUTE.
```

*Cronbach's Alpha uiteindelijke geconstrueerde variabele - Mondiale identiteit.

*Voor het samenvoegen van de twee vragen tot de variabele 'mondiale identiteit' wordt gekeken naar de interne consistentie en de cronbach's alpha. De itemscores van de twee vragen zijn bij elkaar opgeteld en gemiddeld tot een schaal.

```
RELIABILITY
```

```
  /VARIABLES=verbondenheid_wereld betrokkenheid_wereld
```

```
  /SCALE('ALL VARIABLES') ALL
```

```
  /MODEL=ALPHA
```

```
  /STATISTICS=DESCRIPTIVE SCALE CORR
```

```
  /SUMMARY=TOTAL
```

Reliability

Scale: ALL VARIABLES

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	1757	91,6
	Excluded ^a	162	8,4
	Total	1919	100,0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	N of Items
,706	,706	2

Item Statistics

	Mean	Std. Deviation	N
verbondenheid_wereld	1,2538	,82002	1757
betrokkenheid_wereld	1,3791	,84625	1757

Inter-Item Correlation Matrix

	verbondenheid_wereld	betrokkenheid_wereld
verbondenheid_wereld	1,000	,546
betrokkenheid_wereld	,546	1,000

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Squared Multiple Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
verbondenheid_wereld	1,3791	,716	,546	,298	.
betrokkenheid_wereld	1,2538	,672	,546	,298	.

Scale Statistics

Mean	Variance	Std. Deviation	N of Items
2,6329	2,146	1,46489	2

*Beschrijving uiteindelijke variabele.

*Histogram - uiteindelijke variabele - Mondiale identiteit.

*Om een overzichtelijk histogram te krijgen, is het aantal intervallen handmatig aangemerkt als '8'.

FREQUENCIES VARIABLES=Mondiale_identiteit

/NTILES=4

/STATISTICS=STDDEV VARIANCE MINIMUM MAXIMUM MEAN

/HISTOGRAM NORMAL

/ORDER=ANALYSIS.

Frequencies

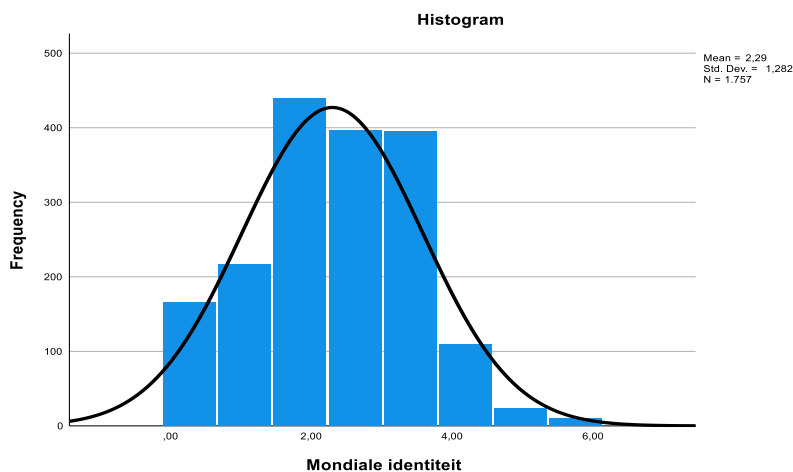
Statistics

Mondiale_identiteit Mondiale identiteit

N	Valid	1757
	Missing	162
Mean		2,2881
Std. Deviation		1,28190
Variance		1,643
Minimum		,00
Maximum		6,00
Percentiles	25	1,7500
	50	2,5000
	75	3,5000

		Mondiale_identiteit Mondiale identiteit			
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	,00	166	8,7	9,4	9,4
	,75	135	7,0	7,7	17,1
	1,00	81	4,2	4,6	21,7
	1,50	32	1,7	1,8	23,6
	1,75	386	20,1	22,0	45,5
	2,00	22	1,1	1,3	46,8
	2,25	1	,1	,1	46,8
	2,50	250	13,0	14,2	61,1
	2,75	142	7,4	8,1	69,2
	3,00	4	,2	,2	69,4
	3,25	15	,8	,9	70,2
	3,50	366	19,1	20,8	91,1
	3,75	14	,7	,8	91,9
	4,00	1	,1	,1	91,9
	4,25	64	3,3	3,6	95,6
	4,50	44	2,3	2,5	98,1
	5,00	6	,3	,3	98,4
	5,25	18	,9	1,0	99,4
	6,00	10	,5	,6	100,0
	Total	1757	91,6	100,0	
Missing	System	162	8,4		
Total		1919	100,0		

Histogram

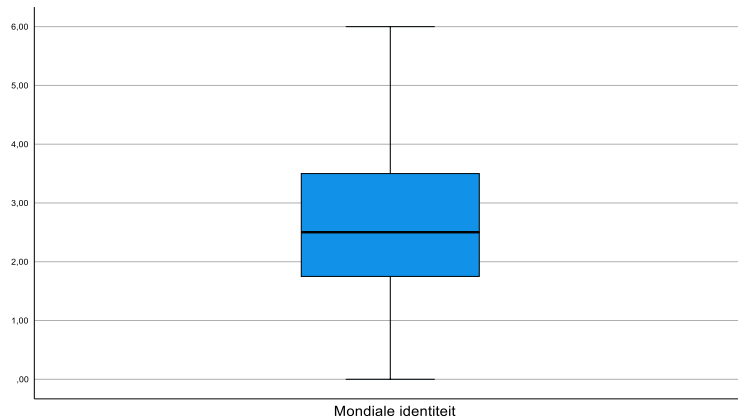


```
*Boxplot -uiteindelijke variabele - Mondiale identiteit.
EXAMINE VARIABLES=Mondiale_identiteit
  /COMPARE VARIABLE
  /PLOT=BOXPLOT
  /STATISTICS=NONE
  /NOTOTAL
  /MISSING=LISTWISE.
```

Explore

Case Processing Summary

	Valid		Cases Missing		Total	
	N	Percent	N	Percent	N	Percent
Mondiale_identiteit	1757	91,6%	162	8,4%	1919	100,0%
Mondiale identiteit						

*Toelichting

De mondiale identiteit is redelijk normaal verdeeld. De minimumscore is 0 en maximum-score is 6 waarbij geldt dat een hogere score betekent dat mensen een sterke mondiale identiteit hebben

De variabele wordt behandeld als continue variabele. Gegeven de schaal is de spreiding in scores vrij groot ($SD=2,29$). Er zijn duidelijke pieken te zien bij de score 2

Ten opzichte van het gemiddelde ($M= 2,29$) zijn de scores behoorlijk verspreid ($SD=1,28$). Voor de variabele zijn er 1757 geldige waarden en 162 missende waarden

De missende waarden vormen geen probleem, gezien het aantal geldige waarden houdt men genoeg respondenten over.

***INTERCULTURELE ERVARINGEN.**

*Beschrijving oorspronkelijke variabelen.

*De onafhankelijke variabele interculturele ervaringen is gemeten aan de hand van zes items met twee antwoordopties 2=ja en 1=nee.

*De scores op de antwoordmogelijkheden 'niet van toepassing' (7), 'ik weet het niet' (8) en 'geen antwoord' (9) hebben inhoudelijk geen waarde en zijn daarom aangemerkt als missende waarden.

MISSING VALUES aab22a351 aab22a352 aab22a353 aab22a354 aab22a355 aab22a356 (7, 8, 9).

EXECUTE.

```

FREQUENCIES VARIABLES=aab22a351 aab22a352 aab22a353 aab22a354
aab22a355 aab22a356
/NTILES=4
/STATISTICS=STDDEV VARIANCE MINIMUM MAXIMUM MEAN MEDIAN
/BARCHART FREQ
/ORDER=ANALYSIS.

```

Frequencies

		Statistics					
		aab22a351 I have family or friends who live abroad	aab22a352 I once lived in another country for three months or longer	aab22a353 I went on holiday abroad in the past twelve months	aab22a354 In the past five years, I went abroad for my job or my education at least once	aab22a355 I use email or social media (e.g. Facebook) to communicate with people in other countries	aab22a356 For my work or my education, I regularly communicate with organizations or people in other countries
N	Valid	1803	1785	1823	1507	1746	1438
	Missing	116	134	96	412	173	481
Mean		1,42	1,79	1,45	1,79	1,46	1,80
Median		1,00	2,00	1,00	2,00	1,00	2,00
Std. Deviation		,493	,407	,497	,406	,498	,401
Variance		,243	,166	,247	,165	,248	,161
Minimum		1	1	1	1	1	1
Maximum		2	2	2	2	2	2
Percentiles	25	1,00	2,00	1,00	2,00	1,00	2,00
	50	1,00	2,00	1,00	2,00	1,00	2,00
	75	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00

Frequency Table

aab22a351 I have family or friends who live abroad

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1 yes	1049	54,7	58,2	58,2
	2 no	754	39,3	41,8	100,0
	Total	1803	94,0	100,0	
Missing	7 N/A	57	3,0		
	8 don't know	8	,4		
	9 no answer	14	,7		
	System	37	1,9		
	Total	116	6,0		
Total		1919	100,0		

aab22a352 I once lived in another country for three months or longer

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1 yes	374	19,5	21,0	21,0
	2 no	1411	73,5	79,0	100,0
	Total	1785	93,0	100,0	
Missing	7 N/A	73	3,8		
	8 don't know	7	,4		
	9 no answer	17	,9		
	System	37	1,9		
	Total	134	7,0		
Total		1919	100,0		

aab22a353 I went on holiday abroad in the past twelve months

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1 yes	1008	52,5	55,3	55,3
	2 no	815	42,5	44,7	100,0
	Total	1823	95,0	100,0	
Missing	7 N/A	37	1,9		
	8 don't know	7	,4		
	9 no answer	15	,8		
	System	37	1,9		
	Total	96	5,0		
Total		1919	100,0		

aab22a354 In the past five years, I went abroad for my job or my education at least once

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1 yes	313	16,3	20,8	20,8
	2 no	1194	62,2	79,2	100,0
	Total	1507	78,5	100,0	
Missing	7 N/A	354	18,4		
	8 don't know	6	,3		
	9 no answer	15	,8		
	System	37	1,9		
	Total	412	21,5		
Total		1919	100,0		

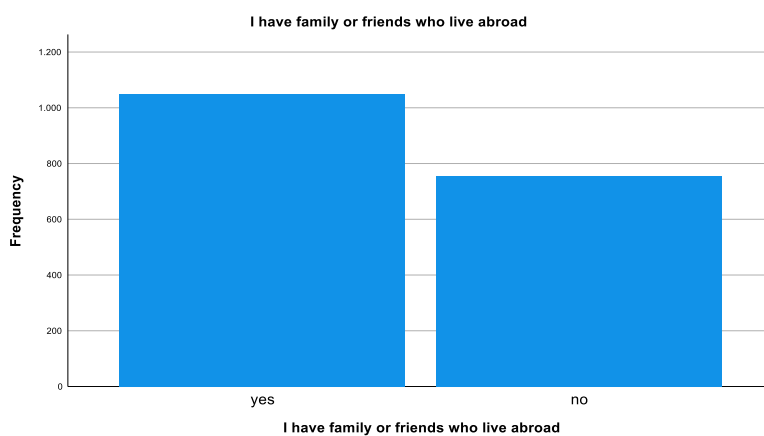
aab22a355 I use email or social media (e.g. Facebook) to communicate with people in other countries

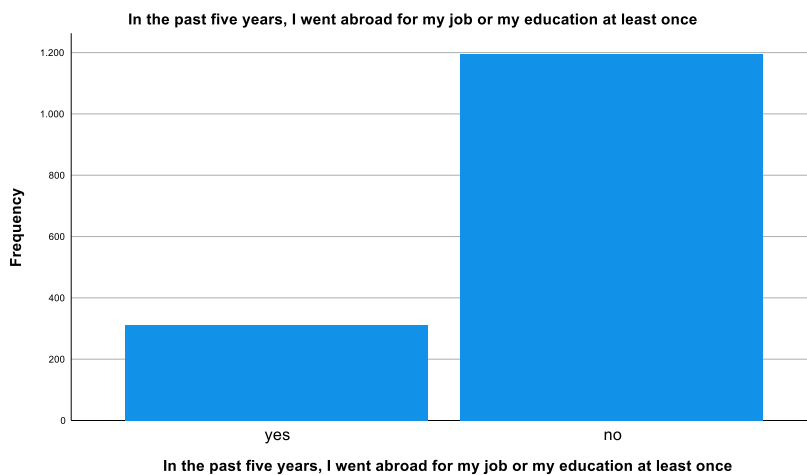
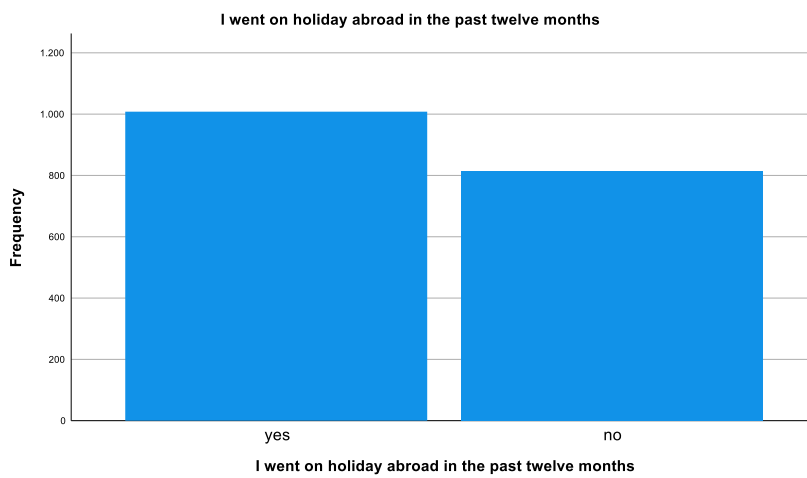
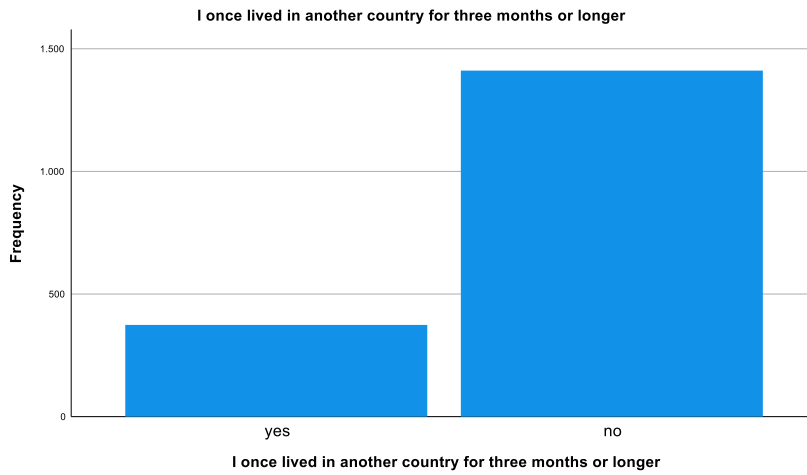
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1 yes	949	49,5	54,4	54,4
	2 no	797	41,5	45,6	100,0
	Total	1746	91,0	100,0	
Missing	7 N/A	110	5,7		
	8 don't know	8	,4		
	9 no answer	18	,9		
	System	37	1,9		
	Total	173	9,0		
Total		1919	100,0		

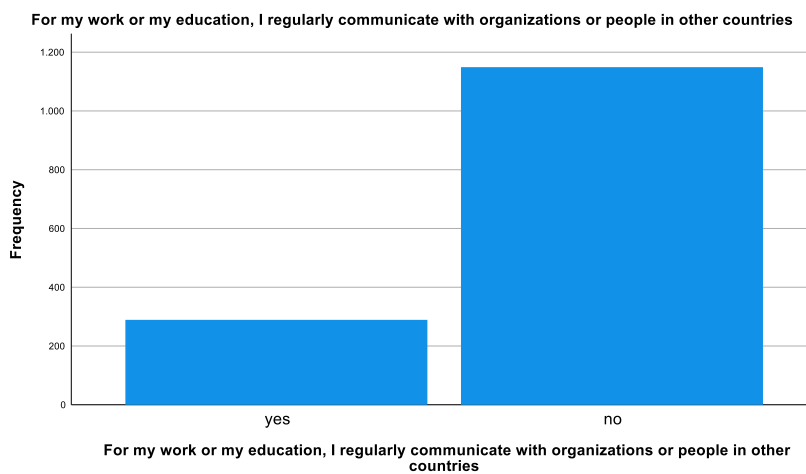
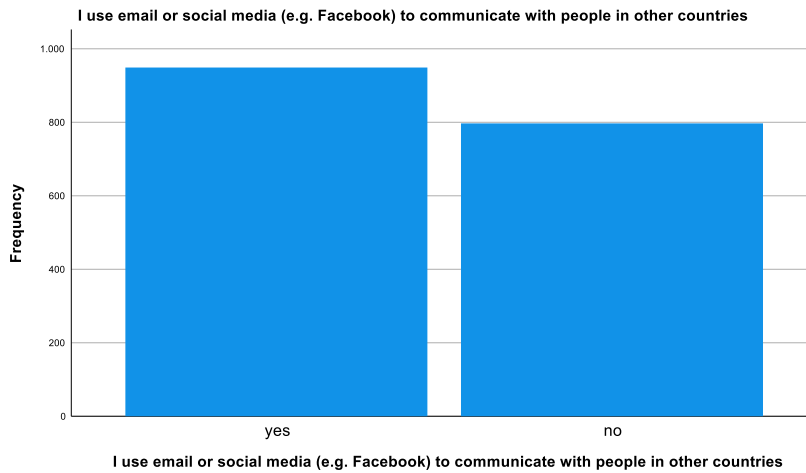
aab22a356 For my work or my education, I regularly communicate with organizations or people in other countries

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1 yes	289	15,1	20,1	20,1
	2 no	1149	59,9	79,9	100,0
	Total	1438	74,9	100,0	
Missing	7 N/A	413	21,5		
	8 don't know	11	,6		
	9 no answer	20	1,0		
	System	37	1,9		
	Total	481	25,1		
Total		1919	100,0		

Bar Chart

*Toelichting

*Voor het item (1) "Ik heb familie of vrienden die in het buitenland wonen" is het aantal geldige waarden 1803 en het aantal missende waarden is 116.

*Het item (2) "Ik heb ooit in een ander land gewoond voor drie maanden of langer" heeft 1785 geldige en 134 missende waarden.

*Daarnaast valt op dat voor dit item het merendeel van de respondenten niet in het buitenland heeft gewoond.

*Voor het item (3) "ik ben in de afgelopen twaalf maanden op een vakantie in het buitenland geweest" zijn er 1823 geldige en 96 missende waarden.

*Het item (4) "In de afgelopen vijf jaar ben ik voor mijn baan of opleiding ten minste een keer naar het buitenland geweest" telt 1507 geldige en 412 missende waarden.

*Opvallend is dat dit item relatief veel missende waarden heeft en dat het merendeel van de respondenten heeft geantwoord met 'nee'.

*Bij het item (5) "Ik gebruik email of sociale media (bijv. Facebook) om te communiceren met mensen uit andere landen" zijn er 1746 geldige en 173 missende waarden.

*Voor het item (6) Voor mijn werk of opleiding communiceer ik regelmatig met organisaties of mensen in andere landen" valt op dat er eveneens relatief veel missende waarden zijn (1438 geldig; 481 missend). Het merendeel van de respondenten met 'nee'.

*Alle items hebben een minimum score van 1 en een maximum score van 2.

*Voor ieder item is de spreiding in scores is vrij groot gegeven de schaal (1) M= 1,42; SD=0,49, (2) M=1,79; SD=0,41, (3) M=1,45; SD=0,50, (4) M=1,79; SD=0,41, (5) M=1,46; SD=0,50, (6) M=1,80; SD=0,40.

*Uitgevoerde bewerkingen.

*De originele variabelen zijn eerst gehercodeerd tot een binaire-variabele (dummy-variabele) met antwoordopties 1=ja en 0=nee.

*De scores op de antwoordmogelijkheden 'niet van toepassing' (7), 'ik weet het niet' (8) en 'geen antwoord' (9) hebben inhoudelijk geen waarde en zijn daarom aangemerkt als missende waarden.

```
*Herocoderen variabele "aab22a351" - 0 - 1 variabele.
RECODE aab22a351 (1=1) (2=0) (ELSE=SYSMIS) INTO aab22a351_r.
VARIABLE LABELS aab22a351_r 'Familie of vrienden in buitenland '.
EXECUTE.
```

```
*Herocoderen variabele "aab22a352" - 0 - 1 variabele.
RECODE aab22a352 (1=1) (2=0) (ELSE=SYSMIS) INTO aab22a352_r.
VARIABLE LABELS aab22a352_r '3 maanden of langer in buitenland
gewoond '.
EXECUTE.
```

```
*Herocoderen variabele "aab22a353" - 0 - 1 variabele.
RECODE aab22a353 (1=1) (2=0) (ELSE=SYSMIS) INTO aab22a353_r.
VARIABLE LABELS aab22a353_r 'Afgelopen 12 maanden op vakantie
buitenland'.
EXECUTE.
```

```
*Herocoderen variabele "aab22a354" - 0 - 1 variabele.
RECODE aab22a354 (1=1) (2=0) (ELSE=SYSMIS) INTO aab22a354_r.
VARIABLE LABELS aab22a354_r 'Afgelopen vijf jaar ten minste 1 keer
voor werk of studie naar het '+
'buitenland'.
EXECUTE.
```

```
*Hercoderen variabele "aab22a355" - 0 - 1 variabele.
RECODE aab22a355 (1=1) (2=0) (ELSE=SYSMIS) INTO aab22a355_r.
VARIABLE LABELS aab22a355_r 'Gebruik van email of sociale media '.
EXECUTE.
```

```
*Hercoderen variabele "aab22a356" - 0 - 1 variabele.
RECODE aab22a356 (1=1) (2=0) (ELSE=SYSMIS) INTO aab22a356_r.
VARIABLE LABELS aab22a356_r 'Voor werk of studie regelmatig contact
organisaties of mensen in '+
'buitenland'.
EXECUTE.
```

```
*Samenvoegen voor uiteindelijke variabele.
*De itemscores zijn bij elkaar opgeteld. De somscore (0-6) geeft een
continue variabele, wat handig is voor correlaties en
regressieanalyses. In SPSS is dit de variabele 'interculturele
ervaringen'
Dit betekent dat respondenten die hoger scoren interculturele
ervaringen hebben. Interculturele ervaringen kunnen cumulatief
werken: hoe meer ervaringen iemand heeft, hoe sterker hun
interculturele blootstelling.
COMPUTE Interculturele_ervaringen=aab22a351_r + aab22a352_r +
aab22a353_r + aab22a354_r +
aab22a355_r + aab22a356_r.
VARIABLE LABELS Interculturele_ervaringen 'Interculturele
ervaringen'.
EXECUTE.
```

```
*Cronbach's Alpha uiteindelijke geconstrueerde variabele -
Interculturele ervaringen.
*Voor het creëren van de uiteindelijke variabele 'interculturele
ervaringen' heb ik de items samengevoegd en de itemscores opgeteld
en gemiddeld tot een schaal.
```

```
RELIABILITY
/VARIABLES=aab22a351_r aab22a352_r aab22a353_r aab22a354_r
aab22a355_r aab22a356_r
/SCALE('ALL VARIABLES') ALL
/MODEL=ALPHA
/STATISTICS=DESCRIPTIVE SCALE CORR
/SUMMARY=TOTAL
```

Reliability

Scale: ALL VARIABLES

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	1364	71,1
	Excluded ^a	555	28,9
	Total	1919	100,0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	N of Items
,660	,666	6

Item Statistics

	Mean	Std. Deviation	N
aab22a351_r Familie of vrienden in buitenland	,5652	,49591	1364
aab22a352_r 3 maanden of langer in buitenland gewoond	,2016	,40135	1364
aab22a353_r Afgelopen 12 maanden op vakantie buitenland	,5762	,49433	1364
aab22a354_r Afgelopen vijf jaar ten minste 1 keer voor werk of studie naar het buitenland	,2163	,41186	1364
aab22a355_r Gebruik van email of sociale media	,5308	,49923	1364
aab22a356_r Voor werk of studie regelmatig contact organisaties of mensen in buitenland	,2045	,40352	1364

Inter-Item Correlation Matrix

	aab22a351_r Familie of vrienden in buitenland	aab22a352_r 3 maanden of langer in buitenland gewoond	aab22a353_r Afgelopen 12 maanden op vakantie buitenland	aab22a354_r Afgelopen vijf jaar ten minste 1 keer voor werk of studie naar het buitenland	aab22a355_r Gebruik van email of sociale media	aab22a356_r Voor werk of studie regelmatig contact organisaties of mensen in buitenland
aab22a351_r Familie of vrienden in buitenland	1,000	,256	,146	,155	,417	,148
aab22a352_r 3 maanden of langer in buitenland gewoond	,256	1,000	,128	,242	,260	,225
aab22a353_r Afgelopen 12 maanden op vakantie buitenland	,146	,128	1,000	,245	,237	,222
aab22a354_r Afgelopen vijf jaar ten minste 1 keer voor werk of studie naar het buitenland	,155	,242	,245	1,000	,226	,541
aab22a355_r Gebruik van email of sociale media	,417	,260	,237	,226	1,000	,287
aab22a356_r Voor werk of studie regelmatig contact organisaties of mensen in buitenland	,148	,225	,222	,541	,287	1,000

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Squared Multiple Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
aab22a351_r Familie of vrienden in buitenland	1,7295	1,989	,359	,200	,630
aab22a352_r 3 maanden of langer in buitenland gewoond	2,0931	2,167	,347	,131	,632
aab22a353_r Afgelopen 12 maanden op vakantie buitenland	1,7185	2,066	,301	,102	,652
aab22a354_r Afgelopen vijf jaar ten minste 1 keer voor werk of studie naar het buitenland	2,0784	2,052	,438	,324	,602
aab22a355_r Gebruik van email of sociale media	1,7639	1,852	,469	,256	,586
aab22a356_r Voor werk of studie regelmatig contact organisaties of mensen in buitenland	2,0902	2,059	,446	,329	,600

Scale Statistics

Mean	Variance	Std. Deviation	N of Items
2,2947	2,738	1,65461	6

*Beschrijving uiteindelijke variabele.

*Histogram - uiteindelijke variabele - Interculturele ervaringen.

FREQUENCIES VARIABLES=Interculturele_ervaringen

/NTILES=4

/STATISTICS=STDDEV VARIANCE MINIMUM MAXIMUM MEAN MEDIAN

/HISTOGRAM NORMAL

/ORDER=ANALYSIS.

Frequencies

Statistics

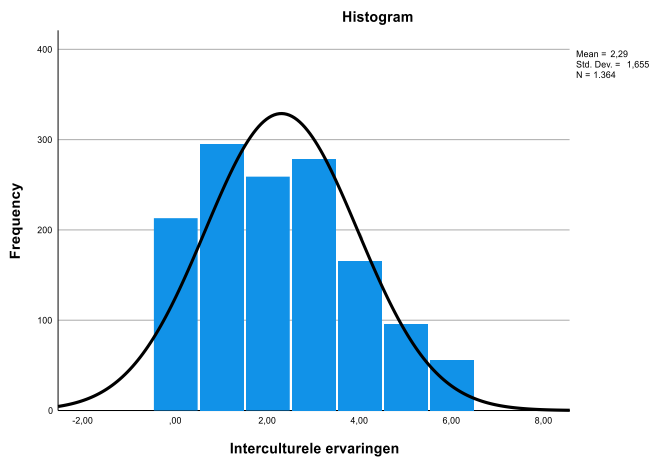
Interculturele_ervaringen

Interculturele ervaringen

N	Valid	1364
	Missing	555
Mean		2,2947
Median		2,0000
Std. Deviation		1,65461
Variance		2,738
Minimum		,00
Maximum		6,00
Percentiles	25	1,0000
	50	2,0000
	75	3,0000

Interculturele_ervaringen Interculturele ervaringen

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	,00	213	11,1	15,6	15,6
	1,00	295	15,4	21,6	37,2
	2,00	259	13,5	19,0	56,2
	3,00	279	14,5	20,5	76,7
	4,00	166	8,7	12,2	88,9
	5,00	96	5,0	7,0	95,9
	6,00	56	2,9	4,1	100,0
	Total	1364	71,1	100,0	
Missing	System	555	28,9		
Total		1919	100,0		

*Boxplot - uiteindelijke variabele - Interculturele ervaringen.

```
EXAMINE VARIABLES=Interculturele_ervaringen
```

```
/COMPARE VARIABLE
```

```
/PLOT=BOXPLOT
```

```
/STATISTICS=NONE
```

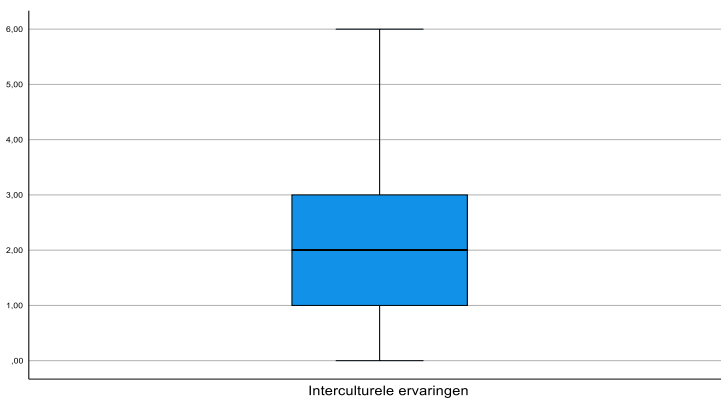
```
/NOTOTAL
```

```
/MISSING=LISTWISE.
```

Explore

Case Processing Summary

	Valid		Cases Missing		Total	
	N	Percent	N	Percent	N	Percent
Interculturele_ervaringen	1364	71,1%	555	28,9%	1919	100,0%
Interculturele ervaringen						

*Toelichting

De variabele 'Interculturele ervaringen' heeft een rechtsscheve verdeling met duidelijke pieken op de scores 3 en 4. De variabele heeft een minimum van 0 en een maximum van 6

De spreiding in scores is zeer groot gegeven de schaal (SD=1,65). Ten opzichte van het gemiddelde liggen de scores ook redelijk verspreid (M= 2,29)

De variabele heeft 1364 geldige waarden en 555 missende waarden. De missende waarden lijken geen probleem te vormen.

***SUBJECTIEVE STATUSPOSITIE.**

*Beschrijving oorspronkelijke variabelen.

*Voor de onafhankelijke variabele subjectieve statuspositie is gebruik gemaakt van het item "aab22a313" waar respondenten konden antwoorden op een 5-puntsschaal waarbij 1= helemaal eens en 5= helemaal oneens.

*De scores 'weet niet' (8) en 'geen antwoord' (9) hebben geen inhoudelijke waarde en zijn gemarkeerd als missende waarden.

MISSING VALUES aab22a313 (8, 9).

EXECUTE.

*Uitgevoerde bewerkingen.

*Hercoderen- uiteindelijke variabele - Subjectieve statuspositie.

*Respondenten die hoger scoren, hebben een hogere subjectieve statuspositie.

COMPUTE Subjectieve_statuspositie=aab22a313.

VARIABLE LABELS Subjectieve_statuspositie 'Subjectieve statuspositie'.

EXECUTE.

*Beschrijving uiteindelijke variabele - Subjectieve Statuspositie.

*Histogram - uiteindelijke variabele - Subjectieve statuspositie.

FREQUENCIES VARIABLES=Subjectieve_statuspositie

/NTILES=4

/STATISTICS=STDDEV MINIMUM MAXIMUM MEAN MEDIAN

/HISTOGRAM NORMAL

/ORDER=ANALYSIS.

Frequencies

Statistics

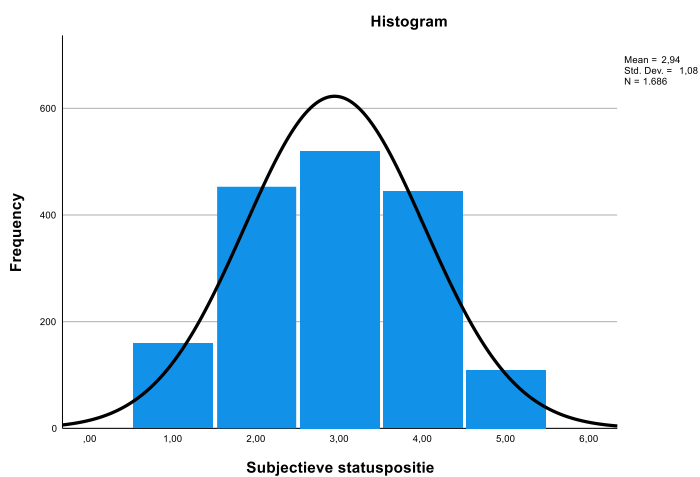
Subjectieve_statuspositie

Subjectieve statuspositie

N	Valid	1686
	Missing	233
Mean		2,9365
Median		3,0000
Std. Deviation		1,08023
Minimum		1,00
Maximum		5,00
Percentiles	25	2,0000
	50	3,0000
	75	4,0000

Subjectieve_statuspositie Subjectieve statuspositie

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1,00	159	8,3	9,4	9,4
	2,00	453	23,6	26,9	36,3
	3,00	520	27,1	30,8	67,1
	4,00	444	23,1	26,3	93,5
	5,00	110	5,7	6,5	100,0
	Total	1686	87,9	100,0	
Missing	System	233	12,1		
Total		1919	100,0		

*Boxplot - uiteindelijke variabele - Subjectieve statuspositie.

EXAMINE VARIABLES=Subjectieve_statuspositie

/COMPARE VARIABLE

/PLOT=BOXPLOT

/STATISTICS=NONE

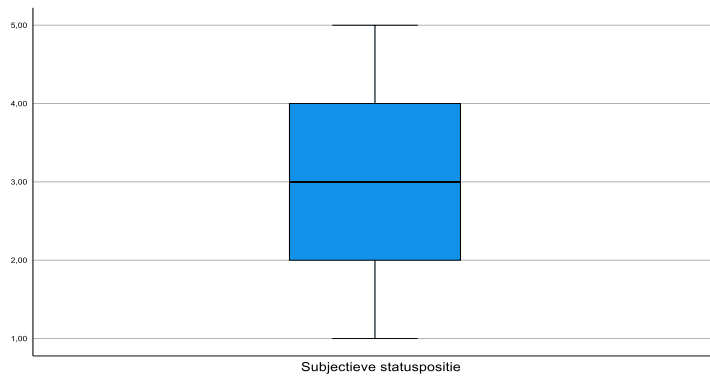
/NOTOTAL

/MISSING=LISTWISE.

Explore

Case Processing Summary

	Valid		Cases Missing		Total	
	N	Percent	N	Percent	N	Percent
Subjectieve_statuspositie	1686	87,9%	233	12,1%	1919	100,0%
Subjectieve statuspositie						

*Toelichting.

*De variabele 'subjectieve statuspositie' is normaal verdeeld. De minimumscore is 1 en de maximumscore is 5. Er is een piek te zien bij de score 3. De spreiding in scores is vrij groot ($M=2,94$; $SD=1,08$)

Het aantal geldige antwoorden voor de variabele is 1686 en het aantal missende waarden bedraagt 233.

***LEEFTIJD.**

*Beschrijving uiteindelijke variabele - Leeftijd.

*Histogram - uiteindelijke variabele - leeftijd.

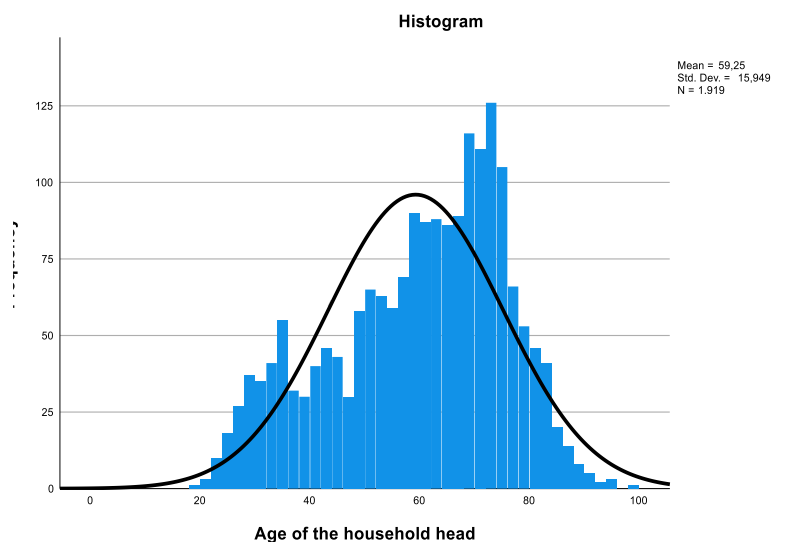
```
FREQUENCIES VARIABLES=lftdhhh
  /FORMAT=NOTABLE
  /NTILES=4
  /STATISTICS=STDDEV VARIANCE MINIMUM MAXIMUM MEAN MEDIAN
  /HISTOGRAM NORMAL
  /ORDER=ANALYSIS.
```

Frequencies

Statistics

lftdhhh Age of the household head

N	Valid	1919
	Missing	0
Mean		59,25
Median		62,00
Std. Deviation		15,949
Variance		254,382
Minimum		19
Maximum		98
Percentiles	25	48,00
	50	62,00
	75	72,00

*Boxplot - uiteindelijke variabele - leeftijd.

EXAMINE VARIABLES=lftdhhh

/COMPARE VARIABLE

/PLOT=BOXPLOT

/STATISTICS=NONE

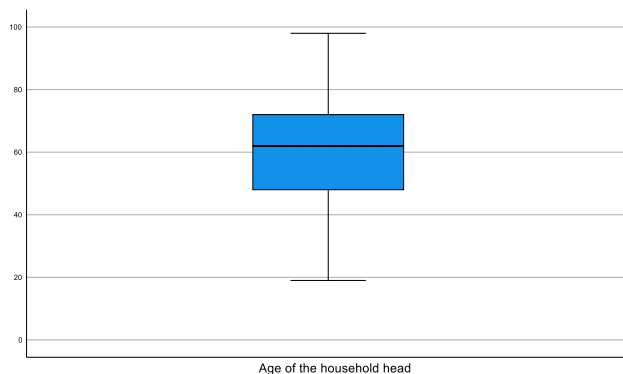
/NOTOTAL

/MISSING=LISTWISE.

Explore

Case Processing Summary

	Valid		Cases Missing		Total	
	N	Percent	N	Percent	N	Percent
lftdhhh Age of the household head	1919	100,0%	0	0,0%	1919	100,0%

*Toelichting

De verdeling van leeftijd is linksscheef: de staart wordt aan de linkerkant van de verdeling uitgetrokken. Alle leeftijden worden redelijk gelijk vertegenwoordigd, maar respondenten met een leeftijd boven de 70 zijn behoorlijk oververtegenwoordigd.

Daarnaast zijn er een aantal uitbijters zichtbaar rond de leeftijden. De spreiding in de scores is daarom behoorlijk groot ($SD=15,95$). De gemiddelde leeftijd is vrij hoog ($M=59,25$).

Het aantal geldige waarden is 1919, er zijn geen missende waarden.

***OPLEIDING.**

*Beschrijving oorspronkelijke variabele.

*Opleiding is een controlevariabele die is gemeten met het item (oplmet). Voor opleiding geldt dat hoe hoger men scoort, hoe hoger opgeleid men is. Opleiding wordt in dit onderzoek gebruikt als continue variabele.

*De scores op 'anders' (7) en 'nog geen opleiding gestart' (9)

hebben inhoudelijk geen waarde en zijn daarom gehercodeerd als missende waarden.

MISSING VALUES oplmet (7, 9).

EXECUTE.

FREQUENCIES VARIABLES=oplmet

/NTILES=4

/STATISTICS=STDDEV VARIANCE MINIMUM MAXIMUM MEAN MEDIAN

/HISTOGRAM NORMAL

/ORDER=ANALYSIS.

Frequencies

Statistics

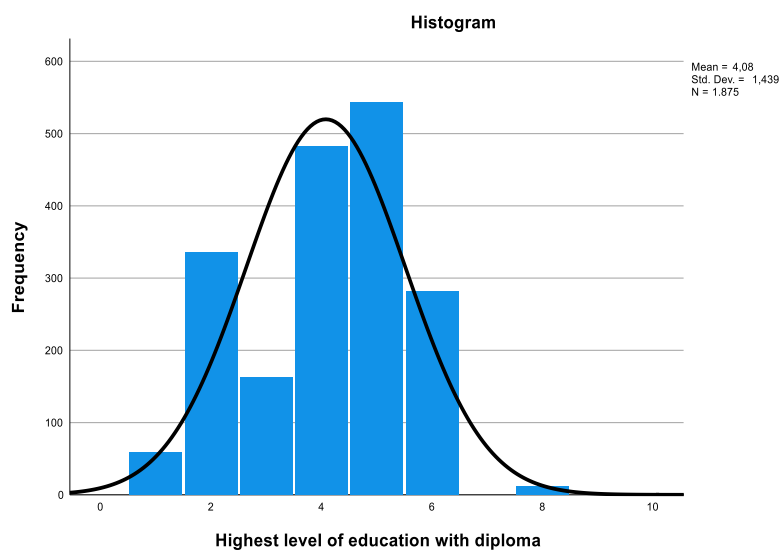
oplmet Highest level of
education with diploma

N	Valid	1875
	Missing	44
Mean		4,08
Median		4,00
Std. Deviation		1,439
Variance		2,071
Minimum		1
Maximum		8
Percentiles	25	3,00
	50	4,00
	75	5,00

oplmet Highest level of education with diploma

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1 primary school	59	3,1	3,1	3,1
	2 vmbo (intermediate secondary education, US: junior high school)	335	17,5	17,9	21,0
	3 havo/vwo (higher secondary education/preparatory university education, US: senior high school)	162	8,4	8,6	29,7
	4 mbo (intermediate vocational education, US: junior college)	483	25,2	25,8	55,4

	5 hbo (higher vocational education, US: college)	543	28,3	29,0	84,4
	6 wo (university)	281	14,6	15,0	99,4
	8 Not (yet) completed any education	12	,6	,6	100,0
	Total	1875	97,7	100,0	
Missing	7 other	38	2,0		
	9 Not yet started any education*	6	,3		
	Total	44	2,3		
Total		1919	100,0		

*Toelichting.

*De variabele 'Oplmet' is linksscheef verdeeld en heeft een minimumscore van 1 en maximumscore van 8. De spreiding in scores is bovendien vrij groot gegeven de schaal ($M=4,08$; $SD=1,44$). De variabele heeft 1875 geldige en 44 missende waarden.

*Uitgevoerde bewerkingen.

*Her coderen variabele "Opleiding".

*De antwoorden 'anders' (7) en 'nog geen opleiding gestart' (9) zijn gehercodeerd tot system missing. Antwoordoptie (8) 'nog geen onderwijs afgerond' is gehercodeerd naar de laagste score die men kan behalen op opleiding.

```
RECODE oplmet (1=2) (2=3) (3=4) (4=5) (5=6) (6=7) (8=1) INTO
oplmet_r.
```

```
VARIABLE LABELS oplmet_r 'Hoogste opleiding met diploma'.
```

```
EXECUTE.
```

*Beschrijving uiteindelijke variabele.

*Histogram - uiteindelijke variabele - Opleiding.

```
FREQUENCIES VARIABLES=oplmet_r
  /NTILES=4
  /STATISTICS=STDDEV VARIANCE MINIMUM MAXIMUM MEAN MEDIAN
  /HISTOGRAM NORMAL
  /ORDER=ANALYSIS.
```

Frequencies

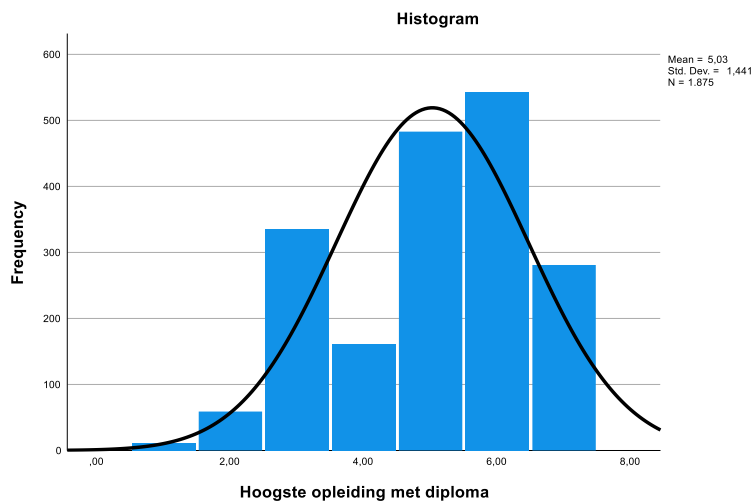
Statistics

oplmet_r Hoogste opleiding met diploma

N	Valid	1875
	Missing	44
Mean		5,0256
Median		5,0000
Std. Deviation		1,44090
Variance		2,076
Minimum		1,00
Maximum		7,00
Percentiles	25	4,0000
	50	5,0000
	75	6,0000

oplmet_r Hoogste opleiding met diploma

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1,00	12	,6	,6	,6
	2,00	59	3,1	3,1	3,8
	3,00	335	17,5	17,9	21,7
	4,00	162	8,4	8,6	30,3
	5,00	483	25,2	25,8	56,1
	6,00	543	28,3	29,0	85,0
	7,00	281	14,6	15,0	100,0
	Total	1875	97,7	100,0	
Missing	System	44	2,3		
Total		1919	100,0		

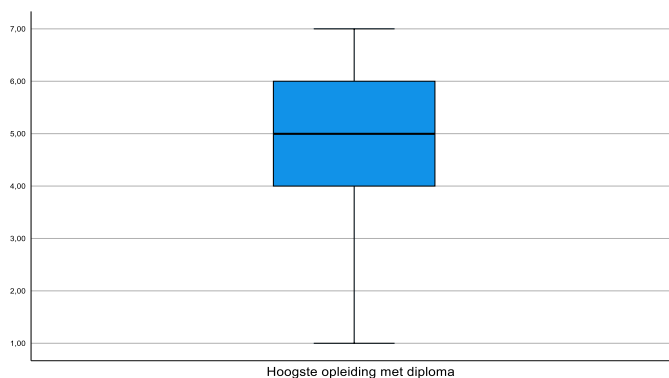
*Boxplot - uiteindelijke variabele - Opleiding.

```
EXAMINE VARIABLES=oplmet_r
  /COMPARE VARIABLE
  /PLOT=BOXPLOT
  /STATISTICS=NONE
  /NOTOTAL
  /MISSING=LISTWISE.
```

Explore

Case Processing Summary

	Valid		Cases Missing		Total	
	N	Percent	N	Percent	N	Percent
oplmet_r Hoogste opleiding met diploma	1875	97,7%	44	2,3%	1919	100,0%

*Toelichting.

*Opleidingsniveau lijkt redelijk normaal verdeeld, maar neigt ook naar een linksscheve verdeling. De minimumscore is 1 en de maximumscore is 7. De spreiding in scores is behoorlijk groot gegeven het gemiddelde en de schaal ($M=5,03$; $SD=1,44$) Het aantal geldige waarden is 1875 en het aantal missende waarden bedraagt 44.

***GESLACHT .**

*Beschrijving oorspronkelijke variabele.

*De controlevariabele geslacht is gemeten aan de hand van het item "geslacht" waarbij respondenten de mogelijkheid hadden om te kiezen uit de antwoorden man (1) en vrouw (2).

*Uitgevoerde bewerkingen.

*Her coderen variabele "geslacht" - geslacht_r.

*De variabele is gehercodeerd naar een dummy-variabele met de categorieën 0=man en 1=vrouw. In SPSS is dit de variabele 'geslacht_r'.

```
RECODE geslacht (2=1) (1=0) INTO geslacht_r.
```

```
EXECUTE.
```

*Beschrijving uiteindelijke variabele.

*Staafdiagram - uiteindelijke variabele - geslacht_r.

```
FREQUENCIES VARIABLES=geslacht_r
```

```
  /NTILES=4
```

```
  /STATISTICS=STDDEV VARIANCE MINIMUM MAXIMUM MEAN MEDIAN
```

```
  /BARCHART FREQ
```

```
  /ORDER=ANALYSIS.
```

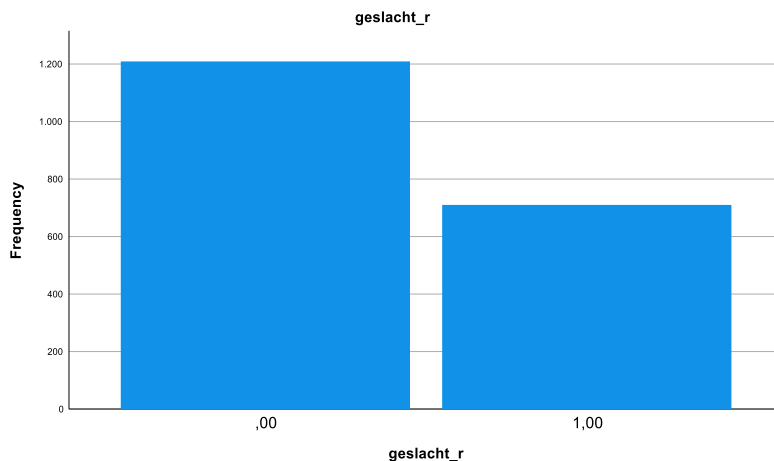
Frequencies

Statistics

geslacht_r

N	Valid	1919
	Missing	0
Mean		,3700
Median		,0000
Std. Deviation		,48293
Variance		,233
Minimum		,00
Maximum		1,00
Percentiles	25	,0000
	50	,0000
	75	1,0000

		geslacht_r			Cumulative Percent
		Frequency	Percent	Valid Percent	
Valid	,00	1209	63,0	63,0	63,0
	1,00	710	37,0	37,0	100,0
	Total	1919	100,0	100,0	

*Beschrijving uiteindelijke variabele.

*Toelichting

Er zijn meer mannelijke (63%) dan vrouwelijke (37%) respondenten. In totaal zijn er 1919 geldige waarden en 0 missende waarden (M=0,37; SD=0,48).

***MISSING DATA INDICATOR.**

```
COMPUTE Misval=Missing(Mondiale_identiteit) + Missing(lftdhhh) +
Missing(Interculturele_ervaringen) +
Missing(Subjectieve_statuspositie) +
Missing(oplmet_r) + Missing(geslacht_r).
EXECUTE.
```

```
*Selecteer de respondenten zonder missing data: Misval = 0.
COMPUTE filter_$=(Misval = 0 & aab22a_m > 0 & positie = 1).
VARIABLE LABELS filter_$ 'Misval = 0 & aab22a_m > 0 & positie =
1(FILTER)'.
VALUE LABELS filter_$ 0 'Not Selected' 1 'Selected'.
FORMATS filter_$ (f1.0).
FILTER BY filter_$.
EXECUTE.
```

Bijlage II

*Univariate analyse.

*Hieronder staan de beschrijvende statistieken van de zes variabelen in het model.

```
FREQUENCIES VARIABLES=Mondiale_identiteit Interculturele_ervaringen
Subjectieve_statuspositie lftdhhh oplmet_r geslacht_r
/FORMAT=NOTABLE
/NTILES=4
/STATISTICS=STDDEV RANGE MINIMUM MAXIMUM MEAN MEDIAN
/ORDER=ANALYSIS.
```

```
FREQUENCIES VARIABLES=geslacht_r
```

```
/ORDER=ANALYSIS.
```

Frequencies

		Statistics					
		Mondiale_identiteit Mondiale identiteit	Interculturele_ervaringen Interculturele ervaringen	Subjectieve_statuspositie Subjectieve statuspositie	lftdhhh Age of the household head	oplmr Hoogste opleiding met diploma	geslacht_r
N	Valid	1179	1179	1179	1179	1179	1179
	Missing	0	0	0	0	0	0
Mean		2,2239	2,3384	2,9296	56,52	5,1798	,3376
Median		2,5000	2,0000	3,0000	59,00	5,0000	,0000
Std. Deviation		1,28908	1,66303	1,08906	15,555	1,38261	,47308
Range		6,00	6,00	4,00	72	6,00	1,00
Minimum		,00	,00	1,00	19	1,00	,00
Maximum		6,00	6,00	5,00	91	7,00	1,00
Percentiles	25	1,7500	1,0000	2,0000	45,00	4,0000	,0000
	50	2,5000	2,0000	3,0000	59,00	5,0000	,0000
	75	3,5000	3,0000	4,0000	69,00	6,0000	1,0000

		geslacht_r			
		Frequen cy	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	,00	781	66,2	66,2	66,2
	1,00	398	33,8	33,8	100,0
	Total	1179	100,0	100,0	

***INTERACTIETERM.**

*Voor het uitvoeren van de modelschattingen zijn eerst de variabelen "Interculturele ervaringen" en "Subjectieve statuspositie" gecentreerd.

*Centreren voor uiteindelijke variabele - Interculturele ervaringen.

*Aangezien deze variabele onderdeel is van de interactieterm wordt deze gecentreerd.

```
COMPUTE
Interculturele_ervaringen_gecentreerd=Interculturele_ervaringen -
2.34.
VARIABLE LABELS  Interculturele_ervaringen_gecentreerd
'Interculturele ervaringen gecentreerd'.
EXECUTE.
```

*Centreren voor uiteindelijke variabele - Subjectieve statuspositie.

*De variabele is onderdeel van de interactieterm en is daarom gecentreerd.

```
COMPUTE
Subjectieve_statuspositie_gecentreerd=Subjectieve_statuspositie -
2.93.
VARIABLE LABELS  Subjectieve_statuspositie_gecentreerd 'Subjectieve
statuspositie gecentreerd'.
EXECUTE.
```

*Hier is vervolgens onderstaande interactieterm van gemaakt.

```
COMPUTE
Interactie_intercultureleervaringen_subjectievestatuspositie=
    Interculturele_ervaringen_gecentreerd *
    Subjectieve_statuspositie_gecentreerd.
EXECUTE.
```

***Bivariate analyse.**

*Hieronder worden de onderlinge correlaties tussen de in de analyse opgenomen variabelen weergegeven.

```
CORRELATIONS
/VARIABLES=Mondiale_identiteit Interculturele_ervaringen
Subjectieve_statuspositie lfthhhh
    oplmet_r geslacht_r
/PRINT=TWOTAIL NOSIG FULL
/CI CILEVEL(95)
/MISSING=PAIRWISE.
```

Correlations

		Correlations					
		Mondiale_id entiteit Mondiale identiteit	Interculturele _ervaringen Interculturele ervaringen	Subjectieve_ statuspositie Subjectieve statuspositie	lftdhhh Age of the household head	oplmet_r Hoogste opleiding met diploma	geslacht _r
Mondiale_identiteit Mondiale identiteit	Pearson Correlation	1	,165**	,183**	,127**	,087**	,175**
	Sig. (2-tailed)		<,001	<,001	<,001	,003	<,001
	N	1179	1179	1179	1179	1179	1179
Interculturele_ervaring en Interculturele ervaringen	Pearson Correlation	,165**	1	,107**	-,274**	,347**	-,045
	Sig. (2-tailed)	<,001		<,001	<,001	<,001	,123
	N	1179	1179	1179	1179	1179	1179
Subjectieve_statuspos itie Subjectieve statuspositie	Pearson Correlation	,183**	,107**	1	,049	,185**	,087**
	Sig. (2-tailed)	<,001	<,001		,096	<,001	,003
	N	1179	1179	1179	1179	1179	1179
lftdhhh Age of the household head	Pearson Correlation	,127**	-,274**	,049	1	-,284**	-,014
	Sig. (2-tailed)	<,001	<,001	,096		<,001	,641
	N	1179	1179	1179	1179	1179	1179
oplmet_r Hoogste opleiding met diploma	Pearson Correlation	,087**	,347**	,185**	-,284**	1	,014
	Sig. (2-tailed)	,003	<,001	<,001	<,001		,642
	N	1179	1179	1179	1179	1179	1179
geslacht_r	Pearson Correlation	,175**	-,045	,087**	-,014	,014	1
	Sig. (2-tailed)	<,001	,123	,003	,641	,642	
	N	1179	1179	1179	1179	1179	1179

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

Confidence Intervals

	Pearson Correlation	Sig. (2-tailed)	95% Confidence Intervals (2-tailed) ^a	
			Lower	Upper
Mondiale_identiteit Mondiale identiteit - Interculturele_ervaringen Interculturele ervaringen	,165	<,001	,109	,220
Mondiale_identiteit Mondiale identiteit - Subjectieve_statuspositie Subjectieve statuspositie	,183	<,001	,127	,237
Mondiale_identiteit Mondiale identiteit - lftdhhh Age of the household head	,127	<,001	,070	,182

Mondiale_identiteit Mondiale identiteit - oplmet_r Hoogste opleiding met diploma	,087	,003	,030	,143
Mondiale_identiteit Mondiale identiteit - geslacht_r	,175	<,001	,119	,230
Interculturele_ervaringen Interculturele ervaringen - Subjectieve_statuspositie Subjectieve statuspositie	,107	<,001	,051	,163
Interculturele_ervaringen Interculturele ervaringen - lftdhhh Age of the household head	-,274	<,001	-,326	-,220
Interculturele_ervaringen Interculturele ervaringen - oplmet_r Hoogste opleiding met diploma	,347	<,001	,296	,396
Interculturele_ervaringen Interculturele ervaringen - geslacht_r	-,045	,123	-,102	,012
Subjectieve_statuspositie Subjectieve statuspositie - lftdhhh Age of the household head	,049	,096	-,009	,105
Subjectieve_statuspositie Subjectieve statuspositie - oplmet_r Hoogste opleiding met diploma	,185	<,001	,129	,239
Subjectieve_statuspositie Subjectieve statuspositie - geslacht_r	,087	,003	,030	,144
lftdhhh Age of the household head - oplmet_r Hoogste opleiding met diploma	-,284	<,001	-,336	-,231
lftdhhh Age of the household head - geslacht_r	-,014	,641	-,071	,044

oplmet_r Hoogste opleiding met diploma - geslacht_r	,014	,642	-,044	,071
---	------	------	-------	------

a. Estimation is based on Fisher's r-to-z transformation.

*Multivariate analyse.

*Hieronder staat de output die is gebruikt voor de multivariate analyse.

REGRESSION

/MISSING LISTWISE

/STATISTICS COEFF OUTS CI(95) R ANOVA CHANGE

/CRITERIA=PIN(.05) POUT(.10)

/NOORIGIN

/DEPENDENT Mondiale_identiteit

/METHOD=ENTER lftdhhh oplmet_r geslacht_r

/METHOD=ENTER Interculturele_ervaringen_gecentreerd

/METHOD=ENTER Subjectieve_statuspositie_gecentreerd

/METHOD=ENTER

Interactie_intercultureleervaringen_subjectievestatuspositie.

Regression

Variables Entered/Removed^a

Model	Variables Entered	Variables Removed	Method
1	geslacht_r, oplmet_r Hoogste opleiding met diploma, lftdhhh Age of the household head ^b		. Enter
2	Interculturele_ervaringen_gecentreerd Interculturele ervaringen gecentreerd ^b		. Enter
3	Subjectieve_statuspositie_gecentreerd Subjectieve statuspositie gecentreerd ^b		. Enter
4	Interactie_intercultureleervaringen_subjectievestatuspositie ^b		. Enter

a. Dependent Variable: Mondiale_identiteit Mondiale identiteit

b. All requested variables entered.

Model Summary

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate	R Square Change	Change Statistics			Sig. F Change
						F Change	df1	df2	
1	,252 ^a	,063	,061	1,24918	,063	26,483	3	1175	<,001
2	,314 ^b	,099	,096	1,22598	,035	45,897	1	1174	<,001
3	,338 ^c	,114	,110	1,21582	,016	20,694	1	1173	<,001
4	,341 ^d	,116	,112	1,21498	,002	2,627	1	1172	,105

a. Predictors: (Constant), geslacht_r, oplmet_r Hoogste opleiding met diploma, lftdhhh Age of the household head

b. Predictors: (Constant), geslacht_r, oplmet_r Hoogste opleiding met diploma, lftdhhh Age of the household head, Interculturele_ervaringen_gecentreerd Interculturele ervaringen gecentreerd

c. Predictors: (Constant), geslacht_r, oplmet_r Hoogste opleiding met diploma, lftdhhh Age of the household head, Interculturele_ervaringen_gecentreerd Interculturele ervaringen gecentreerd, Subjectieve_statuspositie_gecentreerd Subjectieve statuspositie gecentreerd

d. Predictors: (Constant), geslacht_r, oplmet_r Hoogste opleiding met diploma, lftdhhh Age of the household head, Interculturele_ervaringen_gecentreerd Interculturele ervaringen gecentreerd, Subjectieve_statuspositie_gecentreerd Subjectieve statuspositie gecentreerd, Interactie_intercultureleervaringen_subjectievestatuspositie

ANOVA^a

Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	123,977	3	41,326	26,483	<,001 ^b
	Residual	1833,534	1175	1,560		
	Total	1957,510	1178			
2	Regression	192,961	4	48,240	32,095	<,001 ^c
	Residual	1764,550	1174	1,503		
	Total	1957,510	1178			
3	Regression	223,552	5	44,710	30,246	<,001 ^d
	Residual	1733,959	1173	1,478		
	Total	1957,510	1178			
4	Regression	227,429	6	37,905	25,678	<,001 ^e
	Residual	1730,081	1172	1,476		
	Total	1957,510	1178			

a. Dependent Variable: Mondiale_identiteit Mondiale identiteit

b. Predictors: (Constant), geslacht_r, oplmet_r Hoogste opleiding met diploma, lftdhhh Age of the household head

c. Predictors: (Constant), geslacht_r, oplmet_r Hoogste opleiding met diploma, lftdhhh Age of the household head, Interculturele_ervaringen_gecentreerd Interculturele ervaringen gecentreerd

d. Predictors: (Constant), geslacht_r, oplmet_r Hoogste opleiding met diploma, lftdhhh Age of the household head, Interculturele_ervaringen_gecentreerd Interculturele ervaringen gecentreerd, Subjectieve_statuspositie_gecentreerd Subjectieve statuspositie gecentreerd

e. Predictors: (Constant), geslacht_r, oplmet_r Hoogste opleiding met diploma, lftdhhh Age of the household head, Interculturele_ervaringen_gecentreerd Interculturele ervaringen gecentreerd, Subjectieve_statuspositie_gecentreerd Subjectieve statuspositie gecentreerd, Interactie_intercultureleervaringen_subjectievestatuspositie

		Coefficients ^a					95,0% Confidence Interval for B	
Model		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients				
		B	Std. Error	Beta	t	Sig.	Lower Bound	Upper Bound
1	(Constant)	,645	,229		2,819	,005	,196	1,095
	lftdhhh Age of the household head	,014	,002	,166	5,653	<,001	,009	,019
	oplmet_r Hoogste opleiding met diploma	,123	,027	,132	4,479	<,001	,069	,177
	geslacht_r	,479	,077	,176	6,222	<,001	,328	,630
2	(Constant)	,743	,225		3,299	<,001	,301	1,184
	lftdhhh Age of the household head	,017	,002	,206	6,974	<,001	,012	,022
	oplmet_r Hoogste opleiding met diploma	,067	,028	,072	2,379	,018	,012	,122
	geslacht_r	,507	,076	,186	6,710	<,001	,359	,656
	Interculturele_ervaringen_gecentreerd Interculturele ervaringen gecentreerd	,158	,023	,204	6,775	<,001	,113	,204
3	(Constant)	,949	,228		4,165	<,001	,502	1,396
	lftdhhh Age of the household head	,016	,002	,189	6,430	<,001	,011	,020
	oplmet_r Hoogste opleiding met diploma	,044	,028	,047	1,549	,122	-,012	,100
	geslacht_r	,476	,075	,175	6,317	<,001	,328	,624
	Interculturele_ervaringen_gecentreerd Interculturele ervaringen gecentreerd	,151	,023	,194	6,472	<,001	,105	,196
	Subjectieve_statuspositie_gecentreerd Subjectieve statuspositie gecentreerd	,152	,034	,129	4,549	<,001	,087	,218
4	(Constant)	,964	,228		4,229	<,001	,517	1,411
	lftdhhh Age of the household head	,016	,002	,189	6,427	<,001	,011	,020
	oplmet_r Hoogste opleiding met diploma	,043	,028	,046	1,507	,132	-,013	,098
	geslacht_r	,472	,075	,173	6,266	<,001	,324	,620
	Interculturele_ervaringen_gecentreerd Interculturele ervaringen gecentreerd	,152	,023	,196	6,521	<,001	,106	,197
	Subjectieve_statuspositie_gecentreerd Subjectieve statuspositie gecentreerd	,156	,034	,132	4,646	<,001	,090	,222
	Interactie_intercultureleervaringen_subjectievestatuspositie	-,032	,020	-,045	-1,621	,105	-,070	,007

a. Dependent Variable: Mondiale_identiteit Mondiale identiteit

		Excluded Variables ^a				Collinearity Statistics Tolerance
Model		Beta In	t	Sig.	Partial Correlation	
1	Interculturele_ervaringen_gecentreerd	,204 ^b	6,775	<,001	,194	,843
	Subjectieve_statuspositie_gecentreerd	,143 ^b	4,962	<,001	,143	,947
	Interactie_intercultureleervaringen_subjectievestatuspositie	-,030 ^b	-1,066	,287	-,031	,999
2	Subjectieve_statuspositie_gecentreerd	,129 ^c	4,549	<,001	,132	,942
	Interactie_intercultureleervaringen_subjectievestatuspositie	-,037 ^c	-1,317	,188	-,038	,998
3	Interactie_intercultureleervaringen_subjectievestatuspositie	-,045 ^d	-1,621	,105	-,047	,994

a. Dependent Variable: Mondiale_identiteit Mondiale identiteit

b. Predictors in the Model: (Constant), geslacht_r, oplmet_r Hoogste opleiding met diploma, lftdhhh Age of the household head

c. Predictors in the Model: (Constant), geslacht_r, oplmet_r Hoogste opleiding met diploma, lftdhhh Age of the household head, Interculturele_ervaringen_gecentreerd Interculturele ervaringen gecentreerd

d. Predictors in the Model: (Constant), geslacht_r, oplmet_r Hoogste opleiding met diploma, lftdhhh Age of the household head, Interculturele_ervaringen_gecentreerd Interculturele ervaringen gecentreerd, Subjectieve_statuspositie_gecentreerd Subjectieve statuspositie gecentreerd

*Modelinspectie.

REGRESSION

/MISSING LISTWISE

/STATISTICS COEFF OUTS R ANOVA COLLIN TOL CHANGE

/CRITERIA=PIN(.05) POUT(.10)

/NOORIGIN

/DEPENDENT Mondiale_identiteit

/METHOD=ENTER lftdhhh oplmet_r geslacht_r

Interculturele_ervaringen_gecentreerd

Subjectieve_statuspositie_gecentreerd

Interactie_intercultureleervaringen_subjectievestatuspositie

/SCATTERPLOT=(*ZRESID , *ZPRED)

/RESIDUALS HISTOGRAM(ZRESID) NORMPROB(ZRESID)

/SAVE COOK LEVER ZRESID DFFIT

/PARTIALPLOT ALL.

Regression

Variables Entered/Removed^a

Model	Variables Entered	Variables Removed	Method
1	Interactie_intercultureleervaringen_subjectievestatuspositie, lftdhhh Age of the household head, geslacht_r, Subjectieve_statuspositie_gecentreerd Subjectieve statuspositie gecentreerd, Interculturele_ervaringen_gecentreerd Interculturele ervaringen gecentreerd, oplmet_r Hoogste opleiding met diploma ^b		. Enter

a. Dependent Variable: Mondiale_identiteit Mondiale identiteit

b. All requested variables entered.

Model Summary^b

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate	R Square Change	Change Statistics			Sig. F Change
						F Change	df1	df2	
1	,341 ^a	,116	,112	1,21498	,116	25,678	6	1172	<,001

a. Predictors: (Constant), Interactie_intercultureleervaringen_subjectievestatuspositie, lftdhhh Age of the household head, geslacht_r, Subjectieve_statuspositie_gecentreerd Subjectieve statuspositie gecentreerd, Interculturele_ervaringen_gecentreerd Interculturele ervaringen gecentreerd, oplmet_r Hoogste opleiding met diploma

b. Dependent Variable: Mondiale_identiteit Mondiale identiteit

ANOVA^a

Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	227,429	6	37,905	25,678	<,001 ^b
	Residual	1730,081	1172	1,476		
	Total	1957,510	1178			

a. Dependent Variable: Mondiale_identiteit Mondiale identiteit

b. Predictors: (Constant), Interactie_intercultureleervaringen_subjectievestatuspositie, lftdhhh Age of the household head, geslacht_r, Subjectieve_statuspositie_gecentreerd Subjectieve statuspositie gecentreerd, Interculturele_ervaringen_gecentreerd Interculturele ervaringen gecentreerd, oplmet_r Hoogste opleiding met diploma

Coefficients^a

Model		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.	Collinearity Statistics	
		B	Std. Error	Beta			Tolerance	VIF
1	(Constant)	,964	,228		4,229	<,001		
	lftdhhh Age of the household head	,016	,002	,189	6,427	<,001	,871	1,148
	oplmet_r Hoogste opleiding met diploma	,043	,028	,046	1,507	,132	,813	1,230
	geslacht_r	,472	,075	,173	6,266	<,001	,987	1,013
	Interculturele_ervaringen_gecentreerd Interculturele ervaringen gecentreerd	,152	,023	,196	6,521	<,001	,838	1,193
	Subjectieve_statuspositie_gecentreerd Subjectieve statuspositie gecentreerd	,156	,034	,132	4,646	<,001	,938	1,066
	Interactie_intercultureleervaringen_subjectievestatuspositie	-,032	,020	-,045	-1,621	,105	,994	1,006

a. Dependent Variable: Mondiale_identiteit Mondiale identiteit

Collinearity Diagnostics^a

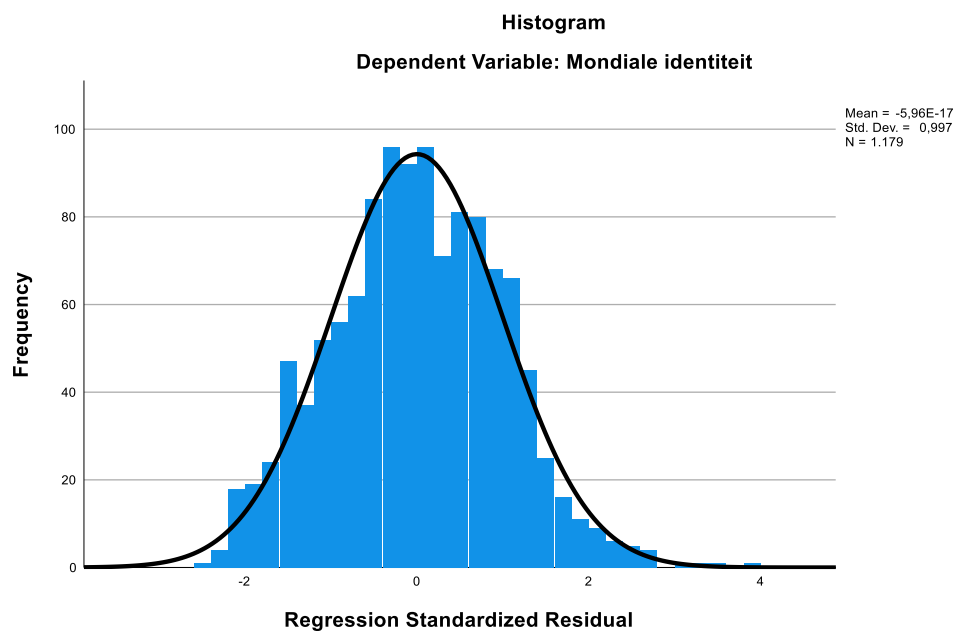
Model	Dimension	Eigenvalue	Condition Index	(Constant)	lftdhhh Age of the household head	oplmet_r Hoogste opleiding met diploma	geslacht_r	Variance Proportions		
								Interculturele_ervaringen_gecentreerd	Subjectieve_statuspositie_gecentreerd	Interactie_intercultureleervaringen_subjectievestatuspositie
1	1	3,329	1,000	,00	,01	,00	,03	,00	,00	,00
	2	1,141	1,708	,00	,00	,00	,00	,32	,35	,11
	3	,968	1,854	,00	,00	,00	,00	,13	,01	,83
	4	,907	1,916	,00	,00	,00	,03	,36	,55	,03
	5	,567	2,424	,00	,01	,00	,93	,02	,04	,01
	6	,073	6,732	,00	,43	,35	,00	,17	,00	,00
	7	,016	14,413	1,00	,56	,64	,01	,00	,04	,00

a. Dependent Variable: Mondiale_identiteit Mondiale identiteit

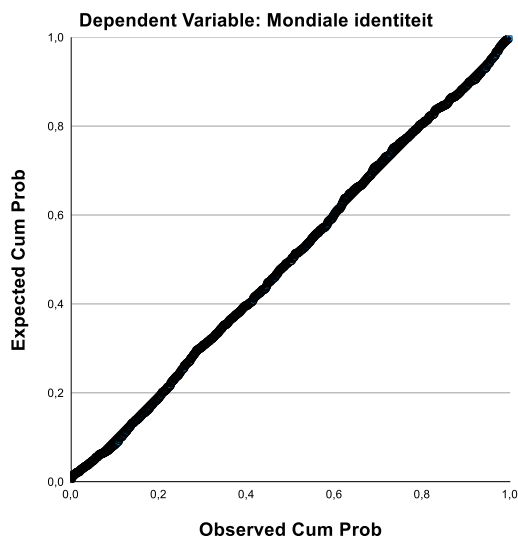
Residuals Statistics ^a					
	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation	N
Predicted Value	,7472	3,6884	2,2239	,43939	1179
Std. Predicted Value	-3,361	3,333	,000	1,000	1179
Standard Error of Predicted Value	,045	,203	,091	,023	1179
Adjusted Predicted Value	,7593	3,7440	2,2241	,43968	1179
Residual	-3,04961	4,67433	,00000	1,21188	1179
Std. Residual	-2,510	3,847	,000	,997	1179
Stud. Residual	-2,519	3,859	,000	1,001	1179
Deleted Residual	-3,07144	4,70243	-,00021	1,21943	1179
Stud. Deleted Residual	-2,525	3,882	,000	1,001	1179
Mahal. Distance	,618	31,808	5,995	3,843	1179
Cook's Distance	,000	,033	,001	,002	1179
Centered Leverage Value	,001	,027	,005	,003	1179

a. Dependent Variable: Mondiale_identiteit Mondiale identiteit

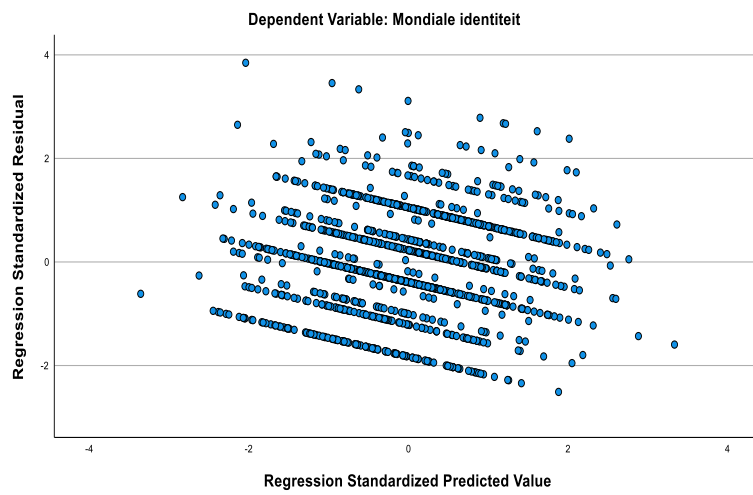
Charts

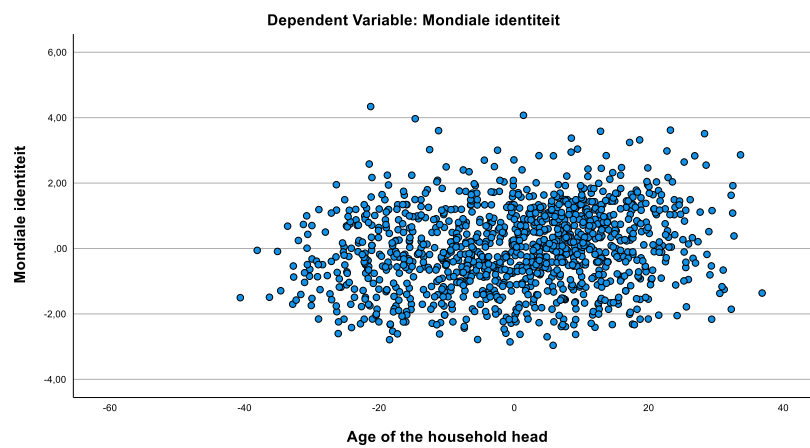
Normal P-P Plot of Regression Standardized Residual

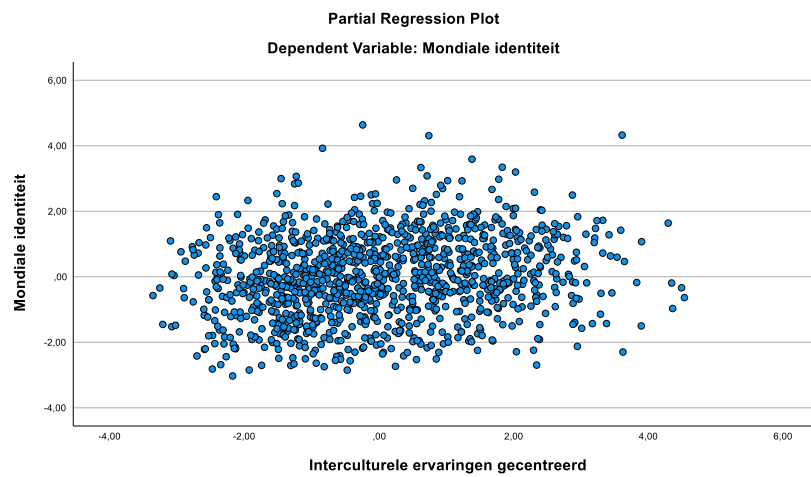
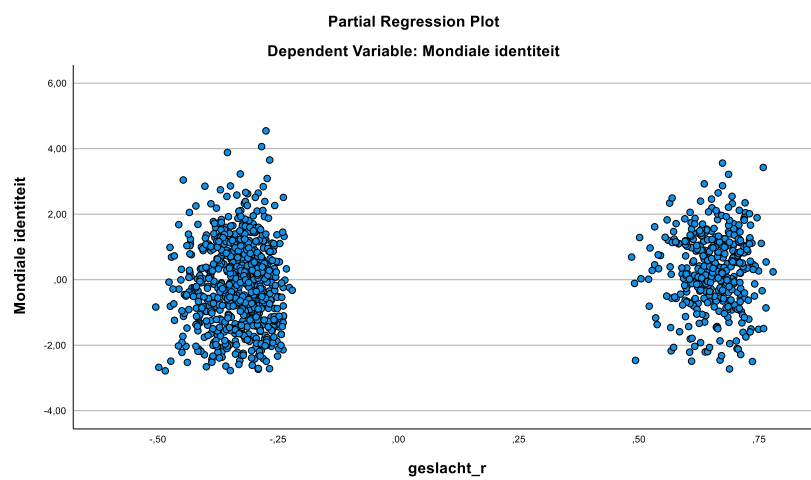
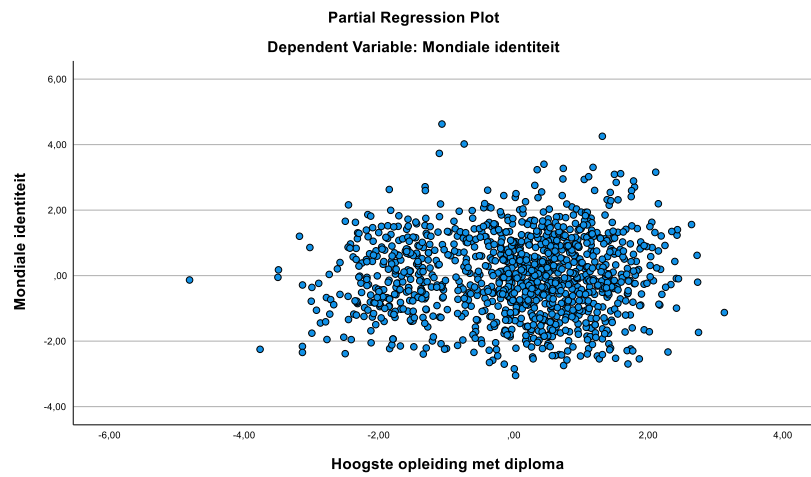

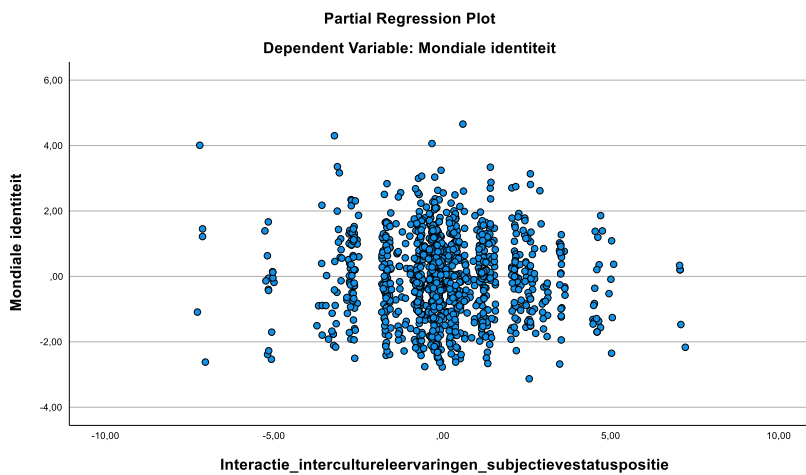
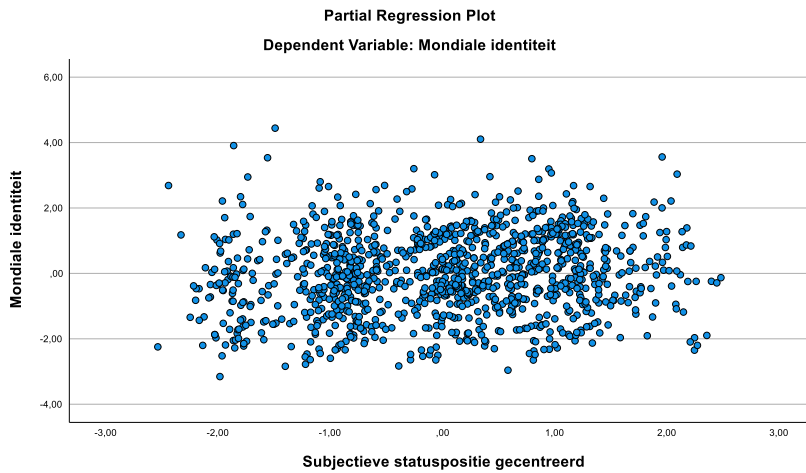
Scatterplot

Partial Regression Plot

***UITBIJTER FILTER.**

```
COMPUTE filter_$=(Misval = 0 & aab22a_m > 0 & positie = 1 & NOT
ANY(nomem_encr, 870908, 862871, 821959, 805508, 877872, 889340,
880419, 804354, 847500, 822744)).
VARIABLE LABELS filter_$ 'Inhoudelijke selectie & geen
uitbijters(FILTER)'.
VALUE LABELS filter_$ 0 'Not Selected' 1 'Selected'.
FORMATS filter_$ (f1.0).
FILTER BY filter_$.
EXECUTE.
```

REGRESSION

```
/MISSING LISTWISE
/STATISTICS COEFF OUTS CI(95) R ANOVA CHANGE
/CRITERIA=PIN(.05) POUT(.10)
/NOORIGIN
/DEPENDENT Mondiale_identiteit
/METHOD=ENTER lftdhhh oplmet_r geslacht_r
/METHOD=ENTER Interculturele_ervaringen_gecentreerd
/METHOD=ENTER Subjectieve_statuspositie_gecentreerd
/METHOD=ENTER
Interactie_intercultureleervaringen_subjectievestatuspositie.
```

Regression

Variables Entered/Removed ^a			
Model	Variables Entered	Variables Removed	Method
1	geslacht_r, oplnmet_r Hoogste opleiding met diploma, lftdhhh Age of the household head ^b		. Enter
2	Interculturele_erv aringen_gecentre erd Interculturele ervaringen gecentreerd ^b		. Enter
3	Subjectieve_stat uspositie_gecentr eerd Subjectieve statuspositie gecentreerd ^b		. Enter
4	Interactie_intercu ltureleervaringen _subjectievestatu spositie ^b		. Enter

a. Dependent Variable: Mondiale_identiteit Mondiale identiteit

b. All requested variables entered.

Model Summary

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate	R Square Change	Change Statistics			Sig. F Change
						F Change	df1	df2	
1	,263 ^a	,069	,067	1,22461	,069	28,817	3	1165	<,001
2	,327 ^b	,107	,104	1,20011	,038	49,064	1	1164	<,001
3	,356 ^c	,127	,123	1,18693	,020	26,996	1	1163	<,001
4	,357 ^d	,127	,123	1,18719	,000	,493	1	1162	,483

a. Predictors: (Constant), geslacht_r, oplmet_r Hoogste opleiding met diploma, lftdhhh Age of the household head

b. Predictors: (Constant), geslacht_r, oplmet_r Hoogste opleiding met diploma, lftdhhh Age of the household head, Interculturele_ervaringen_gecentreerd Interculturele ervaringen gecentreerd

c. Predictors: (Constant), geslacht_r, oplmet_r Hoogste opleiding met diploma, lftdhhh Age of the household head, Interculturele_ervaringen_gecentreerd Interculturele ervaringen gecentreerd, Subjectieve_statuspositie_gecentreerd Subjectieve statuspositie gecentreerd

d. Predictors: (Constant), geslacht_r, oplmet_r Hoogste opleiding met diploma, lftdhhh Age of the household head, Interculturele_ervaringen_gecentreerd Interculturele ervaringen gecentreerd, Subjectieve_statuspositie_gecentreerd Subjectieve statuspositie gecentreerd, Interactie_intercultureleervaringen_subjectievestatuspositie

ANOVA^a

Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	129,649	3	43,216	28,817	<,001 ^b
	Residual	1747,126	1165	1,500		
	Total	1876,775	1168			
2	Regression	200,315	4	50,079	34,771	<,001 ^c
	Residual	1676,461	1164	1,440		
	Total	1876,775	1168			
3	Regression	238,346	5	47,669	33,837	<,001 ^d
	Residual	1638,429	1163	1,409		
	Total	1876,775	1168			
4	Regression	239,041	6	39,840	28,267	<,001 ^e
	Residual	1637,734	1162	1,409		
	Total	1876,775	1168			

a. Dependent Variable: Mondiale_identiteit Mondiale identiteit

b. Predictors: (Constant), geslacht_r, oplmet_r Hoogste opleiding met diploma, lftdhhh Age of the household head

c. Predictors: (Constant), geslacht_r, oplmet_r Hoogste opleiding met diploma, lftdhhh Age of the household head, Interculturele_ervaringen_gecentreerd Interculturele ervaringen gecentreerd

d. Predictors: (Constant), geslacht_r, oplmet_r Hoogste opleiding met diploma, lftdhhh Age of the household head, Interculturele_ervaringen_gecentreerd Interculturele ervaringen gecentreerd, Subjectieve_statuspositie_gecentreerd Subjectieve statuspositie gecentreerd

e. Predictors: (Constant), geslacht_r, oplmet_r Hoogste opleiding met diploma, lftdhhh Age of the household head, Interculturele_ervaringen_gecentreerd Interculturele ervaringen gecentreerd, Subjectieve_statuspositie_gecentreerd Subjectieve statuspositie gecentreerd, Interactie_intercultureleervaringen_subjectievestatuspositie

		Coefficients ^a					95,0% Confidence Interval for B	
Model		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients				
		B	Std. Error	Beta	t	Sig.	Lower Bound	Upper Bound
1	(Constant)	,607	,227		2,673	,008	,161	1,052
	lftdhhh Age of the household head	,014	,002	,175	5,925	<,001	,010	,019
	oplmet_r Hoogste opleiding met diploma	,121	,027	,132	4,454	<,001	,068	,174
	geslacht_r	,502	,076	,188	6,632	<,001	,354	,651
2	(Constant)	,703	,223		3,156	,002	,266	1,140
	lftdhhh Age of the household head	,018	,002	,216	7,308	<,001	,013	,022
	oplmet_r Hoogste opleiding met diploma	,064	,028	,070	2,321	,020	,010	,119
	geslacht_r	,533	,074	,199	7,164	<,001	,387	,678
	Interculturele_ervaringen_gecentreerd Interculturele ervaringen gecentreerd	,163	,023	,211	7,005	<,001	,117	,208
3	(Constant)	,923	,224		4,115	<,001	,483	1,364
	lftdhhh Age of the household head	,016	,002	,199	6,762	<,001	,012	,021
	oplmet_r Hoogste opleiding met diploma	,039	,028	,043	1,407	,160	-,015	,094
	geslacht_r	,496	,074	,185	6,720	<,001	,351	,641
	Interculturele_ervaringen_gecentreerd Interculturele ervaringen gecentreerd	,152	,023	,198	6,601	<,001	,107	,197
	Subjectieve_statuspositie_gecentreerd Subjectieve statuspositie gecentreerd	,172	,033	,147	5,196	<,001	,107	,238
4	(Constant)	,932	,225		4,146	<,001	,491	1,373
	lftdhhh Age of the household head	,016	,002	,199	6,748	<,001	,012	,021
	oplmet_r Hoogste opleiding met diploma	,039	,028	,042	1,383	,167	-,016	,093
	geslacht_r	,495	,074	,185	6,691	<,001	,350	,640
	Interculturele_ervaringen_gecentreerd Interculturele ervaringen gecentreerd	,153	,023	,199	6,627	<,001	,108	,198
	Subjectieve_statuspositie_gecentreerd Subjectieve statuspositie gecentreerd	,173	,033	,147	5,211	<,001	,108	,238
	Interactie_intercultureleervaringen_subjectievestatuspositie	-,014	,020	-,019	-,702	,483	-,054	,025

a. Dependent Variable: Mondiale_identiteit Mondiale identiteit

		Excluded Variables ^a				Collinearity Statistics Tolerance
Model		Beta In	t	Sig.	Partial Correlation	
1	Interculturele_ervaringen_gecentreerd Interculturele ervaringen gecentreerd	,211 ^b	7,005	<,001	,201	,843
	Subjectieve_statuspositie_gecentreerd Subjectieve statuspositie gecentreerd	,163 ^b	5,691	<,001	,165	,949
	Interactie_intercultureleervaringen_subjectievestatuspositie	-,006 ^b	-,194	,846	-,006	,998
2	Subjectieve_statuspositie_gecentreerd Subjectieve statuspositie gecentreerd	,147 ^c	5,196	<,001	,151	,942
	Interactie_intercultureleervaringen_subjectievestatuspositie	-,016 ^c	-,566	,571	-,017	,995
3	Interactie_intercultureleervaringen_subjectievestatuspositie	-,019 ^d	-,702	,483	-,021	,995

a. Dependent Variable: Mondiale_identiteit Mondiale identiteit

b. Predictors in the Model: (Constant), geslacht_r, oplmet_r Hoogste opleiding met diploma, lftdhhh Age of the household head

c. Predictors in the Model: (Constant), geslacht_r, oplmet_r Hoogste opleiding met diploma, lftdhhh Age of the household head, Interculturele_ervaringen_gecentreerd Interculturele ervaringen gecentreerd

d. Predictors in the Model: (Constant), geslacht_r, oplmet_r Hoogste opleiding met diploma, lftdhhh Age of the household head, Interculturele_ervaringen_gecentreerd Interculturele ervaringen gecentreerd, Subjectieve_statuspositie_gecentreerd Subjectieve statuspositie gecentreerd

Bijlage III

In deze bijlage wordt eerst een blik geworpen op de assumpties van lineaire regressie. Daarna wordt de controle voor multicollineariteit en invloedrijke punten besproken. Tot slot worden de resultaten van de aanvullende analyse behandeld.

Controle assumpties lineaire regressie

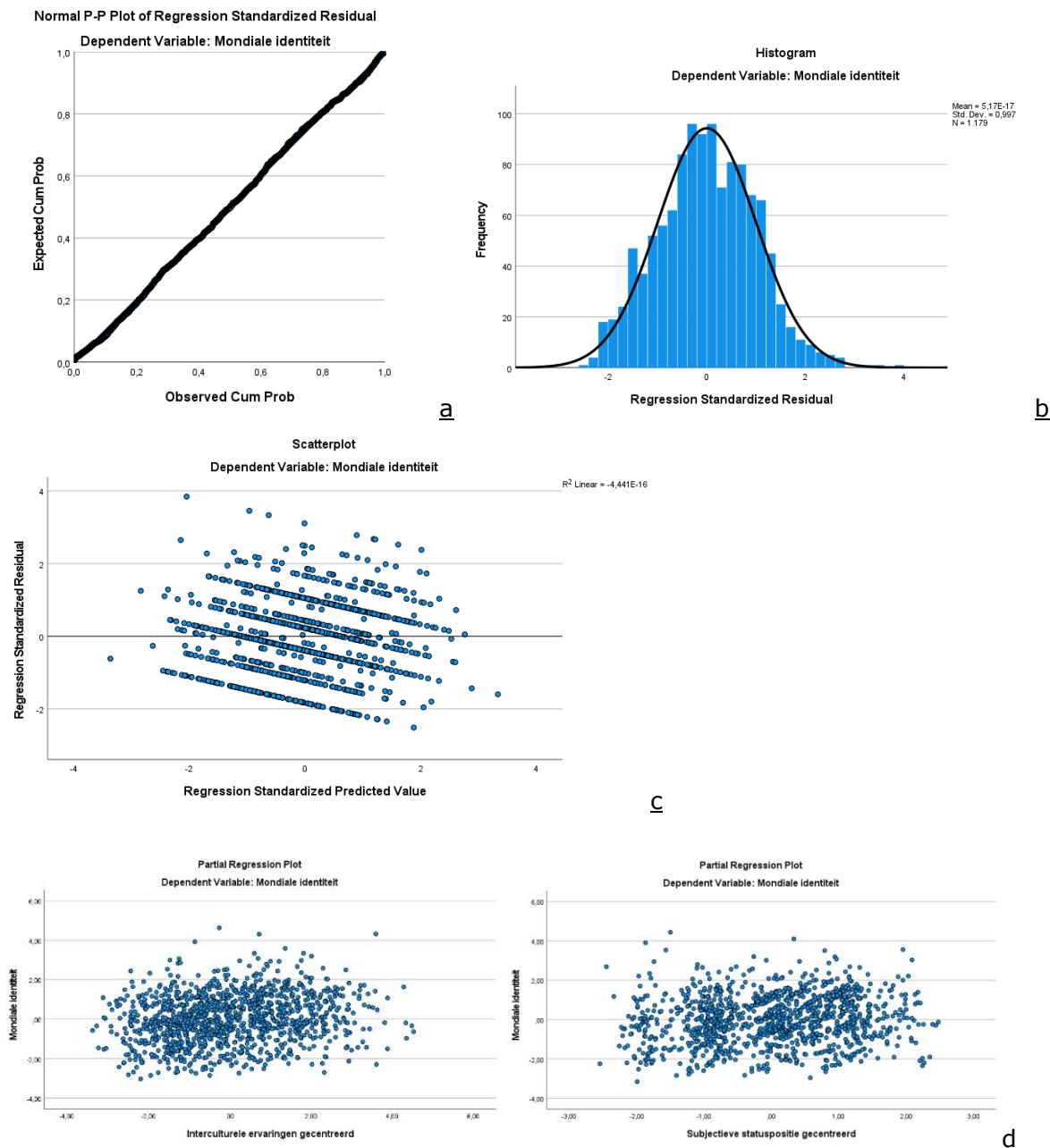
Figuur 2 weergeeft een residuen plot, histogram en PP-plot van de residuen van het eindmodel (model 4). Om de verdeling van de populatie optimaal te kunnen schatten en om het model te kunnen toetsen, controleer ik aan de hand van dit figuur of het model met alle predictoren en de interactie voldoet aan de vier modelassumpties van de lineaire regressie.

De assumptie van onafhankelijke waarnemingen wordt niet statistisch getoetst. Het eindmodel voldoet aan de eerste aanname waarbij alle observaties onafhankelijk van elkaar moeten zijn, aangezien sprake is van een aselechte steekproef. Het LISS-panel voorziet van een willekeurige vragenlijst van potentiële kandidaten die binnen de doelpopulatie vallen. Om de assumptie van onafhankelijkheid van de observaties te waarborgen is in dit onderzoek geselecteerd op huishoudhoofden. Door slechts één persoon per huishouden op te nemen, kan de afhankelijkheid tussen observaties worden voorkomen. Een gevolg hiervan is echter dat mannen vertegenwoordigd raken: zij staan doorgaans geregistreerd als huishoudhoofd. Om deze vertekening te voorkomen heb ik in dit onderzoek daarom gecontroleerd voor geslacht.

De tweede aanname behelst het lineaire verband tussen de afhankelijke variabele mondiale identiteit en de onafhankelijke variabele interculturele ervaringen. Ook aan deze aanname is voldaan en dit blijkt uit de loess lijn in de residuen plot van figuur 2(c). Een residuen plot is een spreidingsdiagram met de residuen op de y-as en voorspellingen op de x-as. Er is voldaan aan de lineariteit wanneer het gemiddelde van de residuen nul is voor elke set van x -waarden. Daarnaast zijn er geen systematische afwijkingen van de nullijn. Het gemiddelde van de residuen is in de residuen plot ongeveer nul. Wel zijn er enkele punten die aan beide kanten (links en rechts) van de wolken lijken af te wijken, maar deze afwijkingen zijn niet zodanig bepalend om te veronderstellen dat de assumptie is geschonden. Kortom, er is voldaan aan de aanname van lineariteit. Daarnaast suggereren de partiële plots in figuur 2(d) eveneens dat geen sprake is van een grove schending van lineariteit.

Aan de derde aanname van homoscedasticiteit is eveneens voldaan en dit blijkt uit de residuen plot in figuur 2(c). De spreiding van de residuen is namelijk constant rond de nullijn voor elke set van x -waarden: er zijn geen systematische afwijkingen in spreiding rond de nullijn te zien. Dit betekent dat de standaarddeviatie van de residuen constant is voor elke set van x -waarden. Er is dus geen sprake van heteroscedasticiteit.

Tot slot is er voldaan aan de aanname van normaliteit waarbij de conditionele verdeling van mondiale identiteit normaal moet zijn. Aan de hand van de PP-plot in figuur 2(a) valt op dat alle punten ongeveer op de rechte lijn liggen. Voor normaliteit dienen alle punten in de PP-plot zo dicht mogelijk op de rechte lijn te liggen. Daarnaast weergeeft figuur 2(b) het histogram met een normale verdeling van het model. Het histogram laat een normale verdeling zien en daarom is de aanname van normaliteit niet geschonden.

Figuur 2: Weergave van PP-plot van residuen en mondiale identiteit (a), histogram mondiale identiteit (b), residuen plot (c) en partiële plots van de twee onafhankelijke variabelen (d).

Controle multicollineariteit

Daarnaast controleer ik de sterke onderlinge samenhang tussen de predictoren. Een te sterke samenhang tussen de onafhankelijke variabelen, oftewel multicollineariteit, leidt tot een minder nauwkeurige schatting van de regressie coëfficiënten. Daarnaast zorgt multicollineariteit voor grote standaardfouten en maakt de sterke samenhang het lastig om het belang van de afzonderlijke variabelen te bepalen. Om de multicollineariteit te analyseren, maak ik gebruik van de VIF-scores in tabel 3. De Variance Inflation Factor (hierna: VIF) is de toename in standaardfouten gebaseerd op R^2_j . Dit is proportie verklaarde variantie in x door de andere predictoren in het model. Een hoge VIF-score betekent meer multicollineariteit. Een VIF-score die hoger is dan de grenswaarde 4 is een indicatie van een mogelijk probleem.

Aangezien de VIF-scores van alle variabelen lager zijn dan de waarde 4, is er geen sprake van sterke multicollineariteit. Er is derhalve geen sterke samenhang tussen de onafhankelijke variabelen interculturele ervaringen en subjectieve statuspositie. Vanwege de lage VIF-scores zijn deze twee onafhankelijke variabelen goede voorspellers van mondiale identiteit.

Output Coefficients – VIF scores

Coefficients ^a								
Model		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.	Collinearity Statistics	
		B	Std. Error	Beta			Tolerance	VIF
1	(Constant)	,958	,228		4,203	<,001		
	lfdh Age of the household head	,016	,002	,189	6,427	<,001	,871	1,148
	opmet_r Hoogste opleiding met diploma	,043	,028	,046	1,507	,132	,813	1,230
	geslacht_r	,472	,075	,173	6,266	<,001	,987	1,013
	interculturele_ervaringen_g gecentreerd interculturele ervaringen gecentreerd	,151	,023	,195	6,508	<,001	,838	1,193
	Subjectieve_statuspositie_g gecentreerd Subjectieve statuspositie gecentreerd	,157	,034	,133	4,683	<,001	,934	1,071
	Interactie_intercultureleervaringen_subjectievestatus positie	-,032	,020	-,045	-1,621	,105	,990	1,010

a. Dependent Variable: Mondiale_identiteit Mondiale identiteit

Controle invloedrijke punten

Tabel 4: Controle voor mogelijke invloedrijke punten

Case	Residuen	Case	Leverage	Case	DFFIT	Case	Cook's Distance
821959	3,847	889340	0,027	870908	0,089	870908	0,033
862871	3,456	804354	0,026	805508	0,044	877872	0,019
829882	3,335	877872	0,023	862871	0,043	862871	0,018
870908	3,111	870908	0,022	822744	0,035	805508	0,013
868807	2,785	880419	0,022	880419	0,029	821959	0,013
828128	2,668	847500	0,021	821959	0,028	889340	0,011

In tabel 4 staat een overzicht van de vier regression diagnostics (gestandaardiseerde residuen, leverage, DFFIT en Cook's distance) en de waarden van de zes hoogst scorende

cases op deze diagnostics. Ik heb ervoor gekozen om 10 cases weg te laten, aangezien deze cases allemaal de grenswaarden overschreden van de vier regression diagnostics. Als de gestandaardiseerde residuen kleiner dan -3 of groter dan 3 zijn, duidt dit op mogelijke problemen. Deze gestandaardiseerde residuen geven uitbijters in de y-richting aan en geven aan hoe sterk het verschil tussen de geobserveerde waarde en voorspelde waarde is. Uit tabel 4 blijkt dat er meerdere cases zijn die deze waarden overschrijden. De leverage geeft aan in welke mate een punt aan een lijn trekt. De vuistregel is dat bij $h > 3 \cdot p/n = 3 \cdot 7/1179 = 0,018$ er mogelijk sprake is van een uitbijter in de x-richting. DFFIT behelst het effect op de fit van het model wanneer een bepaalde observatie wordt weggelaten. Des te hoger de DFFIT, des te groter het verschil in het model zonder en het model met de case. De DFFIT heeft een grenswaarde van $2 \cdot \sqrt{6/1179} = 0,143$. Alle DFFIT-waarden die boven deze grenswaarde uitkomen, vormen een mogelijk probleem. Cook's distance controleert uitbijters in de x-richting en in de y-richting en is het product van studentized residuals en leverage. De vuistregel is dat bij een $CD_i > 4/n = 4/1179 = 0,0033$ er mogelijk sprake is van een probleem. Om te controleren of deze cases daadwerkelijk invloedrijke punten of uitbijters zijn, heb ik de analyse opnieuw uitgevoerd. Ik heb vervolgens gekeken naar de modelfit om hun invloed te bepalen.

Syntax controle assumpties, multicollineariteit en invloedrijke punten

REGRESSION

/MISSING LISTWISE

/STATISTICS COEFF OUTS R ANOVA COLLIN TOL CHANGE

/CRITERIA=PIN(.05) POUT(.10)

/NOORIGIN

/DEPENDENT Mondiale_identiteit

/METHOD=ENTER lftdhhh oplmet_r geslacht_r Interculturele_ervaringen_gecentreerd

Subjectieve_statuspositie_gecentreerd Interactie_intercultureleervaringen_subjectievestatuspositie

/SCATTERPLOT=(*ZRESID ,*ZPRED)

/RESIDUALS HISTOGRAM(ZRESID) NORMPROB(ZRESID)

/SAVE COOK LEVER ZRESID DFFIT

/PARTIALPLOT ALL.

Syntax verwijderen invloedrijke punten

UITBIJTER FILTER.

COMPUTE filter_\$=(Misval = 0 & aab22a_m > 0 & positie = 1 & NOT ANY(nomem_encr, 870908, 862871, 821959, 805508, 877872, 889340, 880419, 804354, 847500, 822744)).

VARIABLE LABELS filter_\$ 'Inhoudelijke selectie & geen uitbijters(FILTER)'.

VALUE LABELS filter_\$ 0 'Not Selected' 1 'Selected'.

FORMATS filter_\$ (f1.0).

FILTER BY filter_\$.

EXECUTE.

REGRESSION

/MISSING LISTWISE

/STATISTICS COEFF OUTS CI(95) R ANOVA CHANGE

/CRITERIA=PIN(.05) POUT(.10)

/NOORIGIN

/DEPENDENT Mondiale_identiteit

/METHOD=ENTER lftdhhh oplmet_r geslacht_r

/METHOD=ENTER Interculturele_ervaringen_gecentreerd

/METHOD=ENTER Subjectieve_statuspositie_gecentreerd

/METHOD=ENTER Interactie_intercultureleervaringen_subjectievestatuspositie.

Output modelschattingen na verwijderen outliers en invloedrijke punten

Model Summary									
Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate	R Square Change	Change Statistics			
						F Change	df1	df2	Sig. F Change
1	,263 ^a	,069	,067	1,22461	,069	28,817	3	1165	<,001
2	,327 ^b	,107	,104	1,20011	,038	49,064	1	1164	<,001
3	,356 ^c	,127	,123	1,18693	,020	26,996	1	1163	<,001
4	,357 ^d	,127	,123	1,18719	,000	,493	1	1162	,483

a. Predictors: (Constant), geslacht_r, oplmet_r Hoogste opleiding met diploma, lftdhhh Age of the household head

b. Predictors: (Constant), geslacht_r, oplmet_r Hoogste opleiding met diploma, lftdhhh Age of the household head, Interculturele_ervaringen_gecentreerd Interculturele ervaringen gecentreerd

c. Predictors: (Constant), geslacht_r, oplmet_r Hoogste opleiding met diploma, lftdhhh Age of the household head, Interculturele_ervaringen_gecentreerd Interculturele ervaringen gecentreerd, Subjectieve_statuspositie_gecentreerd Subjectieve statuspositie gecentreerd

d. Predictors: (Constant), geslacht_r, oplmet_r Hoogste opleiding met diploma, lftdhhh Age of the household head, Interculturele_ervaringen_gecentreerd Interculturele ervaringen gecentreerd, Subjectieve_statuspositie_gecentreerd Subjectieve statuspositie gecentreerd, Interactie_intercultureleervaringen_subjectievestatuspositie

Na het verwijderen van de invloedrijke punten komt uit de Model Summary naar voren dat model 4 eveneens geen significante verbetering oplevert ten opzichte van model 3 ($F(1,1162)=0,493$; $p=0,483$). De waarde van de proportie verklaarde variantie is echter wel groter na het verwijderen van de outliers ($R^2=0,127$), maar het verschil in verklaarde variantie tussen model 3 en model 4 blijkt niet meer te bestaan ($R^2 \text{ Change}=0$).

Uit de tabel coefficients volgt dat er bij de regressieparameters geen opvallende veranderingen hebben plaatsgevonden. De helling van de interactieterm in model 4 is kleiner geworden, maar is wederom negatief en niet significant. Gezien het verwijderen van de uitbijters voor een minimaal verschil zorgt in de resultaten, zijn de gepresenteerde resultaten gebaseerd op de data met uitbijters.

Output coefficients na verwijderen outliers en invloedrijke punten

		Coefficients ^a						
Model		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.	95,0% Confidence Interval for B	
		B	Std. Error	Beta			Lower Bound	Upper Bound
1	(Constant)	,607	,227		2,673	,008	,161	1,052
	lfthhhh Age of the household head	,014	,002	,175	5,925	<,001	,010	,019
	oplmet_r Hoogste opleiding met diploma	,121	,027	,132	4,454	<,001	,068	,174
	geslacht_r	,502	,076	,188	6,632	<,001	,354	,651
	(Constant)	,703	,223		3,156	,002	,266	1,140
2	lfthhhh Age of the household head	,018	,002	,216	7,308	<,001	,013	,022
	oplmet_r Hoogste opleiding met diploma	,064	,028	,070	2,321	,020	,010	,119
	geslacht_r	,533	,074	,199	7,164	<,001	,387	,678
	Interculturele_ervaringen_g ecentreerd Interculturele ervaringen gecentreerd	,163	,023	,211	7,005	<,001	,117	,208
	(Constant)	,923	,224		4,115	<,001	,483	1,364
3	lfthhhh Age of the household head	,016	,002	,199	6,762	<,001	,012	,021
	oplmet_r Hoogste opleiding met diploma	,039	,028	,043	1,407	,160	-,015	,094
	geslacht_r	,496	,074	,185	6,720	<,001	,351	,641
	Interculturele_ervaringen_g ecentreerd Interculturele ervaringen gecentreerd	,152	,023	,198	6,601	<,001	,107	,197
	Subjectieve_statuspositie_g ecentreerd Subjectieve statuspositie gecentreerd	,172	,033	,147	5,196	<,001	,107	,238
4	(Constant)	,932	,225		4,146	<,001	,491	1,373
	lfthhhh Age of the household head	,016	,002	,199	6,748	<,001	,012	,021
	oplmet_r Hoogste opleiding met diploma	,039	,028	,042	1,383	,167	-,016	,093
	geslacht_r	,495	,074	,185	6,691	<,001	,350	,640
	Interculturele_ervaringen_g ecentreerd Interculturele ervaringen gecentreerd	,153	,023	,199	6,627	<,001	,108	,198
	Subjectieve_statuspositie_g ecentreerd Subjectieve statuspositie gecentreerd	,173	,033	,147	5,211	<,001	,108	,238
	Interactie_intercultureleervaringen_subjectievestatuspositie	-,014	,020	-,019	-,702	,483	-,054	,025

a. Dependent Variable: Mondiale_identiteit Mondiale identiteit

Extra analyse: sociale ladder

Voor de aanvullende analyse met het item over de sociale ladder is een multivariate analyse uitgevoerd. Er is gekeken naar de verklaarde variantie per regressiemodel en naar de coëfficiënten. De output en syntax volgen hieronder.

Syntax extra analyse

filter

DATASET ACTIVATE DataSet1.

USE ALL.

COMPUTE filter_\$=(aab22a_m > 0 & vm20a_m > 0 & positie = 1).

VARIABLE LABELS filter_\$ 'aab22a_m > 0 & vm20a_m > 0 & positie = 1 (FILTER)'.

VALUE LABELS filter_\$ 0 'Not Selected' 1 'Selected'.

FORMATS filter_\$ (f1.0).

FILTER BY filter_\$.

EXECUTE.

Beschrijvende statistieken uiteindelijke variabele

FREQUENCIES VARIABLES=Subjectieve_statuspositie

/NTILES=4

/STATISTICS=STDDEV MINIMUM MAXIMUM MEAN MEDIAN

/HISTOGRAM NORMAL

/ORDER=ANALYSIS.

Univariate analyse

FREQUENCIES VARIABLES=Mondiale_identiteit Interculturele_ervaringen Subjectieve_statuspositie

lfthhhh oplmet_r geslacht_r

```

/FORMAT=NOTABLE
/NTILES=4
/STATISTICS=STDDEV RANGE MINIMUM MAXIMUM MEAN MEDIAN
/ORDER=ANALYSIS.

```

Multivariate analyse

REGRESSION

```

/MISSING LISTWISE
/STATISTICS COEFF OUTS CI(95) R ANOVA CHANGE
/CRITERIA=PIN(.05) POUT(.10)
/NOORIGIN
/DEPENDENT Mondiale_identiteit
/METHOD=ENTER lftdhhh oplmet_r geslacht_r
/METHOD=ENTER Interculturele_ervaringen_gecentreerd
/METHOD=ENTER Subjectieve_statuspositie_gecentreerd
/METHOD=ENTER Interactie_intercultureleervaringen_subjectievestatuspositie.
Output univariate statistieken

```

Modelinspectie.

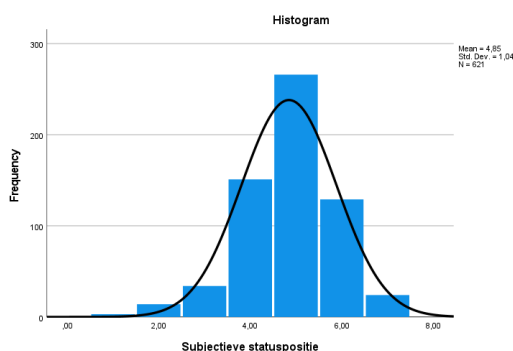
REGRESSION

```

/MISSING LISTWISE
/STATISTICS COEFF OUTS R ANOVA COLLIN TOL CHANGE
/CRITERIA=PIN(.05) POUT(.10)
/NOORIGIN
/DEPENDENT Mondiale_identiteit
/METHOD=ENTER lftdhhh oplmet_r geslacht_r Interculturele_ervaringen_gecentreerd
Subjectieve_statuspositie_gecentreerd Interactie_intercultureleervaringen_subjectievestatuspositie
/SCATTERPLOT=(*ZRESID ,*ZPRED)
/RESIDUALS HISTOGRAM(ZRESID) NORMPROB(ZRESID)
/SAVE COOK LEVER ZRESID DFFIT.

```

Output beschrijvende statistieken uiteindelijke variabele

Statistics		
Subjectieve_statuspositie Subjectiev		
N	Valid	621
	Missing	0
Mean		4,8454
Median		5,0000
Std. Deviation		1,04044
Minimum		1,00
Maximum		7,00
Percentiles	25	4,0000
	50	5,0000
	75	5,0000

De variabele subjectieve statuspositie is redelijk normaal verdeeld. De spreiding in scores is redelijk groot gegeven de schaal die loopt van 1 tot 7 ($M=4,85$; $SD=1,04$). Er is een duidelijke piek te zien bij de score 6 wat betekent dat de meeste mensen zichzelf hoog op de sociale ladder plaatsten.

Output modelschattingen extra analyse

Model Summary									
Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate	R Square Change	Change Statistics			
						F Change	df1	df2	Sig. F Change
1	,281 ^a	,079	,072	1,23469	,079	11,234	3	393	<,001
2	,310 ^b	,096	,087	1,22458	,017	7,514	1	392	,006
3	,327 ^c	,107	,096	1,21888	,011	4,674	1	391	,031
4	,327 ^d	,107	,093	1,22043	,000	,007	1	390	,935

a. Predictors: (Constant), geslacht_r, opmet_r Hoogste opleiding met diploma, lftdhhh Age of the household head

b. Predictors: (Constant), geslacht_r, opmet_r Hoogste opleiding met diploma, lftdhhh Age of the household head, Interculturele_ervaringen_gecentreerd Interculturele ervaringen gecentreerd

c. Predictors: (Constant), geslacht_r, opmet_r Hoogste opleiding met diploma, lftdhhh Age of the household head, Interculturele_ervaringen_gecentreerd Interculturele ervaringen gecentreerd, Subjectieve_statuspositie_gecentreerd Subjectieve statuspositie gecentreerd

d. Predictors: (Constant), geslacht_r, opmet_r Hoogste opleiding met diploma, lftdhhh Age of the household head, Interculturele_ervaringen_gecentreerd Interculturele ervaringen gecentreerd, Subjectieve_statuspositie_gecentreerd Subjectieve statuspositie gecentreerd, Interactie_intercultureleervaringen_subjectievestatuspositie

Uit de Model Summary van de extra analyse komt naar voren dat alleen model 1 significant is ($F(3,393) = 11,234$; $p < 0,001$). Er zijn dus aanzienlijk minder significante modellen (model 2 en 3) ten opzichte van de analyse met daarin het item over een gevoel van achterstelling. Daarnaast levert het vierde model minder verklaarde variantie op dan bij de analyse met het item over een achtergesteld gevoel ($R^2 = 0,107$). Het aantal respondenten in de extra analyse is bovendien een stuk lager ($N = 397$). Hieruit kan men concluderen dat de sociale ladder minder geschikt is als indicator voor de subjectieve status van een individu.

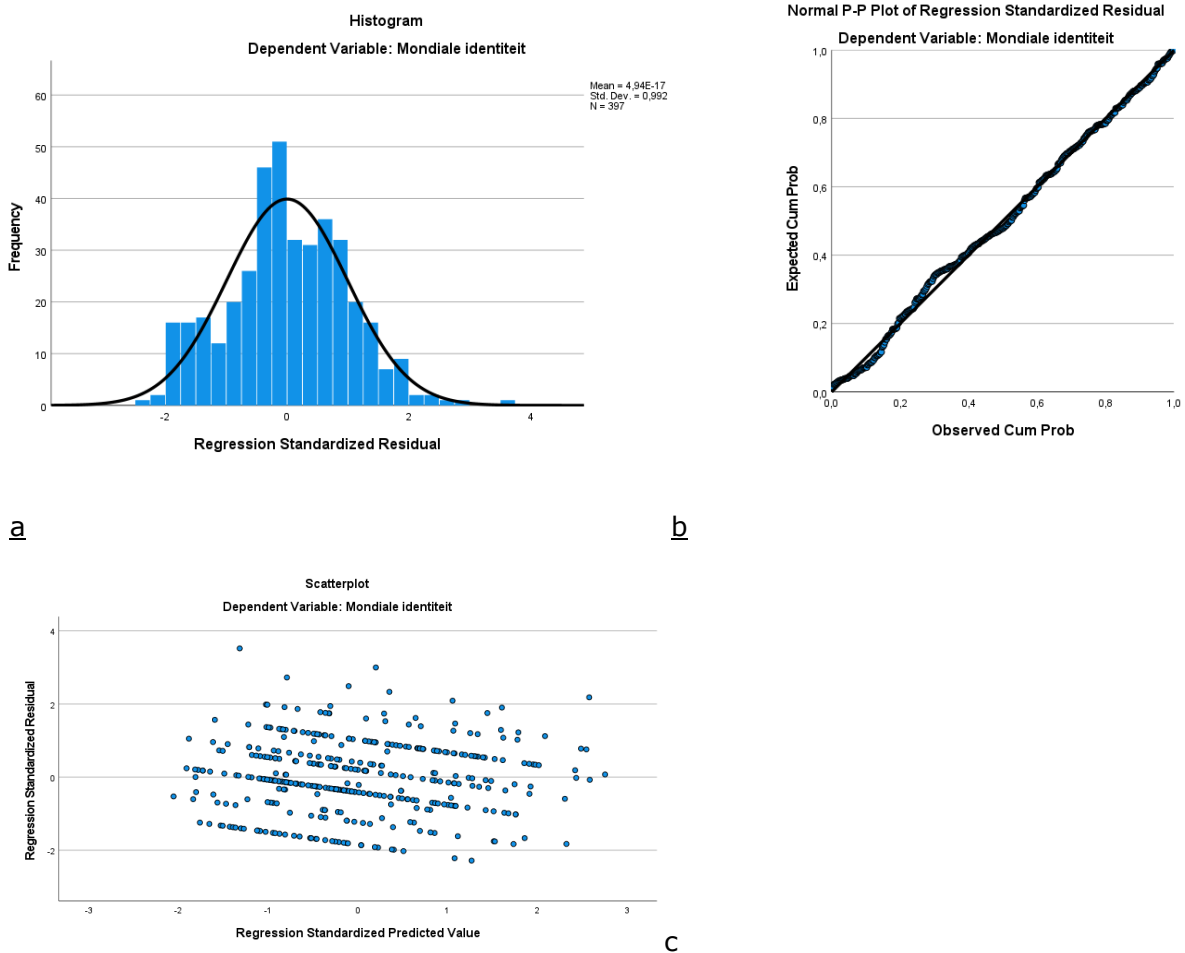
Output coefficients extra analyse

Coefficients ^a								
Model		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.	95,0% Confidence Interval for B	
		B	Std. Error				Lower Bound	Upper Bound
1	(Constant)	,862	,391		2,207	,028	,094	1,630
	lftdhhh Age of the household head	,013	,004	,159	3,143	,002	,005	,022
	opmet_r Hoogste opleiding met diploma	,077	,045	,086	1,701	,090	-,012	,165
	geslacht_r	,622	,129	,233	4,804	<,001	,368	,877
	(Constant)	,937	,388		2,412	,016	,173	1,701
2	lftdhhh Age of the household head	,015	,004	,181	3,561	<,001	,007	,024
	opmet_r Hoogste opleiding met diploma	,038	,047	,043	,810	,418	-,054	,130
	geslacht_r	,654	,129	,244	5,068	<,001	,400	,907
	Interculturele_ervaringen_gecentreerd Interculturele ervaringen gecentreerd	,107	,039	,143	2,741	,006	,030	,184
	(Constant)	1,146	,399		2,876	,004	,363	1,930
3	lftdhhh Age of the household head	,014	,004	,162	3,159	,002	,005	,022
	opmet_r Hoogste opleiding met diploma	,016	,048	,018	,334	,739	-,078	,110
	geslacht_r	,641	,128	,240	4,991	<,001	,389	,894
	Interculturele_ervaringen_gecentreerd Interculturele ervaringen gecentreerd	,096	,039	,128	2,447	,015	,019	,173
	Subjectieve_statuspositie_gecentreerd Subjectieve statuspositie gecentreerd	,134	,062	,108	2,162	,031	,012	,257
	(Constant)	1,145	,399		2,867	,004	,360	1,930
4	lftdhhh Age of the household head	,014	,004	,162	3,150	,002	,005	,022
	opmet_r Hoogste opleiding met diploma	,016	,048	,018	,334	,738	-,078	,110
	geslacht_r	,642	,129	,240	4,985	<,001	,389	,895
	Interculturele_ervaringen_gecentreerd Interculturele ervaringen gecentreerd	,096	,040	,129	2,416	,016	,018	,175
	Subjectieve_statuspositie_gecentreerd Subjectieve statuspositie gecentreerd	,134	,062	,108	2,148	,032	,011	,257
	Interactie_intercultureleervaringen_subjectievestatuspositie	-,003	,036	-,004	-,082	,935	-,074	,068
	(Constant)	1,145	,399		2,867	,004	,360	1,930

a. Dependent Variable: Mondiale_identiteit Mondiale identiteit

Uit de tabel coefficients van de extra analyse blijkt dat de helling van de interactieterm wederom niet significant is. Dit negatieve effect is echter aanzienlijk kleiner dan de helling van de interactieterm met het item over achterstelling ($b=-0,003$; $p=0,935$). De kleine helling van de interactieterm met de sociale ladder suggereert een zwakkere invloed van subjectieve status positie op het effect van interculturele ervaringen op mondiale identiteit. Het item over een gevoel van achterstelling is derhalve meer geschikt als indicator voor subjectieve statuspositie.

Output modelinspectie extra analyse

Figuur 3: Weergave van PP-plot van residuen en mondiale identiteit (a), histogram mondiale identiteit (b) en residuen plot(c) van de extra analyse met de sociale ladder.

Figuur 3 weergeeft een residuen plot, histogram en PP-plot van de residuen van het eindmodel (model 4) van de extra analyse. Aan de hand van deze gegevens kan worden gesteld dat ook in de extra analyse is voldaan aan alle assumpties van lineaire regressie.